

KURDISTAN

پێرست

- ٤- گرینگی سیستمی دیموکراتیکی فیدراڵ له دابینکردنی مافی نەتەوه‌کانی ئێراندا..... ٤
- ٢- پێویستی کورد لهم قۆناخەى خەباتی نەتەوايه‌تیدا..... ٩
- ٣- مەبەست له هەڵبژاردنی نازادو دیموکراتیک..... ١٢
- ٤- پێویستی پێکھێنانی بەره‌ی کوردستانی له ئێران..... ١٤
- ٥- شوقینیزی فارس حاشا له بوون و مافی نەتەوه سته‌می‌کراوه‌کانی ئێران دەکات..... ١٦
- ٦- مەبەست له هەڵبژاردنی نازادو دیموکراتیک..... ١٩
- ٧- پێویستی کورد لهم قۆناخەى خەباتی نەتەوايه‌تیدا..... ٢٢
- ٨- بیرو رێبازی شه‌هید دوکتۆر سه‌عید شه‌ره‌فکه‌ندی هه‌رده‌م له‌گه‌شه‌و دره‌وشانه‌وه دایه..... ٢٥
- ٩- دیکتاتۆره‌کان، پێشپلکارانی سه‌ره‌کی مافه‌کانی مرو‌ف..... ٢٨
- ١٠- تاییه‌تمه‌ندییه‌ به‌رزه‌کانی مرو‌ف..... ٣٠
- ١١- نازادیی نه‌قل و نه‌ندیشه‌ی مرو‌ف له‌کو‌ت و به‌ندی خورافات، نه‌ریت، نایدیۆلۆژی و دیکتاتۆری..... ٣٢
- ١٢- گرینگی نازادی له ژبانی مرو‌ف و کو‌مه‌نگادا..... ٣٥
- ١٣- یه‌کگرتویی و یه‌کبوونه‌وه‌ی بنه‌مانه‌ی گه‌وره‌ی دیموکرات له به‌رژه‌وه‌ندی کورد دایه..... ٣٨
- ١٤- گرینگی رو‌ئی راگه‌یه‌نه‌ گشتییه‌کان له جیهانی نه‌مرو‌دا..... ٤٠
- ١٥- د.قاسملوو، رێبه‌ریکی دیموکرات و سیمای به‌رزى مرو‌فایه‌تی..... ٤٣
- ١٦- تاییه‌تمه‌ندییه‌ به‌رزه‌کانی شه‌هید دوکتۆر قاسملوو..... ٤٦

به‌شیک له وتار و بابەتەکانی هاوێنی حوسێن نازدار

- ٤٩ ١٧- گوئبژێریک له تاییه‌تمه‌ندییه‌کانی شه‌هید د. سه‌عید شه‌ره‌فکه‌ندی.
- ٥١ ١٨- کۆماری کوردستان، یه‌که‌م حکومه‌تی مودی‌رنی کوردی.
- ٥٤ ١٩- سه‌رکه‌وتنی شو‌رشی گه‌لانی ئێران له ٢٢ رێبه‌ندانی ١٣٥٧ی هه‌تاوی دا.
- ٥٧ ٢٠- هه‌ ئبژاردنی نازاد و دیموکراتیک.
- ٥٩ ٢١- شو‌قینیزی فارسی، نکۆلی له "مان و مافی" نه‌ته‌وه‌ سه‌مه‌لیکراوه‌کان ده‌کات.
- ٦٢ ٢٢- جیاوازی نیوان فیدرا‌لیزم و کۆنفیدرا‌لیزم.
- ٦٤ ٢٣- گرینگی بیکه‌ینیانی به‌ره‌ی کوردستانی رۆژه‌لات.
- ٦٦ ٢٤- ٢٢هه‌مین سا‌نرۆژی تی‌رۆکرانی مامۆستا حه‌سه‌ن شیوه‌سه‌لی.
- ٦٨ ٢٥- ١٦ی سه‌رماوه‌ز، رۆژی ریزگرتن له‌ که‌مه‌ندامانی ره‌وتی خه‌باتی ره‌وای گه‌له‌که‌مان.
- ٦٩ ٢٦- پێشمه‌رگه‌ باسکی به‌هیزی گه‌له.

گرینگی سیستمی دیموکراتیک فیدرال له دابینگردنی مافی نه‌ته‌وه‌کانی ئیراندا

میژووی هاوچه‌رخي ئیران گه‌واهی د‌دها که بیروکه‌ی نه‌ته‌وه‌سازی ئیرانی، له روتی شورش مه‌شروته دا گه‌را داده‌نی و له دایک ده‌ب و تیوریزه ده‌کړی و له س‌رده‌می دیکتاتوری ره‌زاشا دا پراکتیزه‌کردنی شوقینیزی ئیرانی ده‌بیت به سیاستی ف‌رمیی ریژی می په‌له‌وی. ره‌زاشا به پلان و به‌نامه‌ی پیشتردارپژراو و به شیوه‌ی سیستماتیک پروژهی نیوه‌ندگه‌رایی ده‌ست پی‌ده‌کا، زمانی فارسی به زمانی ف‌رمیی خویندن و نووسین و کاروباری سیاسی و ئیداری و ده‌ولته‌ی راده‌گه‌یه‌نی و زمانی نه‌ته‌وه‌کانی دیکه له کاروباری ئیداری و په‌روه‌ده په‌راویز ده‌خات، ریگه له پینشکه‌وتن و گه‌شه‌کردنی "ج‌وراو‌ج‌وری زمانی" و ف‌ره‌کولتوری ده‌کړی، پینکاته‌ی دیموگرافی و جوغرافیایی هیندیک له‌و شاروناوچانه‌ی که نه‌ته‌وه‌یه‌کی غه‌یره فارسی تییدا زورینه‌یه تی‌کده‌دا، ناوی هیندیک له‌ شار و گونده‌کان ده‌گورئ، ریوره‌سم و جل و به‌رگی نه‌ته‌وه‌کانی غه‌یره فارسی قه‌ده‌غه ده‌کا، به گویه‌ی به‌رژه‌وه‌ندی شوقینیزی ئیرانی ده‌ست له میژووی کون و نویی گه‌لانی ئیران وه‌ده‌دا و ده‌یان پیلانی دیکه ب‌و تونده‌وه و سرپنه‌وه و له نیوبردنی ف‌ره‌چ‌ه‌ش‌نی و ف‌ره‌شوناسی و شوینه‌واری نه‌ته‌وه‌کانی غه‌یره فارسی ده‌گورئ. له لایه‌کی دیکه‌وه ه‌موو ئیمکانات و ده‌سه‌لاتی ریژی می په‌له‌وی وه‌گه‌ر ده‌خات ب‌و بنیاتانی یه‌ک کولتور، یه‌ک زمان، یه‌ک سیستمی په‌روه‌ده‌یی، ده‌ولته‌تیکي تاکانه و یه‌کده‌ست، خه‌تیکي یه‌کده‌ست و س‌ره‌نجام دروستکردنی نه‌ته‌وه‌ی ئیران و سه‌پاندنی شوقینیزی مه‌زنیخوازی نه‌ته‌وه‌ی فارسی.

بیروکه‌ی شوقینیزی ئیرانی بوو به س‌ره‌چاوه‌ی س‌ره‌کیی کیشه و مملانییه‌کی نارپه‌وا له نیوان نه‌ته‌وه‌ی فارسی و نه‌ته‌وه س‌ته‌میلیکراوه‌کان، کیشه‌یه‌ک که ره‌زاخان به‌کرده‌وه ده‌ستی پیکرد و حه‌مه‌ره‌زاشای کوری درپژهی پیدا و ته‌نانه‌ت شه‌ری دووه‌می جیهانی و شورش ۱۳۵۷ی گه‌لانی ئیران نه‌یتوانی کوتایی پی‌بینی و له چوارچینوه‌ی پینشودا مایه‌وه و ریژی می کوماری نیسلا‌میش به شیوه‌یه‌کی دیکه و به که‌ک وه‌گرتن له ئایدیولوژی نیسلا‌می درپژهی پیدا و تا ه‌نوکه به‌رده‌وامه.

ئیران له زوربه‌ی نریک به ته‌واوی میژووی هاوچه‌رخي خویدا، به شیوه‌ی ده‌سه‌لاتی ناوه‌ندی س‌ره‌رو و پ‌اوانخواز به ریوه‌چووه و نه‌ته‌وه‌ی فارسی خاوه‌نی ه‌موو ئیمکانات و س‌ره‌مایه و ده‌سه‌لاتیک بووه و به شیوازی ج‌وراو‌ج‌ور نه‌ته‌وه‌کانی دیکه‌ی ئیرانی چه‌وساندونه‌ته‌وه، یه‌کیک له کیشه س‌ره‌کییه‌کانی ولاتی ئیران، گ‌رقتی

نالوگورنه‌کردنی ده‌سه‌لات به شیوه‌ی ناشتیخوازانه و دیموکراتیک بووه، کیشی نه‌گورینی ده‌سه‌لاتدارن و دانه‌به‌زینی نه‌سپی سه‌رکیشی سه‌رۆک، نه‌م کیشه‌ دزیو و بی‌زراوه‌یه که بۆته‌ماکه و مه‌یدانی توندوتیژی و زه‌بر و زه‌نگ و کوده‌تا و جه‌نگ. ولاتی ئیران له نه‌زموونی راپه‌رین، شو‌رش، هه‌ولدان بۆ کوده‌تا، شه‌ری پارتیزانی، بزووتنه‌وه‌ی سیاسی و کۆمه‌لایه‌تی رادیکال و مانگرتن و خۆپیشاندان دا خاوه‌نی پله و پینگه‌یه‌کی به‌رزه، له راستیدا به‌شیک به‌رچاو له میژووی مۆدیرنی ئیران له ره‌وتی تیکۆشان و نه‌زموونی سیاسی کۆمه‌لایه‌تی دا بریتیه له دووپاتبوونه‌وه‌ی لیکدا‌برانه به‌رده‌وامه‌کان و زنجیره‌ هه‌ول و خه‌باتیکی بی‌ناکام له پیناوی گه‌یشتن به نازادی و دیموکراسی و مافی نه‌ته‌وايه‌تی.

به‌دریژی میژووی مۆدیرنی ئیران، شو‌قینیس‌ته ئیرانییه‌کان به مه‌به‌ستی به تاکانه هیشته‌وه و به هه‌میشه‌یی کردنی ده‌سه‌لاتی سه‌ره‌پۆیانه‌ی نه‌ته‌وه‌ی فارس و "تکۆلی" کردن له شوناسی نه‌ته‌وه‌کانی دیکه‌ی ئیران به پلان و پیلانی جو‌راوجۆر هه‌ولیانداوه نه‌و گوتاره‌ ناپاست و نا‌ره‌وايه به‌سه‌لمینن و بچه‌سپینن که نه‌و نه‌ته‌وانه‌ی ئیران که ره‌چه‌ئه‌کی "ناریایی" یان هه‌یه به‌شیکن له نه‌ته‌وه‌ی فارس و نه‌و نه‌ته‌وانه‌ش که ره‌چه‌ئه‌کی "نالتایی و سامی" یان هه‌یه ئیرانی نین. نه‌وه‌ی ئیستاش شو‌قینیس‌ته چه‌پ و راست و ده‌سه‌لاتدار و بۆ ده‌سه‌لاته‌کانی ئیران ده‌یان‌ه‌وه‌ی له باشت‌ترین حاله‌تدا سه‌پاندنی ناسیونالیزمی ساخته‌یی ئیرانه له بیچم و فورمیکی دیکه‌دا.

شایانی باسه که هه‌میشه‌ فاکتۆر و هۆکاره‌ ناوچه‌یی و نیونه‌ته‌وه‌یه‌کان له سه‌ر فۆرم و شیوه‌ی سیستمی حکومه‌تی و چاره‌نووسی سیاسی ولاتی ئیران کاریگه‌ری چاره‌نووس سازیان بووه، نه‌گه‌ر له سه‌ده‌ی رابردوودا ده‌ولته‌ته‌ داگیرکه‌ر و زله‌یژه‌کان به‌گۆیره‌ی به‌رژه‌وه‌ندی خۆیان پشتیوانیان له حکومه‌تیکی ناوه‌ندی یه‌کده‌ست و سه‌ره‌پۆی ئیرانی ده‌کرد، له بارودۆخی نه‌مرو و له سه‌رده‌می به‌جیهانی بووندا ده‌ولته‌تی سه‌ره‌پۆی نه‌ته‌وه‌یی به‌و شیوه‌یه که شو‌قینیس‌ته‌کانی ئیران ده‌یان‌ه‌وه‌ی جیگای لیژه، چونکه زله‌یژه‌کانی جیهان به‌رژه‌وه‌ندیان له بوونی حکومه‌تیکی ناوه‌ندگه‌را و دیکتاتۆر و مه‌زنیخوازی ئیرانی له ناوچه‌که‌دا نیه. له لایه‌کی دیکه‌وه کۆمه‌لگای جیهانی‌ش سه‌باره‌ت به کاروباری ناوخوا‌یی ولاتان، شه‌ره‌ ناوخوا‌یه‌کان، مافی دیاری کردنی چاره‌نووسی نه‌ته‌وه‌کان به ده‌ستی خۆیان وه‌ک رابردو و چاوه‌دی‌ریکی بۆ ده‌نگ و بۆ هه‌ ئویست نیه. ئیران ولاتیکی پان و به‌رینه و خاکیکی رووبه‌رفراوانی هه‌یه، کۆمه‌لگای ئیران له رووی نه‌ته‌وايه‌تی، ئیتیکی، زمانی، ئایینی و کولتوورییه‌وه پینگه‌ته‌یه‌کی فره‌چه‌شنه، واته نه‌ته‌وه‌کانی فارس، تورک، کورد، عه‌ره‌ب، به‌لووچ، تورکمه‌ن و که‌مایه‌تییه‌کانی نه‌رمه‌نی، ناسۆری و ژماره‌یه‌ک زمان و زاراوه‌ی ناوچه‌یی وه‌ک: لوری، گیله‌کی، مازهنی، قه‌شقای، نه‌فشاری و پیره‌وانی ئایینی جیاواز وه‌ک مه‌سیحی، یه‌هوودی، به‌هایی، ئیزیدی، زه‌رده‌شتی و ئیسلامی (شیعه و سوننی) له ئیراندا ده‌ژین. له ناکامی

هه‌سه‌نگاندنی دیموگرافی نه‌ته‌وايه‌تی ئیران، ده‌گه‌ینه نه‌و راستییه که شه‌ش نه‌ته‌وه‌ی جیاواز له ئیراندا ده‌ژین و هیج نه‌ته‌وه‌یه‌ک به‌ته‌نیا ناتوانی ئیدیعاً بکا که له ئیراندا زورینه‌یه، هه‌ر نه‌ته‌وه‌یه‌ک ته‌نیا له سه‌ر زه‌وی باب و باپیروانی و له چوارچیوه‌ی هه‌ریمی خویدا زورینه‌یه، ته‌نانه‌ت نه‌ته‌وه‌ی فارسیش له به‌رابه‌ر کوی نه‌ته‌وه‌کانی دیکه‌ی ئیران زورینه‌ی ره‌های نیه، هه‌ر نه‌ته‌وه‌یه‌کیش کیشه‌ی نه‌ته‌وايه‌تی خوی هه‌یه. له پینکاته‌یه‌کی ئاؤز و فره‌چه‌شنی نه‌وتودا کیشه و پرسه‌گرینگه‌کانی نه‌ته‌وه‌کانی ئیران به‌ده‌ولته‌تیکی تاک پینکاته و یه‌کده‌ست چاره‌سه‌ر ناکرین، چونکه سروشتی پینکاته‌ی ده‌ولته‌ت - نه‌ته‌وه‌ی نیوه‌ندگه‌را به‌ره‌مه‌ینه‌ری توتالیته‌ریزه که ناتهبایی بنچینه‌یی له‌گه‌ل فره‌چه‌شنی و مافی که‌مینه جؤراوجؤره‌کان دا هه‌یه.

نه‌وه راستییه‌کی حاشاه‌نه‌گه‌ره که نه‌ته‌وه‌کانی ئیران هه‌زاران سائنه‌ نیشه‌جیی خاکی خوینان، شوناسی کولتووری و نه‌ته‌وايه‌تی ده‌ولمه‌ند و ویژدانی به‌کومه‌لی میژوویی دوور و دریزیان هه‌یه و خاوه‌نی راسته‌قینه‌ی ولاتی ئیران، به‌لام به‌پیی یاساکانی (رابردوو و ئیستای) ده‌سه‌لاتدارانی شوقینیستی ئیرانی، نه‌ته‌وه‌کانی غه‌یره فارس وه‌کوو نه‌ته‌وه به‌فه‌رمیی نه‌ناسراون و خاوه‌نی هیج مافی و ئیمتیازیکی نه‌ته‌وايه‌تی نین. دیاره نه‌ته‌وه و که‌مینه جؤراوجؤره‌کانی ئیران نه‌مړوکه زیاتر له رابردوو وشیاریی سیاسی و هه‌ستی نه‌ته‌وايه‌تیان به‌رز بۆته‌وه و به‌تافیکردنه‌وه بۆیان ده‌رکه‌وتوو که پرسی ئابین و ئابینزا کیشه‌ی سه‌ره‌کیی گه‌لانی ئیران نیه، به‌لکوو نه‌وه مه‌سه‌له‌ی نه‌ته‌وايه‌تییه که به‌بره‌ی پشتی کیشه‌ی پیکه‌وه ژبانی کومه‌لگای ئیرانه و هه‌تا نه‌و کیشه‌یه به‌شیوه‌ی دادپه‌روه‌رانه و دیموکراتی و فیدرالی چاره‌سه‌ر نه‌کرئ نه‌و ولاته‌ رووی ناشتی و ئاسووده‌یی به‌خویه‌وه نابین.

دیموکراسی ته‌نیا هه‌لبژاردنیک نیه که جاروبار ریک ده‌خری و به‌ریوه‌ده‌چی، به‌لکوو ریزگرتنه له مرؤف و به‌ها مرؤفایه‌تییه‌کان و پیوه‌ره جیهانییه‌کانی مافی مرؤف، ریزگرتنه له مافی سه‌ربه‌خویی بریاردان و ئازادی له هه‌لبژاردنی جؤری بریاردانی مرؤف، واته‌ یاسامه‌ند و نه‌هادینه بوونی مافی و نه‌رک و حومه‌تی تاک، کؤ، که‌مینه، زورینه و پینکاته جؤراوجؤره‌کان و خه‌لک به‌گشتی و ده‌سته‌به‌ر بوونی له یاسای بنچینه‌یی ولاته‌دا، دیموکراسی کولتووری و توویژ کردن، لیک تیغه‌یشتن، یه‌کتر قبوول کردن، حه‌وانه‌وه و پیکه‌وه گونجانی به‌رژه‌وه‌ندی و بیروبوچوون و ده‌نگ و ره‌نگه جیاوازه‌کانه. له یاسای بنچینه‌یی حکومه‌تی دیموکراتیکدا چوارچیوه و سنووری سه‌لاحییه‌ت و مافی و نه‌رکی سی ده‌سه‌لاتی سه‌ره‌کیی؛ یاسا دانان، راپه‌راندن و دادوه‌ری به‌روونی دیاری ده‌کرین، بنیاده سه‌ره‌کییه‌کانی ده‌ولته‌تی به‌پیی یاسا به‌پاراستنی مافی مرؤف پابه‌ند ده‌کرین. بۆ نه‌وه‌ی حکومه‌تی دیموکراتیک هاوسه‌نگی له‌نیوان مافی و نه‌رکی ده‌ولته‌ت و خه‌لک و ئوپوزیسیوندا پیک بینی و به‌باشی کار بکا، پیوستی به‌دامه‌زراوه‌ی پته‌وه، دادوه‌ری سه‌ربه‌خو، داموده‌زگای چاوه‌دیتری و لپی‌رسینه‌وه، ده‌سته‌ی

به‌شیک له وتار و بابته‌کانی هاوړی حوسین نازدار

ده‌ستپاکي به ده‌سه‌لات و چالاک، کومه‌نگای شارستانی و ریڅخواوه مه‌دهنی و جه‌ماوه‌ریبه‌کانی سه‌ریه‌خو و میدیای نازاد و به‌رپرس هه‌یه.

هیندیگ کهس و لایه‌نی شوځینیستی ئیرانی به مه‌به‌ستی پاراستنی ده‌سه‌لاتی تاکانه‌ی نه‌ته‌وه‌ی فارس و حاشاکردن له مافی نه‌ته‌وه سته‌ملیکراوه‌کان، ده‌ئین له ئیرانیکی دیموکراتیکدا نه‌گهر ریژ له مافی مروځ بگیردرئ و هه‌موو تاکیک خاوه‌نی "مافی یه‌کسانی هاوولاتی" بی، نه‌قوامی ئیرانی به مافه‌کانیان ده‌گهن، به‌م چه‌شنه شوناس ومافی نه‌ته‌وه سته‌ملیکراوه‌کان تا ناستی ماف و شوناسی "قهومی" کهم و بچووک ده‌که‌نه‌وه و مافی مروځ سنووردار ده‌که‌ن به مافی تاکه کهسی و مافی نه‌ته‌وايه‌تی له چوارچپوه‌ی پیناسه‌ی مافی مروځ دیننه‌ دهر. له راستیدا دیموکراسی له‌سهر بناخه‌ی "مافی یه‌کسانی هاوولاتی" له ولاتیگدا دابین و ده‌سته‌به‌ر ده‌بی که ده‌ولته‌تی مؤدیږن له یه‌ک نه‌ته‌وه پیکه‌تبی و ده‌ولت و نه‌ته‌وه پیکه‌وه بگونجین و نه‌گهر جیاوازی شوناسی تیدا بی به شیوه‌ی نارهمه‌ندانه و دادپه‌رورانه چاره‌سهر کرابی. له ولاتیکی فره نه‌ته‌وه‌ی وهک ئیران که کیشه‌ی شوناسه جیاوازه‌کان به چاره‌سهر نه‌کراوی ماوه‌ته‌وه دیموکراسی "به بی دابه‌شکردنی سه‌روه‌ری و ده‌سه‌لات" له باشتیرین حالته‌دا به‌ره‌مه‌ینه‌ری دیکتاتوربی زورینه‌یه و نه‌ته‌وه سته‌ملیکراوه‌کانی ئیران ناماده نین بو دیموکراسیبه‌کی رووت و ساده‌ی لیبرالی به‌ستراوه به ره‌وایی تاکه‌که‌سی چاوپوځی له مافه‌نه‌ته‌وايه‌تیبه‌کانیان بکه‌ن.

نه‌وه راسته که له جیهانی نه‌مړودا دیموکراسی یه‌کیک له پینداویستیبه سه‌ره‌کیبه‌کانی ژبانی ههر کومه‌نگایه‌که، به‌لام چاوه‌روانیبه‌کی له راده‌به‌دهره نه‌گهر پیمان وایی که له کومه‌نگایه‌کی فره نه‌ته‌وه‌دا دیموکراسی به ته‌نیا هه‌موو کیشه‌کان چاره‌سهر ده‌کا، دیموکراسی و فیدرالیزم دوو شیوه به‌رپوه‌به‌ری لیکداپراو نین و پیوه‌ندیی دوولایه‌نه‌یان پیکه‌وه هه‌یه و ده‌توانن به شیوه‌ی دوولایه‌نه خزمه‌ت به یه‌کتر بکه‌ن، دیموکراسی هه‌وینی سه‌ره‌کیی و گرینگترین ریسای دامه‌زرانی سیستمی فیدرالییبه، له راستیدا فیدرالیزم له سه‌ره‌تاوه به دیموکراسی ده‌ست پینده‌کا و خو ده‌گرئ و به‌ره‌به‌ره سه‌قامگیر ده‌بی، فیدرالیزم به سنووردارکردنی ده‌سه‌لاتی زورینه ریگه له دیکتاتوربی زورینه ده‌گرئ و ده‌بیته هوی گه‌شه‌کردن و په‌ره‌سه‌ندن و کاملبوونی دیموکراسی. به له‌به‌رچاوگرتنی پیکه‌ته‌ی حه‌شیمه‌تی ئیران، فیدرالیزم ده‌توانی باشتیرین جوړی دیموکراسی که له گه‌ل سروشت و تایبه‌تمه‌ندیی و پیوستیبه‌کانی نه‌و ولاته‌دا بگونجی وه‌دی بینتی، فیدرالیزم ریکاریکی هاوچهرخ و مؤدیږنه و ههر وهک بو هه‌موو ولاتانی فره‌چیشن و فره نه‌ته‌وه‌ی دونیا سیستمیکی شیاوه، بو چاره‌سه‌رکردنی کیشه نه‌ته‌وايه‌تی و تاکه که‌سیبه‌کانی ولاتی ئیرانیس گونجاوترین سیستمه.

به‌شیک نه وتار و بابه‌ته‌کانی هاوړی حوسین نازدار

له نیرانی دوی رووخانی کوماری نیسلا میدا، بو نه‌وهی ماف و نازادی نه‌ته‌وه و که‌میننه و پیکه‌اته جیاوازه‌کان دابین و ده‌سته‌به‌ر بکړی و دیموکراسی و فیدراتیزم بو هر نه‌ته‌وه‌یه‌ک به که‌نک و پر به‌ره‌م بی و پرۆسه‌ی دیموکراتیزاسیون و پیشکه‌وتن و گه‌شه‌کردنی کومه‌نگا ره‌وتی سروشتی خوی بی‌یوی و ناشتی و ناسایش و ناسوودهی له ولاتدا سه‌قامگیر و به‌رده‌وام بی، پیوسته ولاتی نیران به سیستمی دیموکراتیکی فیدرال له‌سه‌ر بنا‌خه‌ی نه‌ته‌وه‌یی و جوغرافیایی به‌ریوه‌ بچن، چونکه نه‌م سیستمه به‌شداري هم‌وو نه‌ته‌وه و پیکه‌اته جیاوازه‌کان له به‌ریوه‌بردنی ولاتدا ده‌سته‌به‌ر ده‌کا، خاوه‌نی ریکاری به‌ریوه‌بردنی ده‌قهره فرنه‌ته‌وه‌یه‌کانه و میکانیزمی دابین و ده‌سته‌به‌رکردنی مافی که‌مایه‌تیبه‌کانی له چوارچیوه‌ی هه‌ریمه‌کاندا تیدایه، له راستیدا سه‌روه‌ری و حوکمرانیی هاوبه‌ش و ده‌سه‌لاتداریه‌تیی دوولایه‌نه له نیوان حکومتی ناوه‌ندی (فیدرال) و هه‌ریمه‌کان دابین ده‌کا و پیوه‌ندی نیوان دوو ناستی ده‌سه‌لات به شیوه‌یه‌ک داده‌ریژئ و ریک ده‌خات که ریژ له سه‌ره‌خویی یه‌کتر بگرن و له به‌رامبه‌ر مافه‌کانی یه‌کتردا به‌رپرسیار و ولامده‌ر بن و هر نه‌ته‌وه‌یه‌کیش که له سه‌ر زه‌وی باب و با‌پیرانی و له چوارچیوه‌ی هه‌ریمی خویدا زورینه بی خاوه‌نی هه‌ریمی سیاسی تایبه‌تی خوی بیت. نه‌م شیوه به‌ریوه‌به‌ریه، له‌سه‌ر بنه‌مای دیموکراسی و دادپه‌روه‌ری هاوسه‌نگیبه‌کی ناشتی‌خوازانه‌ی نه‌وتو له نیوان نه‌ته‌وه و که‌میننه و پیکه‌اته‌کاندا پیک دینن که نه‌ته‌وه‌ی زورینه نه‌توانن حاشا له شوناس و کیانی نه‌ته‌وه‌کانی دیکه بکات، هه‌روه‌ها ریگه نادا که پیکه‌اته‌ی یه‌ک یان دوو نه‌ته‌وه‌ی زورینه ببیته هوی دواکه‌وتوویی و له په‌راویژدانه‌وه‌ی نه‌ته‌وه‌کانی دیکه و پرسی نه‌ته‌وايه‌تی له گوتاری نائوز و پر کیشی " که‌مایه‌تی - زورایه‌تی " رزگار ده‌کات و به‌م چه‌شنه به دیموکراتیک و فیدراتیزه‌کردنی کومه‌نگا، مافه نه‌ته‌وايه‌تی و تاکه‌که‌سیبه‌کانی گه‌لانی نیران دابین و ده‌سته‌به‌ر ده‌کا.

ریکه‌وتی: ۱۳ ای‌مای ۲۰۱۱

پێویستی کورد لەم تۆناخەیی خەباتی نەتەواپەتیدا

لە سەدەکانی رابردوودا ئایدیۆلۆژیای رەهاگەرا و نەگۆر و لایەنگرانی نەریت، بە شیوازی جۆراوجۆر بێر و زەینی خەنکیان چەواشە کردوو و زیانی گەورەیان بە زانست و پێشکەوتنی کۆمەنگای کوردستان گەیاندوو. بەشیک ئە پەپرهوانی ئایدیۆلۆژییە غەیرە ئاینییەکان هەوڵیان داوە کە "شتە روون و ئاشکرا و راستییە ریزەییەکان وەک رەها و نەگۆر و مقدس" بەسەر خەنگدا بسەپین و ئە لایەکی دیکەشەو بەشیک ئە پەپرهوانی ئایدیۆلۆژییە ئاینییەکان بە هۆی بێر و بۆچوونی خورافی و پەر لە وەهم، تان و پۆی ئەقل و ئەندیشەیی مرۆقی کوردیان ئەگەل ئەفسانەکان ئیک نالاندوو و ئاویتەیی یەکتریان کردوو، ژیان و مەرگی مرۆقی کوردیان بە هۆی ئەفسانەکانەو راقە کردوو و ئە ئاکامدا ترس و سیحەر و جادوو و خورافات بوونەتە هۆی ئەو کە مرۆقی کورد نەتوانی ژیرانە زانست و تیگەیشتنی واقعی خۆی بۆ باش کردنی ژیان بەکار بێن.

لە سەدەیی بیست و یەکمەدا کە سەردەمی دەسەلاتی زانیاری و سەروری ئەقل و سیکۆلاریزم و هەمەرەنگی و فرەلایەنی و ئازادی دژەکان و بیروپرای جیاوازه، مافی "دوا حوکمی رەها و نەگۆر" بۆ هیچ فەلسەفە، ئەندیشە، ئاین، ئایدیۆلۆژی و تیز و دەسەلاتیک بۆ هەمیشە پارێزراو و دەستەبەر ناب.

ئەو بێر و ئەندیشانەیی کە سەرکوت و سەپینەو هۆی بێر و بۆچوون و دەنگ و رەنگە جیاوازهکان بە "پێرۆز و رەوا بزانی" دژی ئازادی و مافەکانی مرۆقن هەر بۆیە جیگەیان ئیز و تەمەنیان کورت دەبن. ئەو بێر و بۆچوونانەش کە زادەیی پێویستیەکانی سەرکەوتن و چەسپاندنی ئەقلانییەت و سەروری گەل و ئازادی کۆمەنگا بن، کاریگەر و شوێندانەر دەبن و دریزە بە رەوایی ریزەیی خۆیان دەدەن.

نەتەو هۆی کورد، بۆ بن پەر کردنی بێر و ئەندیشەیی کۆنە پەرستانە و چەقبەستوو و ئەفسانەیی، بۆ سەپینەو هۆی شوێنەواری نالەباری ئایدیۆلۆژیای رەهاگەرا و نەگۆر، پێویستی بە ئەقل و ئەندیشەیی ئازاد و ریزەیی، بیری رەخنەیی، رەخنەگری ئازا، رەخنەیی بنیاتنەر، لیکۆلەری واقعین و بەتوانا و داھینەر، دامەزراو و سەرچاوەی زانستی و لیکۆلینەو هۆی بەهیز و چالاک، دامەزراوەی راگەیانندی سەرپەخۆ و ئازاد و ئازا و بەرپرس هەیه.

بەشیک ئە وتار و بابەتەکانی هاوڕێ حوسێن نازدار

ئێمە ئە هەزارە سێهەم و ئە چاخی بە جیهانی بوونی زانیاری و ئە سەردەمیکی تیکچەرژاوی پێکەوه بووندا دەژین، کە ئە ناکامی بە جیهانی بوونی پێوەندییە مۆدێرنەکان، خەڵکی سەرانبەری دنیا ئە سیستمی جیهانی زانیاریدا بەشدارن، پێشەسازی راگەیهنەکان بە شیوەیەکی خێرا تیکەڵ بە رەوتی جیهانگەراییی بووه، راگەیهنە گشتییەکان پێشکەوتن و گەشه کردنیان کردۆتە ماخوێای مەرۆف و بەردەوام بە جیهانی زەینی مەرۆف فۆرم و شیوازی نوێ دەدن، کات و شونییان چڕ کردوونەتەوه، جیهانیان کردۆتە گوندیکی بچووک، بوونەتە چا و گۆیی کۆمەلگا و دەنگ و باس و زانیاری بە هەموو کەس و هەموو لایەک دەگەیهنن.

میدیا جیهانییەکان بەرفراوانتر ئە سنوور و چوارچێوه نەتەوهییەکان چالاکي دەکەن و سنووری نەتەوهیی دەوڵەتەکانیان بەزاندووه و بە تیکشکانی سانسۆری جۆراوجۆر دەسەلاتی دیکتاتۆرەکانیان خستۆتە ژێر گوشار، ئەو دەرڤەتەیان بۆ نەتەوه بۆ دەوڵەتەکان و کەمایەتیە نەتەوهیی و سیاسییەکان رەخساندووه کە پەرە بە کولتووری خۆیان بەدەن و بۆ گەیشتن بە ئاوات و ئامانجەکانیان بە شیوازی جۆراوجۆر خەبات بکەن.

ئە جیهانی ئەمڕۆدا دەوڵەتی سەرەرۆی نەتەوهی بەو شیوەیە کە دیکتاتۆرە شوقینیستەکان دەیانەهوی جیگای ئیژە و کۆمەلگای جیهانییە سەبارەت بە کاروباری نیوخۆیی ولاتان، شەرە ناوخۆییەکان، مافی دیاری کردنی چارەنووسی نەتەوهکان بە دەستی خۆیان وەک رابردوو چاوه‌دێرنیکی بۆ دەنگ و بۆ هە ئۆیست نییە.

سەدهی بیست و یەكەم، دەورانی هاوسەنگی ناسەقامگیرە، دەورانی گۆرانی سنووره نەتەوهییەکان و "تێپەرین ئە پۆلێنبەندییە سنوورییەکان" بەرەو ولاتگەلی فرە نەتەوهییە، یەکیک ئە تاییبەتەندییەکانی ئەم سەدهیە جیاوازی نەتەوهییە. ئەم سەدهیەدا کوردستان خاوەنی تەواوی تاییبەتەندییەکانی هاوسەنگی ناسەقامگیر دەبێ و "بیری نەتەوه‌خوازی کوردی" ئە دەقی جیهانییە کوردی دادەنرێ و ئە چوارچێوهی سنووره دەستکردەکان زیاتر دەروا و تەشەنە دەکاتە سەر تەواوی کوردستان.

ئەم سەردەمەدا پێویستە، تەوه‌ری سەرەکیی خەبات و تیکۆشانی گەلی کورد هزری نەتەوه‌خوازی و پیناسە‌ی نەتەوه‌یی، بەرژێوه‌ندی نەتەوه‌یی، سەرۆه‌ری نەتەوه‌یی، ناسایشی نەتەوه‌یی و سەلماندن و چەسپاندنی مافی دیاری کردنی چارەنووسی نەتەوه‌ی کورد بێ.

ئەم باروۆخەدا پێویستە، نەتەوه‌ی کورد ئە سیاسەتی واقعییانە و رینالیستی پەیره‌وی بکات، بۆ هەلومەرجی

دیاریکراو هه‌سه‌نگاندن و لیکدانه‌وهی دیاری کراوی هه‌بی، خویندنه‌وهی دروستی بو بالانسی هیز و هاوکیشه سیاسییه‌کان و پیکهاته و رووداوه جوراوجوره ناوچه‌یی و جیهانییه‌کان هه‌بی، به‌گویره‌ی هه‌لومه‌رجی گونجاو نه هه‌موو شیوه‌کانی خه‌بات و دهرفته‌ته سیاسییه ناوچه‌یی و جیهانییه‌کان که‌ک وه‌گرئ، میکانیزم و ریکاره‌کانی خه‌بات به‌پیی پیوست بگورئ، به‌ها و پرهنسییه دیموکراتیکه‌کان نوژهن بکاته‌وه، په‌ره به پیوه‌ندییه نیشتمانییه‌کان بدات، پیوه‌ندییه‌کانی له‌گه‌ل نه‌ته‌وه‌کانی دراوسی و گه‌لانی ناوچه به‌هیز بکات، دیپلوماسی نیونه‌ته‌وه‌یی به‌ریلاو و به‌هیزتر بکات و پیوه‌ندیی له‌گه‌ل زلهیزه بریار به‌دهسته‌کانی جیهان پته‌وتر بکات.

پیوسته نه پیناوی به‌رز و به‌هیزتر کردنی وشیری و ئیراده‌ی یه‌گرتوویی سیاسی و هه‌ستی نیشتمانییه‌روه‌ری و سه‌لماندنی شوناسی نه‌ته‌وه‌یی کورد، به شیوازی جوراوجور و شیگیرانه خه‌بات بکری بو ساخ کردنه‌وه و یه‌کلایی و به‌رجه‌سته کردنه‌وه‌ی به‌ها و هیما نه‌ته‌وه‌یییه‌کانی وه‌ک: نالا و رمز و سروودی نه‌ته‌وه‌یی، جیژنی نه‌ته‌وه‌یی، روژی نه‌ته‌وه‌یی، سالی کوردی، روژی شه‌هیدانی کوردستان.

دیاره که بو پراکتیزه کردن و چه‌سپاندن و سه‌رکه‌وتنی به‌شیک نه‌م نامانج و نه‌رکانه، ده‌بی هزر و زمان و بریار و گوتاری هاو‌به‌ش و یه‌گرتووی سیاسی هه‌بی که نه‌وه‌ش به پیکه‌پینان و وه‌کار که‌وتنی به‌ریه‌کی دیموکراتیک و فره‌چهن و یه‌گرتووی کوردستان دا‌بین ده‌کری و دیته دی.

ریکه‌وتی: ۱۲ می ۲۰۱۱

مەبەست ئە ھەلبژاردنی نازادو دیموکراتیک

ستەمیکی گەورە کە دیکتاتۆرەکان ئە ھاوئیشتمانیانی خۆیانی دەکەن ئەوویە کە رێگە بەشدارێ نازادانە ئە ھەلبژاردن و بریاردان ئە چارەنووسی خۆیانمان لێدەبەستن. دیکتاتۆرەکان بە مەبەستی داپۆشینی سیمای دزیوو دژی ئینسانی خۆیانو بە ھەمیشەیی کردنی تەمەنی دەسلەڵاتەکەیان جاروبار جل و بەرگی دیموکراسی ئەبەر دەکەن و ھەلبژاردنی ساخەیی و کارتونی ریکدەخەن و کایە بە ھەستو سۆزی خەتک دەکەن، ئە حالیکیدا ئەبەر ئەووی کە تەمەنی دەسلەڵاتیان دیاریکراو نیە بە شیوہییەکی راستەقینە دەرەتان بە خەتک نادەن کە ئە رێگە ھەلبژاردنی نازادو دیموکراتیکو بێ توندوتیژی، ھەم ئە دیاریکردنی چارەنووسی خۆیان دەستیان ھەبێ و ھەم ئەو نال و گۆرە کە دەیانھەوئ بەدیبینن.

ئە جیھانی ئەمڕۆدا، دیموکراسی شتیکی نیە کە تەنیا تاییبەت بە ھیندیکی کەسو چەند ولات بێ بەتکوو ھەر کەسو ھەر ولاتیکی مافی ھەییە کە ئەو دەسکەوتە مرۆفایەتییە کەتک وەرگری. گەوھەر و نیوہەرۆکی دیموکراسی بە رەچاوکردنی مافی کەمینە سەقامگیری پتەوو بەھیز دەبێ. کەمینە دەبێ ئەو شانسو دەرەتانەیی ھەبێ کە بییتە زۆرینە، یان ئەگەر ئیمکانی ئەو نەبوو، دەبێ مافی یەکسانی بدیریتی بۆ بەشدارێ کردن ئە سیاسەتو بەرپۆبەری ولاتدا. بە رەچاوکردن و جیبەجیکردنی پەرنسیپەکانی دیموکراسی و "بەنەمای دادپەرورەرانەیی کەمینەو زۆرینە" رێگە دەگیڕێ ئە بە لارینداچوون و کیشرانی ئیرادەیی زۆرینە بەرەو دیکتاتۆریو بە رێژەییەکی بەرچاو تەناھی و ناشتی کۆمەلایەتی سەقامگیری دەستەبەر دەبێ.

ھەلبژاردن یەکیکی ئە بنەما سەرەکییەکانی دیموکراسییەو پتەوندی راستەوخۆو پتەوی بە نازادییەو ھەییە. یان بە دەربرینیکی تر دەتوانین بلین نازادی پێشمەرجی مانا پەیداکردنی ھەلبژاردنە. ئەگەر ھەلبژاردن بریتی بیت ئە دەرخستنی ئیرادەیی مرۆف سەبارەت بە بابەتیکی دیاریکراو، ئەوا بە بێ ھەبوونی نازادی، ئەو ھەلبژاردنە مانای ناییت، چوونکە ئیرادەیی راستەقینەیی مرۆف ئە نازادیو نازادبوونی ئەو مرۆفەدا دەرەکەوئ و دەتوانی خۆی نیشان بەدات. مافی ھەلبژاردن بریتیە ئە مافی سەربەخۆیی ئە بریاردان و نازادی ئە جوۆی بریاردانی مرۆف ئە چارەنووسی خۆی کۆمەلگاکەیی. مافیکی سروشتی، مەدەنیو سیاسی ھەر مرۆفیکە کە نازادانە بیرویاوەر، دین، کار، ھاوسەر، شوینی نیشتەجی بوون و حکوومەتی ولاتی خوی ھەلبژیری.

هه لېږاردن گړینگترین مافو نهرکی هاوولاتیبه که له‌سه‌ر بنه‌مای تاک پیکهاتووه چونکه تاک دهکات به خاوه‌نی بریاردانو که‌سایه‌تی و به‌رپرسایه‌تی بۆ دروست دهکاتو ویستوخواسته هاوبه‌شه‌کانی تاکه‌کان یه‌کده‌خاتو ده‌بیته هوی نه‌وه که تاک له به‌رامبه‌ر چاره‌نووسی داهاتووی کومه‌نگاکه‌ی هه‌ست به به‌رپرسایه‌تی بکات.

له هه‌لېږاردنی نازادو دیموکراتیکدا، هاوولاتیان له بارودوخو که‌شیکي له‌بارو گونجاودا به شیوه‌یه‌کی نازاد، نه‌ینی، راسته‌وخو، گشتی، یه‌کسانو دادپه‌روه‌رانه بریارو دهنگ دده‌ن. بۆ هه‌موو نه‌وه که‌سانه‌ی که به گویره‌ی یاسا مافی دهنگانیان هه‌یه شانسو دهره‌تانی "وهک یه‌ک" دایینو ده‌سته‌به‌ر ده‌کرئ و مافی هه‌لېږاردنو خوپالوتن له که‌س زه‌وت ناکرئ، هیچ که‌سو گروپو لایه‌نیک به هوی جیاوازی بیروباوهر، ره‌گه‌ز، نایین، قه‌ومو نه‌ته‌وه‌وه په‌راویز ناخرئ و هه‌لاوردنی له سه‌ر به‌رپوه‌ ناچئ. هه‌ر هاوولاتیبه‌ک ته‌نیا خاوه‌نی یه‌ک دهنگو که‌س به‌هوی بارودوخو نابووړی و کومه‌لایه‌تی مافی تایبه‌تو جیاوازی له که‌سانی دیکه‌ نیه.

له هه‌لېږاردنی نازادو دیموکراتیکدا پائیوراو لیستی ره‌نگاوپه‌نگ به پرژوه‌و پلانی روونو ناشکرا له مملانیی هه‌لېږاردندا به‌شداري ده‌که‌نو دهره‌تانی پیده‌درئ که به گویره‌ی یاسا بۆ راگه‌یاندنی پرژوه‌و به‌رنامه‌کانیان ده‌ستیان به نامراه‌کانی راگه‌یاندن رابگاتو که‌نکیان ئی وه‌رگرن. نامراه‌کانی راگه‌یاندنی گشتی له سه‌ر پائیوراوان و پرژوه‌کانیان و یاساکانی هه‌لېږاردن و پېشیل کردنی یاساکانی پیوه‌ندیاردو تایبه‌تمه‌ندیبه‌کانی شونزو شیوه‌ی دهنگان زانیاری پنیویست به هاوولاتیان راده‌گه‌یه‌نن. ده‌ولت ناسایشو ته‌ناهی هه‌لېږاردنه‌که دایینو ده‌سته‌به‌ر دهکاتو هه‌ر چه‌شنه گوشاریک له لایه‌ن حکومته‌ت یان هه‌ر گروپو لایه‌نیک ره‌وایی و یاسایی بوونی هه‌لېږاردنه‌که ده‌خاته مه‌ترسیبه‌وه. کومیسوونی هه‌لېږاردن که دامه‌زراوه‌یه‌کی سه‌ربه‌خوو جیی متمانه‌ی لایه‌نه سیاسیبه‌کانو هاوولاتیانه به مافو ده‌سه‌لاتی ته‌واو هه‌لېږاردنه‌که به‌رپوه‌ ده‌باتو پاکو بیگه‌ردبوونی پرپوه‌که ده‌سه‌لمینی و رایده‌گه‌یه‌نی.

هه‌لېږاردنی نازادو دیموکراتیک ره‌وتیکی مه‌ده‌نیبانه‌و ناشتیخوازانیه‌یه که ریگه‌چاره‌ی به‌ده‌ر له توندوتیژی بۆ چاره‌سه‌رکردنو که‌م کردنه‌وه‌ی کیشه‌و گرفته‌ کومه‌لایه‌تی و سیاسیبه‌کان دایین دهکاتو دهره‌تیکي له‌بار بۆ هاوولاتیان پیکدینی که نوینه‌رانی جیی باوه‌ری خویان هه‌لېږاردنو متمانه به ده‌سه‌لاتی سیاسی داهاتوویمان بدنو و به‌رپرسایه‌تی کاروباری ولاتیان پئ پسیپرنو سی ده‌سه‌لاتی یاسادانان، جیبه‌جیکردنو دادوه‌ری نۆژهن بکه‌نه‌وه‌و جیگورکی له ده‌سه‌لاتدا بکه‌نو به‌م چه‌شنه له پیناوی ژبانیکی باشترو خزمه‌تگوزاری زۆرترو گه‌شه‌و پیشکه‌وتنی نیشتمانه‌کیان، بریار له چاره‌نووسی خویانو کومه‌نگاکه‌یان دده‌ن.

پښوېستې پیکهینانی به‌ره‌ی کوردستانی له ئیران

به‌ره په‌یمانیکه که له‌ودا هیژ و لایه‌نه سیاسیه‌کان به شیوه‌ی نازادانه و دلخوازانه له سهر بناغی به‌رژوه‌ندی هاوبه‌ش بو گه‌یشتن به یه‌ک یان چهند نامانجیکي دیاریکراو ریککه‌وتنیکي هاوبه‌ش له نیوان خویاندا ده‌به‌ستن و سهره‌رای پاراستنی شوناسی پیشووی خویان شوناسیکي گشتگیری نوی به نیوی به‌ره پیک دینن.

له بارودوخی نه‌مړودا کور و کومه‌ل و لایه‌نه سیاسیه‌کانی کوردستان پتر له رابردوو باس له پیکهینانی به‌ره‌ی کوردستانی ئیران وه‌ک پښوېستیه‌کی سیاسی وه‌نگاونکی گرینگ له ره‌وتی بزووتنه‌وه‌ی نه‌ته‌وه‌یی - دیموکراتیکي کوردستان ده‌کن و له‌و باوه‌ره‌دان که پیکهینانی به‌ره نه‌وه‌نده گرینگ و پرپایه‌خه که ناکرئ و نابج گیر و گرفت و کوسپه‌کان ریگای لی بگرن.

له‌م پښوېندیبه‌دا پښوېسته هیژ و لایه‌نه سیاسیه‌کانی کوردستانی ئیران پیداجوونه‌وه به‌و بوچوون و هه‌لوستانه‌یاندایاندا بکه‌نه‌وه که له رابردوودا بوونه‌ته کوسپی سهر ریگای پیکهینانی به‌ره و نازایانه و راشکاوانه و به نیازپاکي و به گیانی هه‌ست کردن به به‌رپرسیارنتی نه‌ته‌وه‌یی و به پلاتفورم و ریکاری گونجاو و روون و شه‌فاف و به وتوویشی بنیاتنهر کاری جیدی بکه‌ن بو لیک نریک کردنه‌وه‌ی روانگه و بوچوونه جیاوازه‌کانیان له پیناوه پیکهینانی به‌ره‌یه‌کی فره‌چهن و یه‌گرتوو و دیموکراتیک دا.

مه‌به‌ست له پیکهینانی به‌ره‌ی کوردستانی ئیران نه‌وه‌یه که بو گه‌یشتن به مافه ره‌واکانی گه‌له‌که‌مان هه‌موو هیژو توانای حیزب و لایه‌نه سیاسیه‌کانی کوردستان بخریته سهریه‌ک بو رووخاندنی کوماری نیسلاهی ئیران و به‌دیپینانی نه‌و به‌رنامه‌و نامانجانیه‌ی که هیژو لایه‌نه‌کان پیکه‌وه گه‌لا‌له‌ی ده‌کن، خه‌باتیکي هاوبه‌ش و یه‌گرتوو و شیلگیرانه بکرئ.

نه‌وه راستیه‌کی حاشاه‌نه‌گره که بو گه‌یشتن به به‌شیک له نامانجه‌کانی نه‌ته‌وه‌که‌مان ده‌بی و شیار و ئیراده‌و پیرو بریار و زمان و گوتاری یه‌گرتووی سیاسی هه‌بی که پیکهینان و وه‌کارکه‌وتنی به‌ره‌ی کوردستانی له‌م پیناوه‌دا کاریگه‌ری گرینگ هییه، به‌ره‌ی کوردستانی ده‌بیته دینامیزمی خه‌باتی یه‌گرتووی هیژ و لایه‌نه

سیاسییه‌کان و له‌گه‌لا پیشوازی خه‌ئکی کوردستان به‌روه‌وو ده‌بی، وشیا ری نه‌ته‌وایه‌تی و هه‌ستی نیشتمانیه‌روه‌ری به‌هیز ده‌کات، هیوا و هیز و وه‌ی خه‌ئک به‌رز ده‌کاته‌وه، به‌دبینی سیاسی له نیو لایه‌نه سیاسییه‌کاندا که‌مه‌رنگ و لاواز ده‌کات و باوه‌ر به‌یه‌کتر کردن و یه‌کریزی له نیو خه‌ئکو خه‌باتگی‌پراندا پته‌وتر ده‌کات و گه‌ش‌بینی و وتووژی سهرده‌میان‌ه‌و بنیاتنه‌ر ده‌بیت به شیوازیکی باش بو پیکه‌وه ژبانی ناشتیخوازانه‌ی لایه‌نه سیاسییه‌کان و خه‌ئکی کوردستان، لایه‌نه سیاسییه‌کانی کوردستان به یه‌کریزی و یه‌ک هه‌ئوستی و ئیراده‌ی یه‌کگرتوی سیاسی و به‌هیز و سه‌نگی زیاتر له‌گه‌لا لایه‌نه بیانی و ئیرانییه‌کان وتووژی و هه‌ئسوکه‌وت ده‌کهن و له ناستی نیونه‌ته‌وه‌یشدا قورسای و ئیعتباری کوردستان و خه‌باته ره‌واکه‌ی به‌رچاوتر ده‌بی و پیشوازی زیاتری لیده‌کری.

بو مان و به‌رده‌وام بوونی کار و تیکوشانی به‌ره‌ پئویسته؛ فره‌چه‌شنی و یه‌کگرتوی له ناو به‌رده‌ا پاریزراو بی، سنووری ماف و ئه‌رک و ده‌سه‌لاتی نه‌ندامانی به‌ره‌ روون و دیاریکراو بی، سه‌ربه‌خویی سیاسی و ته‌شکیلاتی لایه‌نه پیکه‌ینه‌ره‌کانی به‌ره‌ پاریزراو بی، ریگه له پاوانخوازی و سه‌ره‌رویی هه‌ر نه‌ندامیکی به‌ره‌ بگیری، هه‌موو نه‌ندامانی به‌ره‌ تیگه‌یشتنیکی هاوبه‌شیان بو پیره و پروگرامی به‌ره‌ هه‌بی و به‌ کرده‌وه پینه‌ندی ریشوین و بریاره‌کانی به‌ره‌ بن.

به‌ره‌ی کوردستانی پئویسته له سه‌ر بناغه‌ی پره‌نسیپ و بنه‌ما سه‌ره‌کییه‌کانی نازادی، دیموکراسی، مافی مرؤف، مافی نه‌ته‌وه‌کان، دادپه‌روه‌ری کۆمه‌لایه‌تی و سیکۆلاریزم پیک بیت و لایه‌نه پیکه‌ینه‌ره‌کانی ده‌بی باوه‌ری قوولیان به‌ پلورالیزی سیاسی و جوراوجووری و فره‌لایه‌نی و هه‌مه‌ره‌نگی و نازادی راده‌ریرین و پیکه‌وه ژبانی ناشتیخوازانه و چاره‌سه‌رکردنی کیشه و گرفته‌کان له ریگای وتووژی هه‌منانه و بنیاتنه‌ر هه‌بی و بو پراکتیزه‌کردنی، خه‌باتی جیدی بکه‌ن.

به‌ره‌ی کوردستانی ئیران پئویسته بو بارودۆخی دیاریکراو لیکدانه‌وه‌ی دیاریکراوی هه‌بی و خویندنه‌وه‌ی دروست و واقعینانه‌ی بو کیشه و پرسه سیاسییه‌کان و رووداو دیارده و پیکه‌اته جوراوجوره‌کان هه‌بی و له پیناو دابینکردنی مافه نه‌ته‌وایه‌تییه‌کانی گه‌لی کورد له چوارچینه‌ی ئیرانیکی دیموکراتیکی فیدرالدا له هه‌موو شیوه ره‌واکانی خه‌بات که‌ئکی پئویست وه‌رگری.

شوقینیزمی فارس حاشا له بوون و مافی نه‌ته‌وه سته‌ملیکراوه‌کانی ئیران دهکات

ئیران له زوربه‌ی نریک به ته‌واوی میژووی هاوچه‌رخي خویدا، به شیوه‌ی ده‌سه‌لاتی ناوه‌ندی سهره‌ړو و پاوانخواز به‌رپوه چووه و نه‌ته‌وه‌ی فارس خاوه‌نی هه‌موو ئیمکانات و سهرمایه و ده‌سه‌لاتیک بووه و به شیوازی جوراوجور نه‌ته‌وه‌کانی دیکه‌ی ئیرانی چه‌وساندونه‌ته‌وه، به‌کیک له کیشه سهره‌کیبه‌کانی ولاتی ئیران، گرتی نالوگور نه‌کردنی ده‌سه‌لات به شیوه‌ی ناشتیخوازانه و دیموکراتیک بووه که بوته‌ماکه و مه‌یدانی توندوتیژی و زهر و زهنگ و کوده‌تا و جه‌نگ. ولاتی ئیران له نه‌زمونی رایه‌رین، شوړش، هه‌ولدان بو کوده‌تا، شه‌ری پارتیزانی، بزوتنه‌وه‌ی سیاسی و کومه‌لایه‌تی رادیکالا و مانگرتن و خویشاندان دا خاوه‌نی پله و پینگه‌یه‌کی به‌رزه، له راستیدا به‌شیک به‌رچاو له میژووی مؤدیرنی ئیران له ره‌وتی تیکوشان و نه‌زمونی سیاسی کومه‌لایه‌تی دا بریتیه له دووپاتبوونه‌وه‌ی لیکدابران به‌رده‌وامه‌کان و زنجیره‌ه‌ولا و خه‌باتیک بی ناکام له پیناوی گه‌یشتن به نازادی و دیموکراسی و مافی نه‌ته‌وایه‌تی.

میژووی هاوچه‌رخي ئیران گه‌واهی دده‌ا که بیروکه‌ی نه‌ته‌وه‌سازی ئیرانی، له ره‌وتی شوړی مه‌شروته دا گه‌را داده‌نی و له دایک ده‌ب و تیوریزه ده‌کری و له سهرده‌می دیکتاتوری ره‌زاشادا پراکتیزه کردنی شوقینیزمی ئیرانی ده‌بیت به سیاسه‌تی فه‌رمیی ریژی می په‌هله‌وی. ره‌زاشا به پلان و به‌رنامه‌ی پیشتر داریژراو و به شیوه‌ی سیستماتیک پرژه‌ی نیوه‌ندگه‌راییی ده‌ست پنده‌کا، زمانی فارسی به زمانی فه‌رمیی خویندن و نووسین و کاروباری سیاسی و ئیداری و ده‌وته‌تی راده‌گه‌یه‌نی و زمانی نه‌ته‌وه‌کانی دیکه له کاروباری ئیداری و په‌روه‌ده په‌راویز ده‌خات، ریگه له پیشکه‌وتن و گه‌شه کردنی "جوراوجوری زمانی" و فره‌ کولتووری ده‌گری، پینکه‌اته‌ی دیموگرافی و جوغرافیایی هیندیک له و شار و ناوچانه‌ی که نه‌ته‌وه‌یه‌کی غه‌یره فارس تینیدا زورینه‌یه تیکده‌دا، ناوی هیندیک له شار و گونده‌کان ده‌گورئ، ریوره‌سم و جل و به‌رگی نه‌ته‌وه‌کانی غه‌یره فارس قه‌ده‌غه ده‌کا، به گویره‌ی به‌رژه‌وه‌ندی شوقینیزمی ئیرانی ده‌ست له میژووی کون و نویی گه‌لانی ئیران وهرده‌دا و ده‌یان پیلانی دیکه بو تواندنه‌وه و سرپنه‌وه و له نیوبردنی فره‌ چه‌شنی و فره‌شوناسی و شوینه‌واری نه‌ته‌وه‌کانی غه‌یره فارس ده‌گپری. له لایه‌کی دیکه‌وه هه‌موو ئیمکانات و ده‌سه‌لاتی ریژی می په‌هله‌وی وه‌گه‌ر ده‌خات بو بنیاتانی یه‌ک کولتور، یه‌ک زمان، یه‌ک سیستمی په‌روه‌ده‌یی، ده‌وته‌تیک تاکانه و یه‌کده‌ست، خه‌ لکیکی یه‌کده‌ست و سهره‌نجام دروستکردنی نه‌ته‌وه‌ی ئیران و سه‌پاندنی شوقینیزمی مه‌زنیخوازی نه‌ته‌وه‌ی فارس.

بیرۆکەکی شوقینیزی ئێرانی بوو بە سەرچاوەی سەرەکی کیشە و مەلانییەکی نارهوا لە نیوان نەتەوێ فارس و نەتەوێ ستەملیکراوەکان، کیشەیهک کە رەزاخان بەکردهوه دەستی پیکرد و ھەمەرەزاشای کوری درێژە پێدا و تەنانت شەری دووھمی جیھانی و شۆرشێ ۱۳۵۷ی گەلانی ئێران نەیتوانی کۆتایی پێ بێنێ و لە چوارچێوەی پێشوو ماھووە و رێژیمی کۆماری ئیسلامیش بە شێوەیەکی دیکە و بە کەلک وەرگرتن لە ئایدیۆلۆژی ئیسلامی درێژە پێدا و تا ھەنووکە بەردەوامە.

بە درێژایی میژووی مۆدێرنی ئێران، شوقینییستە ئێرانییەکان بە مەبەستی بە تاکانە ھێشتەووە و بە ھەمیشەیی کردنی دەسەلاتی سەرەڕۆیانە نەتەوێ فارس و "تکوئی" کردن لە شوناسی نەتەوێکانی دیکە ئێران بە پلان و پیلانی جۆراوجۆر ھەولیانداوە ئەو گوتارە ناراست و نارهوا بەسەلمینن و بچەسپینن کە ئەو نەتەوانە ئێران کە رەچەلەکی "ئاریایی"یان ھەیە بەشیکن لە نەتەوێ فارس و ئەو نەتەوانەش کە رەچەلەکی "ئالتایی و سامی"یان ھەیە ئێرانی نین. ئەوێ ئیستاش شوقینییستە چەپ و راست و دەسەلاتدار و بێ دەسەلاتەکانی ئێران دەیانھووێ لە باشترین ھالەتدا سەپاندنی ناسیونالیزمی ساختەییە لە بیچم و فورمیکە دیکەدا.

ھێندیک کەس و لایەنی شوقینییستی ئێرانی بە مەبەستی پاراستنی دەسەلاتی تاکانە نەتەوێ فارس و ھاشارکردن لە مافی نەتەوێ ستەملیکراوەکان، دەئێن لە ئێرانیکە دیموکراتیکدا ئەگەر ریز لە مافی مەرۆف بگێردرێ و ھەموو تاکیک خاوەنی "مافی یەکسانی ھاوولاتی"بێ، ئەقوامی ئێرانی بە مافەکانیان دەگەن، بەم چەشنە شوناس و مافی نەتەوێ ستەملیکراوەکان ھەتا ئاستی ماف و شوناسی "قەومی" کەم و بچوو کە دەکەنەووە و مافی مەرۆف سنووردار دەکەن بە مافی تاکە کەسی و مافی نەتەوایەتی لە چوارچێوەی پێناسە مافی مەرۆف دینە دەر.

لە راستیدا دیموکراسی لەسەر بناخە "مافی یەکسانی ھاوولاتی" لە ولاتیکیدا دا بین و دەستەبەر دەبێ کە دەولەتی مۆدێرن لە یەک نەتەوێ پیکھاتی و دەولەت و نەتەوێ پیکھووە بگۆنچین و ئەگەر جیاوازی شوناسیی تیدا بێ بە شێوێ ئارەزو مەندانە و دادپەرورانە چارەسەر کرابێ. لە ولاتیکی فرە نەتەوێ وەک ئێران کە کیشە شوناسە جیاوازیەکان بە چارەسەر نەکراوی ماوەتەوێ دیموکراسی "بە بێ دا بەشکردنی سەرورە و دەسەلات" لە باشترین ھالەتدا بەرھەمھێنەری دیکتاتۆری زۆرینەییە و نەتەوێ ستەملیکراوەکانی ئێران نامادە نین بۆ دیموکراسییەکی رووت و سادە ئیبرائی بەستراوە بە روایی تاکەکەسی چاوپۆشی لە مافە نەتەوایەتیەکانیان بکەن.

به شیک نه وتار و بابه ته کانی هاوړی حوسین نازدار

نه وه راستیبه کی حاشاهه ټنه گره که نه ته وه کانی ئیران هه زاران سائنه نیشته جیی خاکی خویانن، شوناسی کولتووری و نه ته وایه تی دهو ټه مهند و ویزدانی به کومه لی میژووی دوور و درپژیان هه یه و خاوه نی راسته قینه ی ولاتی ئیران، به لام به پیی یاساکانی (رابردوو و ئیستای) دهسه لاتدارانی شوقینیستی ئیرانی، نه ته وه کانی غهیره فارس وه کوو نه ته وه به فهرمی نه ناسراون و خاوه نی هیج ماف و ئیمتیاژکی نه ته وایه تی نین. دیاره نه ته وه و که مینه جوړاوجوره کانی ئیران نه مړوکه زیاتر له رابردوو و شیاری سیاسی و ههستی نه ته وایه تیان بهرز بوته وه و به تافیکردنه وه بویان ده رکه وتوو که پرسی ئابین و ئابینزا کیشه ی سهره کیی گهلانی ئیران نیه، به لکوو نه وه مهسه له ی نه ته وایه تیبه که بربره ی پشتی کیشه ی پیکه وه ژیانی کومه لگای ئیرانه و هه تا نه و کیشه یه به شیوه ی دادپه روه رانه و دیموکراتی و فیدرالی چاره سهر نه کری نه و ولاته رووی ناشتی و ئاسوده یی به خویه وه نابینی.

ریکه وتی: ۷ فبرویوری ۲۰۱۳

مه‌به‌ست له هه‌لبژاردنی نازادو دیموکراتیک

سته‌میگی گه‌وره که دیکتاتور‌ه‌کان له هاو‌نیشتمانیانی خویانی ده‌کهن، نه‌وه‌یه که ریځه‌ی به‌شداریی نازادانه له هه‌لبژاردنو بریاردان له چاره‌نووسی خویانیان لیده‌به‌ستن.

دیکتاتور‌ه‌کان به مه‌به‌ستی دا‌پوشینی سیمای دزیوو دژي ئینسانی خویانو به هه‌میشه‌یی کردنی ته‌مه‌نی ده‌سه‌لاته‌که‌یان، جارویار جلو‌به‌رگی دیموکراسی له‌به‌ر ده‌کهنو هه‌لبژاردنی ساخته‌یی و کارتونی ریک ده‌خه‌نو کایه به هه‌ستو سۆزی خه‌لک ده‌کهن، له حالیکدا له‌به‌ر نه‌وه‌ی که ته‌مه‌نی ده‌سه‌لاتیان دیاریکراو نییه به شینوه‌یه‌کی راسته‌قینه دهره‌تان به خه‌لک ناده‌ن که له ریځه‌ی هه‌لبژاردنی نازادو دیموکراتیکو بئ توندوتیژی، هم له دیاری کردنی چاره‌نووسی خویان ده‌ستیان هه‌بئو هم نه‌و نالوگوره که ده‌یان‌ه‌وئ به‌دی بینن. له جیهانی نه‌مرودا، دیموکراسی شتیک نییه که ته‌نیا تایبه‌ت به هیندیک که‌سو چهند ولات بئ به‌لکوو هه‌ر که‌سو هه‌ر ولاتیک مافی هه‌یه که له ده‌سکه‌وته مرو‌ق‌ایه‌تییه که‌لک وه‌رگرئ. گه‌وه‌رو نیوه‌روکی دیموکراسی به ره‌چاو کردنی مافی که‌مینه سه‌قامگیرو پته‌وو به‌هیز ده‌بئ. که‌مینه ده‌بئ نه‌و شانسو دهره‌تانه‌ی هه‌بئ که بیته‌ زورینه، یان نه‌گه‌ر ئیمکانی نه‌وه نه‌بوو، ده‌بئ مافی یه‌کسانی بد‌ریتی بؤ به‌شداري کردن له سیاسه‌تو به‌ریوه‌به‌ری ولاتدا.

به ره‌چاو کردنو جیه‌جئ کردنی پره‌نسیپه‌کانی دیموکراسی و "بنه‌مای داد‌په‌روه‌رانه‌ی که‌مینو زورینه" ریځه ده‌گیری له به لاریدا چوونو کیشرانی ئیراده‌ی زورینه به‌ره‌و دیکتاتوریو به ریژه‌یه‌کی به‌رچاو ته‌ناهی و ناشتی کومه‌لایه‌تی سه‌قامگیرو ده‌سته‌به‌ر ده‌بئ. هه‌لبژاردن یه‌کیک له بنه‌ما سه‌ره‌کییه‌کانی دیموکراسییه‌و پیوه‌ندی راسته‌وخوو پته‌وی به نازادییه‌وه هه‌یه.

یان به دهر‌برینیکی‌تر ده‌توانین بلین نازادی، پشمه‌رجی مانا په‌یدا کردنی هه‌لبژاردنه.

نه‌گه‌ر هه‌لبژاردن بریتی بیت له دهر‌خستنی ئیراده‌ی مرو‌ق‌سه‌بارت به بابته‌تیکی دیاریکراو، نه‌وا به بئ هه‌بوونی نازادی، نه‌و هه‌لبژاردنه مانای نابیت، چونکه ئیراده‌ی راسته‌قینه‌ی مرو‌ق‌له نازادیو نازاد بوونی نه‌و مرو‌قه‌دا دهرده‌که‌وئو ده‌توانئ خوی نیشان بدات.

بەشیک ئە وتار و بابەتەکانی هاوێرێ حوسێن نازاد

مافی هەلبژاردن بریتییە لە مافی سەرپەخۆیی لە بریاردان و نازادی لە جۆری بریاردانی مەرۆف لە چارەنووسی خۆی و کۆمەڵگاکە. مافیکی سروشتی، مەدەنی و سیاسی هەر مەرۆفیکە کە نازادانە بیروباوەر، دین، کار، هاوسەر، شوێنی نیشتەجێ بوون و حکوومەتی وڵاتی خۆی هەلبژیرێ. هەلبژاردن گرینگترین مافو ئەرکی هاوولاتییه کە لەسەر بنەمای تاک پێکھاتوو، چونکە تاک دەکات بە خاوەنی بریاردان و کەسایەتی و بەرپرسیاریەتی بۆ دروست دەکات و ویستو خواستە هاوبەشەکانی تاکەکان یەک دەخات و دەبیتە هۆی ئەوە کە تاک لە بەرامبەر چارەنووسی داھاتووی کۆمەڵگاکە هەست بە بەرپرسیاریەتی بکات.

لە هەلبژاردنی نازادو دیموکراتیکدا، هاوولاتییان لە بارودۆخو کەشیکێ لەبارو گونجاودا بە شیوەیەکی نازاد، نھێنی، راستەوخۆ، گشتی، یەکسانو دادپەروەرانه بریارو دەنگ دەدەن.

بۆ هەموو ئەو کەسانە کە بەگۆڕەری یاسا مافی دەنگدانیان هەیە شانسو دەرەتانی "وەک یەک" دابینو دەستەبەر دەکری و مافی هەلبژاردن و خۆپالۆتن لە کەس زەوت ناکری، هیچ کەسو گرووپو لایەنیک بە هۆی جیاوازی بیروباوەر، رەگەز، ئایین، قەومو نەتەووە پەراویز ناخری و هەلاوردنی لەسەر بەرپۆه ناچی.

هەر هاوولاتییهک تەنیا خاوەنی یەک دەنگەو کەس بەهۆی بارودۆخی نابووری و کۆمەڵایەتی مافی تاییهتو جیاوازی لە کەسانی دیکە نییه. لە هەلبژاردنی نازادو دیموکراتیکدا پائێوراوو لیستی رەنگاوەرەنگ بە پرۆژەو پلانی روونو ناشکرا لە مەلانیی هەلبژاردندا بەشداری دەکەن و دەرەتیا پێدەدری کە بەگۆڕەری یاسا بۆ راگەیانندی پرۆژەو بەرنامەکانیان دەستیان بە نامرازەکانی راگەیانندن رابگاتو کە ئکیان لێ وەرگرن. نامرازەکانی راگەیانندی گشتی لەسەر پائێوراوانو پرۆژەکانیانو یاساکانی هەلبژاردنو پێشیل کردنی یاساکانی پێوەندیادرو تاییهتەندییهکانی شوێنو شیوەی دەنگدان، زانیاری پێویست بە هاوولاتیان رادەگەیهنن.

دەوتەت ناسایشو تەناهی هەلبژاردنە کە دابینو دەستەبەر دەکاتو هەر چەشنە گوشاریک لەلایەن حکوومەت، یان هەر گرووپو لایەنیک رهوایی و یاسایی بوونی هەلبژاردنە کە دەخاتە مەترسییهوه.

کۆمیسێونی هەلبژاردن کە دامەزراوەیەکی سەرپەخۆو جیی متمانە لایەنە سیاسییهکانو هاوولاتییانە بە مافو دەسەلاتی تەواو هەلبژاردنە کە بەرپۆه دەباتو پاکو بیگەرد بوونی پرۆسە کە دەسەلمینن و رایدەگەیهنن. هەلبژاردنی نازادو دیموکراتیک رهوتیکی مەدەنییانەو ناشتیخوازانەیه کە رینگە چاره‌ی بەدەر لە توندوتیژی بۆ

بەشىك نە وتار و بابەتەكانى ھاوپى ھوسىن نازدار

چارەسەر كىردىن كەم كىرگەن ھەم كىشە و گىرگەن كۆمەلەيەتە و سىياسىيەكان دابىن دەكاتە و دەرفەتەيەكە نەبار بۆ ھاوولەتەيەن پىكەدەنەكە نە نوینەرانە جىيە باوەرى خۇيان ھەئەبىرەن و مەمانە بە دەسەلاتە سىياسە داھاتەوويەن بەدەن و بەرپەرسايەتە كاروبارى ولەتەيان پىيە پىسپىرەن و سى دەسەلاتە ياسادانان، جىيەجى كىردەن و دادوەرى نۆزەن بەكەنەو ھەم جىگۆرەكە نە دەسەلاتە بەكەنە و بەم چەشەنە نە پىناوۋى ژىانەكە باشتە و خەمەتەگوزارى زۆرتە و گەشە و پىشكەوتە نىشەمانەكەيان، بەرپار نە چارەنەووسى خۇيان و كۆمە نەگەكەيان دەدەن.

رەكەوتە: ۱۱ مەي ۲۰۱۳

پێویستی کورد لەم قوناخەى خەباتى نەتەوايەتیدا

لە سەدەکانى رابردوودا ئایدیۆلۆژیای رەهاگەرا و نەگۆر و لایەنگرانى نەریت، بە شیوازی جۆراوجۆر بێر و زەینى خەنکیان چەواشە کردوو و زیانى گەورەیان بە زانست و پێشکەوتنى کۆمەنگای کوردستان گەیاندوو. بەشیک ئە پەیرەوانى ئایدیۆلۆژییە غەیرە ئاینییەکان هەولیان داووە کە "شتە روون و ئاشکرا و راستییە رێژەییەکان وەک رەها و نەگۆر و مقدس" بەسەر خەنگدا بسەپینن و ئە لایەکی دیکەشەو بەشیک ئە پەیرەوانى ئایدیۆلۆژییە ئاینییەکان بە هۆی بێر و بۆچوونى خورافى و پەر لە وەهم، تان و پۆی ئەقل و ئەندیشەى مرۆقى کوردیان ئەگەل ئەفسانەکان ئیک نالاندوو و ئاویتەى یەکتریان کردوو، ژيان و مەرگی مرۆقى کوردیان بە هۆی ئەفسانەکانەو راقە کردوو و ئە ئاکامدا ترس و سیحەر و جادوو و خورافات بوونەتە هۆی ئەو کە مرۆقى کورد نەتوانی ژیرانە زانست و تیگەیشتنى واقعى خۆی بۆ باش کردنى ژيانى بەکار بێنن. ئە سەدەى بیست و یەكەمدا کە سەردەمى دەسەلاتى زانیاریى و سەرورەى ئەقل و سیکۆلاریزم و هەمەرەنگى و فرەلایەنى و ئازادى دژەکان و بیروپاى جیاوازه، مافى "دوا حوکمی رەها و نەگۆر" بۆ هیچ فەلسەفە، ئەندیشە، ئاین، ئایدیۆلۆژی و تیز و دەسەلاتیک بۆ هەمیشە پارێزراو و دەستەبەر نابن. ئەو بێر و ئەندیشەى کە سەرکوت و سەینەو بێر و بۆچوون و دەنگ و رەنگە جیاوازهکان بە "پیرۆز و رەوا بزائن" دژى ئازادى و مافەکانى مرۆقن هەر بۆیە جیگەیان ئیژ و تەمەنیان کورت دەبن. ئەو بێر و بۆچوونانەش کە زادەى پێویستیەکانى سەرکەوتن و چەسپاندنى ئەقلائییهتو سەرورەى گەل و ئازادى کۆمەنگا بن، کاریگەر و شونندانەر دەبن و درێژە بە رەواى رێژەى خۆیان دەدەن. نەتەو بێر، بۆ بنبەر کردنى بێر و ئەندیشەى کۆنە پەرستانە و چەقبەستوو و ئەفسانەیی، بۆ سەینەو شۆینەوارى نالەبارى ئایدیۆلۆژیای رەهاگەرا و نەگۆر، پێویستی بە ئەقل و ئەندیشەى ئازاد و رێژەیی، بیری رەخنەیی، رەخنەگری ئازا، رەخنەى بنیاتنەر، ئیکۆلەرى واقعبین و بەتوانا و داھینەر، دامەزراو و سەرچاوى زانستى و ئیکۆلینەو بەهیز و چالاک، دامەزراوى راگەیاندى سەربەخۆ و ئازاد و ئازا و بەرپرس هەیه.

ئیمە ئە هەزارەى سێهەم و ئە چاخى بە جیهانى بوونى زانیاری و ئە سەردەمى تیکچەرژاوى پیکەو بووندا دەژین، کە ئە ئاکامى بە جیهانى بوونى پێوەندییە مۆدیرنەکان، خەنگى سەرانسەرى دنیا ئە سیستمى جیهانى زانیاریدا بەشدارن، پێشەسازى راگەیهنەکان بە شۆهیهکی خیرا تیکەل بە رەوتى جیهانگەرایى بوو، راگەیهنە گشتییەکان

پیشک‌هوتن و گه‌شه کردنیان کردۆته ماخولیای مروّف و به‌رده‌وام به جیهانی زهینی مروّف فۆرم و شیوازی نوی ددهن، کات و شونینان چر کردوونه‌ته‌وه، جیهانیان کردۆته گوندیکی بچووک، بوونه‌ته چاو و گوی کۆمه‌لگا و دهنگ و باس و زانیاری به هه‌موو کەس و هه‌موو لایه‌ک ده‌گه‌یه‌نن. میدیا جیهانییه‌کان به‌رفراوانتر له سنوور و چوارچیوه نه‌ته‌وه‌یه‌کان چالاکى ده‌کەن و سنووری نه‌ته‌وه‌یی ده‌وله‌ته‌کانیان به‌زاندوووه و به تیکشکانی سانسۆری جۆراوجۆر ده‌سه‌لاتی دیکتاتوریه‌کانیان خستۆته ژێر گوشار، نه‌وه‌ده‌رفه‌ته‌یان بو نه‌ته‌وه‌ی ده‌وله‌ته‌کان و که‌مایه‌تییه نه‌ته‌وه‌یی و سیاسیه‌کان ره‌خساندوووه که په‌ره به کولتووری خۆیان بدن و بو گه‌یشتن به ئاوات و نامانجه‌کانیان به شیوازی جۆراوجۆر خه‌بات بکه‌ن. له جیهانی نه‌مه‌رۆدا ده‌وله‌تی سه‌ره‌رۆی نه‌ته‌وه‌ی به‌و شیوه‌یه که دیکتاتوریه شوقینیه‌سته‌کان ده‌یان‌ه‌وئ جیگای لیژه و کۆمه‌لگای جیهانییه سه‌باره‌ت به کاروباری نیوخۆیی ولاتان، شه‌ره ناوخۆیه‌کان، مافی دیاری کردنی چاره‌نووسی نه‌ته‌وه‌کان به ده‌ستی خۆیان وه‌ک رابردوو چاوه‌دیاریکی بئ ده‌نگ و بئ هه‌لۆیست نییه. سه‌ده‌ی بیست و یه‌که‌م، ده‌ورانی هاوسه‌نگی ناسه‌قامگیره، ده‌ورانی گۆرانی سنووره نه‌ته‌وه‌یه‌کان و "تیپه‌رین له پۆلینه‌ندییه سنووریه‌کان" به‌ره‌و ولاتگه‌لی فره نه‌ته‌وه‌یه، یه‌کیک له تایبه‌تمه‌ندییه‌کانی نه‌مه‌ده‌یه جیاوازی نه‌ته‌وه‌یه. له سه‌ده‌یه‌دا کوردستان خاوه‌نی ته‌واوی تایبه‌تمه‌ندییه‌کانی هاوسه‌نگی ناسه‌قامگیر ده‌بئ و "بیری نه‌ته‌وه‌خوازی کوردی" له ده‌قی جیهانییه‌ی کوردی داده‌نرئ و له چوارچیوه‌ی سنووره ده‌ستکرده‌کان زیاتر ده‌روا و ته‌شه‌نه ده‌کاته سه‌ر ته‌واوی کوردستان. له سه‌رده‌مه‌دا پینۆسته، ته‌وه‌ری سه‌ره‌کیی خه‌بات و تیکۆشانی گه‌لی کورد هزری نه‌ته‌وه‌خوازی و پیناسه‌ی نه‌ته‌وه‌یی، به‌رژوه‌ندی نه‌ته‌وه‌یی، سه‌روه‌ری نه‌ته‌وه‌یی، ناسایشی نه‌ته‌وه‌یی و سه‌لماندن و چه‌سپاندنی مافی دیاری کردنی چاره‌نووسی نه‌ته‌وه‌ی کورد بئ. له‌م بارودۆخه‌دا پینۆسته، نه‌ته‌وه‌ی کورد له سیاسه‌تی واقعبینانه و رینالیستی په‌یره‌ی بکات، بو هه‌لومه‌رجی دیاریکراو هه‌سه‌نگاندن و لیکدانه‌وه‌ی دیاری کراوی هه‌بئ، خۆبندنه‌وه‌ی دروستی بو بالانسی هیز و هاوکیشه‌ سیاسییه‌کان و پیکه‌اته و رووداوه جۆراوجۆره ناوچه‌یی و جیهانییه‌کان هه‌بئ، به‌گۆیره‌ی هه‌لومه‌رجی گونجاو له هه‌موو شیوه‌کانی خه‌بات و ده‌رفه‌ته‌ سیاسییه ناوچه‌یی و جیهانییه‌کان که‌ک وه‌رگرئ، میکانیزم و ریکاره‌کانی خه‌بات به‌پیتی پینۆست بگۆرئ، به‌ها و په‌رنسییه دیمۆکراتیکه‌کان نۆژهن بکاته‌وه، په‌ره به پینۆدییه نیشتمانییه‌کان بدات، پینۆدییه‌کانی له‌گه‌ل نه‌ته‌وه‌کانی دراوسێ و گه‌لانی ناوچه به‌هیز بکات، دیپلۆماسی نینۆته‌وه‌یی به‌ربلاو و به‌هیزتر بکات و پینۆدییه له‌گه‌ل زله‌یزه بریار به‌ده‌سته‌کانی جیهان پته‌وتر بکات. پینۆسته له پیناوی به‌رز و به‌هیزتر کردنی وشیاوی و ئیراده‌ی یه‌کگرتوویی سیاسی و هه‌ستی نیشتمانییه‌روه‌ری و سه‌لماندن شوناسی نه‌ته‌وه‌یی کورد، به شیوازی جۆراوجۆر و شینگیرانه خه‌بات بکری بو ساخ کردنه‌وه و یه‌کلایی و به‌رجه‌سته کردنه‌وه‌ی به‌ها و هیما نه‌ته‌وه‌یه‌کانی وه‌ک: ئالا و ره‌مز و سه‌روودی نه‌ته‌وه‌یی، جیژنی نه‌ته‌وه‌یی، رۆژی نه‌ته‌وه‌یی، سالی کوردی، رۆژی شه‌هیدانی کوردستان. دیاره که بو پراکتیزه

به‌شیک نه وتار و بابه‌ته‌کانی هاوړی حوسین نازدار

کردن و چه‌سپاندن و سه‌رکه‌وتنی به‌شیک له‌م نامانج و نه‌رکانه، ده‌بی هزر و زمان و بریار و گوتاری هاوبه‌ش و یه‌گرتووی سیاسی هه‌بی که نه‌وه‌ش به پیکه‌ینان و وه‌کار که‌وتنی به‌ره‌یه‌کی دیموکراتیک و فره‌چه‌شن و یه‌گرتووی کوردستان دابین ده‌کړی و دیته‌دی.

رېکه‌وتی: ۲۸ ی جوولای ۲۰۱۳

بیرو ریښاری شه‌هید دوکتور سه‌عید شه‌ره‌فکه‌ندی

هه‌رده‌م له‌گه‌شه‌و دره‌وشانه‌وه دایه

۲۶ خه‌رمانانی سالی ۱۳۷۱ه‌تاوی (به‌رامبه‌ر به ۱۷ سپټامبری ۱۹۹۲ه‌زایینی) له لایه‌ن تیروړیسته جینایه‌تکاره‌کانی کوډماری ئیسلامی ئیران، کاک دوکتور سه‌عید شه‌ره‌فکه‌ندی سکرټیری گشتی حیزبی دیموکراتی کوردستانی ئیران و کاک فه‌تاح عه‌بدوئی نه‌ندامی کا. ناوندی و نوینه‌ری حیزب له دره‌وه‌ی ولات و کاک هومايون نه‌رده‌لان نوینه‌ری حیزب له ولاتی نالمان و کاک نوری ديه‌کوردی تیکوشه‌ری نازاديوخوازی ئیرانی و دوستی دیرینی حیزب له ریستوران‌ی میکونوسی شاری برلینی نالمان شه‌هید کران.

شه‌هید بوونی د. سه‌عید شه‌ره‌فکه‌ندی نه‌گه‌ر له لایه‌ک خه‌سارنکی گه‌وره‌و زه‌بریکی کاریگه‌ر بوو که له بزوتنه‌وه‌ی میلی - دیموکراتیکی گه‌لی کورد به گشتی و حیزبی دیموکرات به تایبه‌تی که‌وت، له لایه‌کی دیکه‌شه‌وه خه‌سارنکی مه‌زن بوو که له بزوتنه‌وه‌ی مافخوازانه و نازاديوخوازانه‌ی گه‌لانی سه‌رانسه‌ری ئیران که‌وت. نه‌و رووداوه‌ گورچکېره له کاتیک دا بوو که هیشتا حیزبی دیموکرات و گه‌لی کورد له ژیر زامی پر له ئیش و ژانی شه‌هید بوونی قاسملووی نه‌مر دا پشتی راست نه‌کردبووه.

شه‌هید د. سادق شه‌ره‌فکه‌ندی، به شاهیدی زور که‌سایه‌تی ناوداری کوردو ئیرانی و جیهانی، یه‌کیک له که‌سایه‌تیه سیاسییه هه‌ره به هیژ و نازاو چاو نه‌ترس و فیداکار و ماندوویی نه‌ناس و ئیوه‌شاهه‌کانی گه‌لی کورد بوو.

د. سه‌عید دیپلوماتیکی هه‌تکه‌وتوو، بائوژیکی لیه‌اتووی نه‌ته‌وه‌ی کورد بوو، واته هه‌ر وهک دهیزانی چ بلن دهیزانی چ نه‌لی، هه‌ر وهک دهیزانی چ بنووسن دهیزانی چ نه‌نووسن، هه‌روهک دهیزانی چ بکا دهیزانی چ نه‌کات.

د. سه‌عید شه‌ره‌فکه‌ندی ریبه‌ریکی باوه‌ر به خو، به تواناو رچه‌شکین و پیشه‌وه‌ بوو، ماموه‌ستا و سیاسه‌توانیکی زاناو رووناکیروو بیر کراوه‌و شاه‌زادو ژیر و وریاو ریئالیست بوو.

د.سه‌عید مودیریکي به مشور، چالاک و پر کار، به هیوا و هومیندو باوهر پینکراو بوو، ره‌خنه گرو راهینه‌ر و داهینه‌ر بوو، به نه‌زم و دیسیپلین بوو، خاوه‌ن نه‌خلاق و پره‌نسیب و پرستیژی دیموکراتی بوو.

د.سه‌عید کادریکی راستگو، قسه له روو، روو خوش، رها سووک، خاکی و خه‌لکی و بی فیز و ریا بوو هر بویه ببوو به سیمای خوشه‌ویستی کومه‌لانی خه‌لکی کوردستان.

د.سه‌عید کوردیکی نیشتمانیپه‌روه، دیموکراتیکی شورشگیر، مروفتیکی مافخواز و نازادیخواز، دیموکراسیخواز، ناشتیخوازو مروفت دوست بوو.

کاک سه‌عید له گه‌ل نه‌وهی تیکوشه‌ریکی سادقی نه‌ته‌وهی بوو له هه‌مانکاتدا ریواریکی شینگیری ریگای دابین کردنی عه‌دالته‌ی کومه‌لایه‌تیش بوو، باوهریکی قوولی به هاوپیوه‌ندی و هاو‌خه‌باتی گه‌لانی ژیر دست و زوتم لیکراوی ئیران هه‌بوو، به کرده‌وه بو لیک نزدیک کردنه‌وهی هیز و لایه‌نه سیاسی‌ه‌کانی ئیران هه‌نگاوی هه‌لیناو گیانی پیروزی خوی له‌م ریگایه‌ دا فیدا کرد.

له راستیدا ده‌توانین بلین شه‌هید دوکتور سادق شه‌ره‌فکه‌ندی جینشینی به‌ر حه‌قی دوکتور قاسملوو بوو، واته به بوونی کاک سه‌عید که لینی بی قاسملووی که‌متر به حیزبی دیموکراتی کوردستانی ئیرانه‌وه دیار بوو، هر بویه کاربه‌ده‌ستانی کوماری ئیسلامی ئیران به مه‌به‌ستی بی سهر و ریبه‌ر کردنی حیزبی دیموکرات و سهر لیشیواندن و داماو کردنی بزوتنه‌وهی میلی - دیموکراتیکی گه‌لی کورد له کوردستانی ئیران و چاو ترسین کردنی خه‌لکی کوردستان، تیروزی ریستورانی میکونوسیپان به ریوه برد. دیاره که نامانجی دوژمنانی گه‌لی کورد هه‌ر وهک به له سیداره دانی قازی مه‌حه‌مه‌د و تیروزی قاسملووی نه‌مر نه‌هاته دی، به شه‌هید کرانی دوکتور سه‌عیدیش نایه‌ته دی.

دیاره هه‌ر له سه‌ره‌تاوه تا کوتایی کاری دادگای میکونوس، کوماری ئیسلامی ئیران به گوشار خستنه سهر کاربه‌ده‌ستانی ولاتی نالمان هه‌موو هه‌ویکی خوی دا که ره‌وتی به‌ره‌و پیشچوونی کاری دادگا پهک بخاو یان لانی که‌م به‌لارییدا به‌ری، به‌لام به هوی لیبرای و جیدی بوونی ده‌زگای قه‌زایی نالمان، دادگای میکونوس تاوانبارانی مه‌حکوم کردن و سزای به سهر دا سه‌پانندن و "واواک"ی به تاوانبار و هاو‌به‌ش له‌م تیروزه‌ دا ناساند و به دژی عه‌لی فلاحیان حوکی ده‌ستبه‌سهر کردنی نیونه‌ته‌وهی دهر کردو حکومتی ئیسلامی ئیرانی وهک

بىر ياردەم ھەرىماندەرى تىرۆرەكە ناودىر كىرد.

نە كاتىكدا يادى كارە سات و تىرۆرى مىكۆنوس دەكەينەوہ كە پەوا بوونى ئاوات و ئامانجەكانى گەلى كورد زىاتر و باشتەر نە پىشوو بۆ كۆمەنگاى جىھانى دەر كەوتوہو بىر و رىياز و ئامانجى قاسملوو و شەرەفكەندىش بە بەردەوامى نە پەرەستاند و گەشە كىردن و درەوشانەوہ داىوہ رۆئەكانى حىزبى دىمۆكرات و گەلى كوردىش بە ئىلھام وەر گىرتن و پىرەوى كىردن نە رىيازى شەھىدان، شىلگىرانەو چالاكانە درىژە بە خەبات دەدەن. نە لايەكى دىكەشەوہ سىماو ناوەرۆكى دزىوو بىزراوى بە رىوہبەرانى تىرۆرى مىكۆنوس بۆ خەلكى كوردستان و ئىران بە تايبەتى و خەلكى دىمۆكرات و ئازادىخوازى دنيا بە گشتى، باشتەر دەر كەوتوہو رىژىمى كۆمارى ئىسلامى ئىرانىش نە ھەموو كاتىك زىاتر كەوتۆتە بەر گوشارو گەمارۆى جۇرا و جۆرى كۆمەنگاى نىودەوئەتى.

رىكەوتى: ۱۴ سىپتەمبەرى ۲۰۱۳

دیكتاتۆره كان، پيشيلكارانی سەرەکیی مافەکانی مرۆڤ

مێژووی مرۆڤایەتی گەواهی دەدات کە ئە قۆناغ و سیستم و ولاتانی جیاوازدا بەشیوازی جۆراوجۆرمافەکانی مرۆڤ پینشیل کران. دیكتاتۆره كان هەمیشە كانگاو سەرچاوهی پینشیلکاریی ماف وکەرەمەت، هزر و ئەندیشه، هەست و سۆز، سیما و ئاكار و جیلوهی مرۆڤ و مرۆڤایەتی بوون، ئە پیناوی بەکۆیلە کردن و بێبەهانرخاندنی مرۆڤدا بەشیوازی جۆراوجۆر ئازادی و ویست و ئیرادهی تاک وکۆمەلگایان کۆت و بەند کردوه، مافی سەر بەخۆیی ئە بریاردان و ئازادی ئە جۆری بریاردانی مرۆڤیان پینشیل کردوه، هەر دەم راستییەکانیان شیواندوون و چەواشەیان کردوون و هەقیان بەناهەق و ناھەقیان بە هەق کردوه، بەشیوازی جۆراوجۆره و ئیان داوه کە سەر زیندوویی و وشیری و ئازایەتی ئە مرۆڤەکاندا بکوژن و زەین کویر و کلۆل و کۆنەواریان بکەن و وەک بوونەوهریکی دەستەمۆ و گوێرایەل و مۆره و مورید کە ئکیان ئ وەرگرن، هاوولاتیان گەوجاندوه و دەمیان پینداخستوه و گوێیان کەر کردوه و چاویان کویر کردوه، تاکیان ئە پەلوپۆخستوه و سەریان پێ شۆر کردوه و ئەگەر بە پینستیان زانییە میان پەرانده، شەوق و زهوق و دلخۆشی و خەندە ی مرۆڤیان نەهیشتوه، هیز و وزه و توانا و ئیھاتوویی خە ئکیان پروکاندوه.

دیكتاتۆره كان، هەمیشە گوشاریان خستۆته سەر جیابیران و بیروبۆچون و دەنگ و رەنگە جیاوازه كانیا ن بەرته سک و پەراویز و سەر کوت کردوون، بوونەتە بە شیر پەنجە ی ویزدانی مرۆڤایەتی و کۆمەلگایان کردووته بە زیندانیکی گەوره بۆ کۆمەلانی خە ئک.

دیكتاتۆره ستمکارەکان، هەمیشە ئە نەزانی و ناوشیاری و دواکەوتوویی کۆمەلانی خە ئک کە ئکی خراپیان وەرگرتوه، زەحمەت و کویره وەری و رەنج و ئازاری هەژارانیان چەواشە کردووه و بە پینچەوانە نیشانیان داوه، رەفتار و ئاكار و خووخدە ی دزی و بیزراوی خۆیان گریم کردووه و بەشیوہیەکی دیکە نیشانی خە ئکیان داوه، دەغە ئکاری و درۆ و دزی و تەزویر و ساختە کاری و گەندە ئیان کردووته بە پینشە ی هەمیشە ی خۆیان، سەر وەت و سامانی گشتییان تالان کردوه و سیمای جوانی سروشتیان تیک داوه، بازار ی بیدەنگی و چاو نووقاندن و چاوپۆشیان ئە هەموو کردووه یەکی نەشیاو و نامرۆڤانە گەرم کردوه و برەویان پینداوه، بە پشت بەستن بە نەزانی و بیدەنگی و نەجوولان و وەستانی هەژاران و بەش مەینەتان تۆوی ستمیان چاندووه و زەبری ستمیان

وەشاندوو و درێژەیان بەستەمکاری داوه.

دیكتاتۆره چهقبهستووەکان، ئە پیناوی پاوان و قورخ کردنی دەسەلات و بەئەبەدی کردنی تەمەنی نەگزیسی حکوومەتی رەها و بیسنووری خۆیاندا سیاسەتییان سووک و چرووک کردوو، هەمیشە بۆ رەخساندنی بارودۆخی چهقبهستوو هەوڵیان داوه و بەردەوام بوون ئە چهقبەرودەری، هەر کاتیک بە پینووستییان زانیبێ هەموو سنوورێکی یاسایی، ئەخلاق و مەروئانییان بەزاندوو و بەشیوازی جۆراو جۆر دژایەتی مافی مەروئ و مافی دیاری کردنی چاره‌نووسی گەلان و نەتەوه ستەم لیکراوەکانیان کردوو.

رێکەوتی: ١٤ ئۆفەمبەری ٢٠١٣

تايبەتمەندىيە بەرزەكانى مرۇف

سروش ت و بونە وەران و ژيان پيۈەندىيەكى گەوھەرى و پتەوو چالاكيان پيگەو ھەيە، نە و پيۈەندىيە بۆ بەردە و امبۈونى ژيانى بونە وەران پيۈيستە، بۆ پاراستنى نە و پيۈەندىيە و گەشە و درە و شانەو ھى مرۇقاىەتى، پيۈيستە مرۇف ماف و نەرك و تيگۈشانى مرۇقانەى ھەييت.

تايبەتمەندىيەكانى مرۇف ريژەيىن؛ پيۈيستى ژيان، كاروئەزمۈون، نازادى، كات، شوين، ژينگە، كەشوھە و ھەوا، بنەمالە، كۆمەنگا، كولتور، پەرورە، زانستو تيگۈنۇژى، نايىن، نەريت، باروودۇخ، سيستىمى سىياسى، نابورى و كۆمەلايەتى، كارىگەرى گرينگيان لەسەر لايەنى نەرينى و نەرينى تايبەتمەندىيەكانى مرۇف ھەيە.

مرۇف بونە وەريگە كە جەستە، ميشك، نەقل، زمان، ھۆش و نەندىشەى لە بونە وەرانى دىكە پيگەيشتوتترو پيشكەوتتوتترو بە پيۈ پيۈيستى ژيان بەرەبەرە گەشەى كردوو ھە بۆتە بونە وەريگى قسەكەر.

مرۇف بە پيۈ سروشتى خۆى بونە وەريگى كۆمەلايەتى خودناگا، سىياسى، نازادو نەقلەندە، خاوەنى ھەستو سۆزو ھۆشو و يىژدانە، تواناى گەشەكردنى ھەيە، لايەنيكى كەسايەتتەكەى دەكەويتتە ژير كارىگەرى "نەقل و لوژىك" لايەكەى دىكەى دەكەويتتە ژير كارىگەرى "ھەست و سۆز" ھە، نە و تايبەتمەندىيانە پيۈەندى زىندووييان لەگەل يەكتر ھەيە و پيگەو ھەكەسايەتى مرۇف تەواودەكەن.

- مرۇف بەگۈيرەى سروشتى خۆى بونە وەريگى نازادە؛ خاوەنى رەھاي جەستە و روحى خۆيەتى و مافى ژيان و ناسايش و سەربەخۆيى بىراردان و نازادى لە ھەلبىژاردنى جۆرى بىريار دانى ھەيە، نازادى لە سروشتى مرۇف دايەو پيۈەندى بە خودى مرۇقەو ھەيە، مرۇفو نازادى ھاوزاى يەكترن، مرۇف بەدرىژاى ميژووى مرۇقاىەتى خويىاى نازادى بوو، مرۇف نازادترين بونە وەرە كە لە ھەموو بونە وەرانى دىكەزىاتر ھەست بە بەرپرسايەتتى دەكات.

مرۇف بونە وەريگى نەقلەندە؛ نەقل گرينگترين توانايە كە مرۇف بۆ سەربەخۆيى بوونى خۆى ھەيەتى، نەقل گەوھەرى ياساى ژيانى مرۇقەو چرايەكە بۆ رينونىنى كردنى خواستەكان، واتە رينونىنى دەدا بە مرۇف كە چ

بەشیک ئە وتار و بابەتەکانی هاوێن حوسین نازدار

بەخواری و چ بلی و چ بنووسی و چون هە ئسوکەوت بکات. توانای ئەقلی مرۆف بەرامبەر بەزۆری و گەورەیی و جۆراوجۆری زانیارییەکان سنووردارە.

مرۆف بە بەگۆنەری سروشتی خۆی بوونەوەرێکی خاوەن ئەندیشەییە؛ واتە خاوەنی بیر، بیرۆکە، بیر کردنەوه، گومان، ترس، خەم و نیگەرانی و هەروەها خاوەنی روانگە، تیرامان، تیروانین، تیبینی، پرسیار، رەخنە، پیشنیار، راقە، هە ئسەنگاندن، هە ئویستو بپیارە.

ئەبەر ئەوهی مرۆف هەم خاوەن ئەقل و هۆشەو هەم بابەتی یاسایەو هەم یاسادانەرە، بەردەوام سنوورەکانی یاسای سروشت دەبەزینێ، تەنانەت ئەو یاسایانەش دەگۆرێ کە خۆی دایناون. مرۆف ئەسەرەتای "بوونیەوه" تا هەنووکە قونای جۆراو جۆری ئە گۆرانو گەشەکردن بپون، ئە ئیستاو داهاوتوشدا بە بەردەوامی پینویستی بەگەشەو پینشکەوتن هەییە، ئە جیھانی ئەمرۆدا بەهۆی پینشکەوتنی خیرای تیکنۆلۆژی زانیاری و پینوئیدیەکان، گۆرانو گەشەیی خیرا بۆتە پینویستی ژبان و خولییای مرۆف.

رێکەوتی: ۲۹ ی نۆفەمبەری ۲۰۱۳

نازادى نە قىل ۋە نەندىشەى مرۇف لە كۆت ۋە بەندى خورافات، نە رىت، نايدىۋلۇزى و دىكتاتورى

نازادى چەمكىكى رېژىيە، بە واتى "نە بوونى كۆت ۋە بەندى و زۆر نەك ئانارشىزم و بى سەرەو بە رەيى و بەرەلەيى، نازادى بىرئىتە لەو كىردارە جەستەيى و ھزىرانەى كەمرۇف لە ئىبانى كۆمەنگا كەيداو لە چوچىۋەى ياسايەكى دىموكراتىك و گەل پەسند دا نەنجامى دەدات بە بى ئەۋەى زىان بە كەسانى دىكە و بەرژەۋەندى گشتى بگەيەن، نازادى ھەقىكى رەۋاى مرۇفە و ھىچ چەشەنە ناھەقىيەك ھە ئناگرى، نازادى كەرامەت و شەخسىيەت دەدا بە مرۇف ۋىرگە نادا بگرى بە ئامراز و مۇرە، نازادى پەناو پىشتىوان و پاسەۋانى مافى مرۇفە و نەخشى سەرەكىي ھەيە نەھىنانەدى چاكە و بەختەۋەرى و خوشگوزەرانى بۇ مرۇف و كۆمەنگا.

مرۇف بوونەۋەرىكى نەقلمەندە؛ نەقلى گرېنگىرېن تۋانايە كە مرۇف بۇ سەرەخۆيى بوونى خۆى ھەيەتى، نەقلى گەۋەرى ياساى ئىبانى مرۇفە و چىرايەكە بۇ رېنۋىنى كىردنى خواستەكان، واتە رېنۋىنى دەدابه مرۇف كە چ بخۋازى و چ بلى و چ بنووسى وچون ھەئسوكەوت بكات. نەقلى چەمكىكى رېژىيەۋ بەرامبەر بەزۆرى و گەۋەرىي و جۇراۋجۇرى زانىبارىيەكان سنووردارە. "دىكارىت گوتۋىيەتى: "نەقلى دەرەنجامى لۆژىكى شتە گەۋەرەۋىچۈك ۋىرون و ئاشكراكانە".

مەبەست نە "نازادى و سەرۋە رىى نەقلى" ھەموۋجۆرە نەقلىك نىە، بەئكوۋنەۋە نەقلىيە كە پىۋەندى پتەو و راستەۋخۆى بە نازادىيەۋە ھەيە و نەگەل "بەما نەگۆر و رەھاكاندا نەگونجاۋ ناتەبايەۋ لە پىناۋى نازاد كىردنى نەقلى كۆت و بەندىكاراۋەكان دا "نازايانە خەبات دەكات. پىۋەندى نەقلى و نازادى رېژىيى و داھىنەرانەيە و دەبىتتە ھۆى نىرخاندىن و گەشە و دەرەشانەۋەى سەرۋەرى نەقلى مرۇف و لە كاروبارى سىياسى، ئابۋورى، كۆمەلايەتى، كولىتۋورى و زانستى كۆمەنگادا رەنگ دەداتەۋەۋ نەخشى كارىگەرۋ گرېنگى ھەيە.

مرۇف بە بەگۆرەى سىروشتى خۆى بوونەۋەرىكى خاۋەن نەندىشەيە؛ واتە خاۋەنى بىر، بىرۆكە، بىر كىردنەۋە، گومان، ترس، خەم ۋىنگەرانى و ھەرۋەھا خاۋەنى روانگە، تىرپامان، تىرپوانىن، تىبىنى، پىرسىار، رەخنە، پىشنىار، راقە، ھەئسەنگاندىن، ھەئىست ۋىرپارە.

نهنديشه چه‌مکيکي رېژه‌بييه؛ کاري بيرونه‌نديشه ته‌نيا قبول کردن نيه، به‌لکوو به پله‌ي يه‌که‌م و سه‌رکيکي داهيتانه، سنووري زانست و نه‌نديشه نابي ديارى کراو بي، له بييرکرده‌ووو نه‌نديشه‌دا دهبى جيگه بوگومان هه‌بى و دهرفته‌ي هاتنه‌کايه‌ي هزري نوئى بو مروفت بره‌خسى.

له‌چاخ وسه‌ده‌کانى ديري‌ندا، نايدياي ره‌او لايه‌نگرانى نه‌ريت، "شک وگومان و وه‌لامى پوونيان" بو گرينگ نه‌بوو، بيروبوچوونى خورافى و پر له وه‌هم مروفتى له مروفايه‌تى دوورخستبووه، تان و پوى نه‌قل و نه‌نديشه‌ي مروفتى له‌گه‌ل نه‌فسانه‌کان ليک نالابوون، ژيان و مهرگ به هوى نه‌فسانه‌کانه‌وه راقه ده‌کران، سيجرو جادو خورافات ببوونه هوى نه‌وه که مروفتى نه‌توانى ژيرانه زانست وتيگه‌يشتنى خوى بو‌باشکردنى دوخى ژيانى به‌کاربيتنى. پيشکه‌وتنى مروفايه‌تى به‌ره‌به‌ره مروفتى به‌ره‌وه نه‌وه برد که هوشيارى وزانيارى له‌سه‌رخوى وشته‌کان و ديارده‌کان زياتر بي، گه‌شو دره‌وشانه‌وه‌ي نه‌نديشه‌ي مروفتى بوو به رووناک که‌ره‌وه‌ي ريگاي رزگاري مروفتى له کوت و به‌ندى سيجرو جادو و نه‌فسانه‌و خورافات.

نه‌و مروفانه‌ي که به رووناکي گه‌يشتوون و رووناکبيرو بييرکراوه‌ن وخويان وهک مروفتى ده‌ناسن و له‌شوين و کاتى جياوازدا خاوه‌نى بيرون و ده‌زانن که چاوپوشى له روشنگه‌ري پيشيل کردنى مافى مروفته، هه‌رگيز له‌تاريکي ناترسن و کارده‌که‌ن له پيناوى گورپنى شيوازي بييرى نه‌فسانه‌يى بو بييرى واقيعى، خه‌بات ده‌که‌ن بو نازادى له به‌کارهيتانى نه‌قل و نه‌نديشه و نازايه‌تى له راگه‌ياندى زانست و زانين.

نه‌و بيرو نه‌نديشانه‌ي" که شته گه‌وره و بچووک و روون و ناشکراکان و راستييه رېژه‌بييه‌کان "وهک ره‌ها و"مقدس" يان بيروبوچوونى خورافى و پرله وه‌هم وهک "حقيقت" به‌خه‌لک بناسينن، زيان به‌زانست و گه‌شه و پيشکه‌وتنى مروفتى و مروفايه‌تى ده‌گه‌يئن. نه‌وبيرو نه‌نديشانه‌ي که‌سه‌رکوت و سرينه‌وه‌ي بيروبوچوون و ده‌نگ و ره‌نگه جياوازه‌کان به "پيروژ و ره‌وا" بزائن دژى نازادى و مافه‌کانى مروفتن، نه‌و بيروپرايانه‌ش که‌زاده‌ي پيوستتبييه‌کانى سه‌رکه‌وتن و چه‌سپاندى نه‌قلانیه‌ت، سه‌روه‌ري گه‌ل، ده‌سه‌لاتى ديموکراتى و نازادى کومه‌نگا بن کاربگه‌ر ده‌بن و دريژه به ره‌وايى رېژه‌يى خويان ده‌دن.

له‌جيهانى نه‌مرودا که سه رده‌مى ده‌سه‌لاتى زانيارى، سه‌روه‌ري نه‌قل، سيکولاريزم، شارستانيه‌ت، هه‌مه‌ره‌نگى، فره‌لايه‌نى، نازادى دژه‌کان و بيروپراي جياوازه، مافى "دواحوکى ره‌ها" بو هيچ فه‌لسه‌فه، نه‌نديشه، نايين، نايديوئوژى، تيز و ده‌سه‌لاتيک بو هه‌ميشه پاريزراو ده‌سته‌به‌ر ناييت.

بەشىك نە وتار و بابەتەكانى ھاوپىن ھوسپىن نازدار

كۆمەنگاي مرقايەتى، بۆ بىنېركردنى بىرو ئەندىشەى كۆنە پەرستانە و چەقبەستوو ئەفسانەى، بۆسرىنەھەى شۆينەھەى نالەبارى ئايدىلۆژىيەى رەھاگەرەونەگۆر، پىيويستى بەئەقل و ئەندىشەى ئازادورپژەى، بىرى رەخنەى، رەخنەگى ئازا، رەخنەى بىياتنەر، ئىكۆلەرى واقىعبىن و بەتوانا داھىنەر، دامەزراوھ و سەرچاھەى زانستى و ئىكۆلەىنەھەى بەھىزو چالاك، دامەزراھەى راگەياندى سەربەخۆ ئازاد و بەرپىس ھەىە.

رىكەوتى: ۲ دىسەمبەرى ۲۰۱۳

گرینگی نازادی ئە ژيانی مرۆف و کۆمەنگادا

نازادی بۆ پیشکەوتن و سەرکەوتنی مرۆف و کۆمەنگا ئە هەموو بواریەکانی ژياندا پ ڤیوستییەکی سەرەکییە. هەتا هەست بە بوونی نازادی نەکەین، هەتا نەزانین کە نازادی چ گەنجینهیەکی جوان و بەنرخە، هەتا نەزانین کە نازادی چ نیعمەتییکی گەورەییە، رەنگە وەک پڤیوستە خەباتی بۆ نەکەین. ئە کۆمەنگایە کدا کە جیلوی مرۆفایەتی نازادیی پ ڤ دەبی ئە جوړاوجۆری، فرەچەشنی، هەمەرەنگی، هەستی بەرزی ئینسانی، هەستی نیشتمانپەروری، کاروچالاک، فیداکاری، ئەخۆبوردویی، هاوکاری، پاک، دڤسۆزی، جوانی خۆشەویستی، سەرزیندوویی، داھینان، دڤخۆشی و بەختەووری و دەرەنجام پیشکەوتن و گەشە و دەرەوشانەووی مرۆف و مرۆفایەتی.

نازادی بەشیکە ئە سروشتی مرۆف، کە ئە ئیمکانی وەدیھاتنی ویست و ئیرادەیی مرۆفدا خۆی دەنوینی، ئە دۆخی نازادیدا ئیرادەیی مرۆفیک نابەسترتەووە بە ئیرادەیی مرۆفیکیی دیکە و تاک بەناچاری و ئە ژڤرەخت و گوشاری کەسانی دیکەدا هەئسوکەوت ناکات و فەرمانرەوای رەهای جەستە و رۆحی خۆیەتی و هەموو کەسیک مافی ژيان و ناسایشی خۆی هەییە.

زەوتکردنی هەرچۆرە نازادییەک ئە ئیرادەیی مرۆف، واتە زەوتکردنی هەرچۆرە مەعنەویەتیک لە کردەووی ئەو، چاوپۆشی مرۆف ئە نازادی ئە خۆیدا دەستبەردار بوونە ئە تاییبەتمەندیی مرۆیی و چاوپۆشینە ئە مافی مرۆف و تەنانەت دەستبەردار بوونە ئە ئەرکەکانی مرۆفایەتی، ئەم جۆرە چاوپۆشی کردنە ئە گەل سروشتی مرۆفدا ناسازگار.

گەشە و دەرەوشانەووی تواناو ئیھاتوییەکانی مرۆف دەگەریتەووە بۆسەر بەخۆیی مرۆف و سەر بەخۆی مرۆفیش دەگەریتەووە سەر رادەیی نازادیی ئەو، مەرچیک سەرەکی بۆ نازادیی مرۆف، «بوونی مافی هەئبژاردنە»، مرۆف هەرەک بۆ دڤژەدان بە ژيان پڤیوستی بە "نان و ناوو هەوا" هەییە، هەر بەو چەشنەش بۆگەشەو دەرەوشانەووی تواناو ئیھاتوییەکانی تاک و کۆمەنگا پڤیوستی بە "بوونی مافی هەئبژاردن و نازادی و دادپەروری" هەییە.

بلاو بوونەووی "وتاری نازادییخووانە" بە چەشنیک چاوەکان دەکاتەووە و سەرەنجی مرۆفەکان بەرەو ناسۆی روون

رادەکیشتی که تەنانەت چاویلکە ی رهشی سەرەڕۆیی و پەردە ی رهشی زۆرداری و ستەمکاری، ناتوانی پیشی پی بگری.

هەتا «ناکار و کرداری نازادبەخۆزانە» لەنیو کۆمەڵانی خەڵکدا زیاتر بێ، «دزێوی و بیزراوی خوو خەدی» ستەمکاران و دیکتاتوران باشتەر دەردەکەوی

پەرە ئەستاندنی بییری نازادبەخۆزی دەرفەتی ئەوتۆ پینک دینی که مرۆڤەکان دژگەردەوو داوهری دروستترو باشتریان لەسەر کردەوو ئاکاری یەکتەر هەبی.

ناسینی نازادی دەبیته هۆی ئەقوادانی "سەرەڕۆیی نەینی" ئە پێوەندی ناسایی ژياندا و زەمینە بۆ ئاشکرا کردنی زوئم و ستەمکاری ئە پێوەندییە کۆمەڵایەتی، سیاسی و ئابوورییەکانی کۆمەڵگادا ئامادە دەکات.

نازادبەخۆزی دەتوانی تەوهریکی هاوبەش و گرینگ بێ بۆ مرۆڤەکان، کە ئە سەرەوهی سەلیقه سیاسی و تەشکیلاتییەکان لەسەر باوهر به فرچک بەستن و نەهادینه بوونی نازادی ئەیهکتر نیزیکی ببنهوه و ئەو رێبازەدا خەباتی هاوبەش و یەکگرتوو بکەن.

نازادی ئەکۆمەڵگایەکی دا بین و دەستەبەر دەبیته که ئە لایەن سیستمیکی دیموکراتیک بەرپۆه بچیت و یاسای بنەرەتی ئەو ولاتە لەسەر بناغە ی پێوهره جیهانیەکانی جارنامە ی گەردونی مافی مرۆڤ داربێزایی و هەموو مافی و نازادییەکانی مرۆڤی بەروونی و بیجیاوازی ئایین، رهگەز، نەژاد، نەتەوه، چین وتویژ تیدا نووسراو سە ئمیندرابی. دەوتەتی ئەو ولاتە ئەرکدارو بەر پرس بێ کە مافی و ئەرک و حورمەتی تاک، کۆ، کەمینە، زۆرینه و پینکەتە جۆراو جۆرهکان و خەڵک بەگشتی یاسامەند و نەهادینه و پراکتیزەبکات و دەرفەت و بواری یەکسان بۆکۆمەڵانی خەڵک برەخسینی بۆئەوهی بتوانن ئە توانا بەهره سیاسی، ئابووری، کۆمەڵایەتییهکانی یەکترو بەهاویایە خەگشتییەکانی مرۆڤایەتی کە لکی دروست و پینویست وەرگرن هەر وهی بنیاده سەرەکییهکانی دەوتەت (وهک؛ دەسەلاتی یاسادانان، دادوهری و جیبەجیگردن) پینەندبکرین که بە پینی یاسای بنەرەتی، مافی مرۆڤ بپاریزن و ریز لە مرۆڤ و بەها مرۆڤایەتییهکان بگرن.

ئە هەرکۆمەڵگایەکی کە مرۆڤەکان بەهۆی وشیارنەبوون، نەریته، ترس، تەماح و ساویلکەیی مل بۆستە مکاری

بەشىك ئە وتار و بابەتەكانى ھاوپىن ھوسىن نازدار

ودىكتاتۆرى رادەكېشن، ئازادى وسەربەستى لەبىر دەكرى. دىكتاتۆرى لەسەر بناغەى ناوشىيارى و نەزانى و دواكەوتووى كۆمەلانى خەلك فۆرم دەگرى و پەلوپۆ دەھاوئىزى، زالم بە پشت بەستن بەنە جوولان و ھەستانى مەزئووم درىژە بە ستەمكارى خۆى دەدا. ھىچ نەتەوھىك ناتوانى خۆى ئە كۆت و بەندى زولم و ستەمكارى رزگار بكا، مەگەر بگاتە ئاستىك ئە پىشكەوتن و گەشەى ھزرى و كۆمەلايەتى كە "بوونى زولم و ستەم" و "نەبوونى ئازادى" بۆ قبوول نەكرى

ھە ئبژاردن و گرتنەبەرى شىوھى خەبات بۆ ئازادى رەنگە ئە كەسىكەوھ بۆ كەسىكى دىكە و ئە كۆمەلگايەكەوھ بۆ كۆمەلگايەكى دىكەو ئە زەمەنىكەوھ بۆ زەمەنىكى دىكە جىاواز بى، بەلام ئەگەر مروڤ گەيشتە قوناعى "تىگەيشتن و دەركى تەواو ئە ئازادى" واتە بەو باوھرە گەيشت كە بەبى ئازادى ناتوانى بژى، دەبىتتە خەبانگىرى ماندوو ى نەناسى رىگای ئازادى.

رىكەوتى: ۱۰ى جانیویری ۲۰۱۴

یە کگرتوویی و یە کبوونەوهی بنەمالەیی گەورەیی دیموکرات لە بەرژەوهەندی کورد دایە

لە بارودۆخی ئەمڕۆدا، کۆمەڵانی خەلکی کوردستان پتر لە رابردوو باس لە تەبایی و یە کپیزی لایەنەسیاسییەکانی کوردستان وەک پێویستیەکی سیاسی و هەنگاویکی گرینگ لە رەوتی بزوتنەوهی نەتەوهیی - دیموکراتیکی کوردستان دەکەن و لەو باوەرەدان کە خەبات و تیکۆشانی یە کگرتووی گەلەکەمان ئەوهەندە گرینگ و پڕبایەخە کە ناکرێ و نابێ گێرو گرتو کۆسپەکان ریگای ئی بگرن.

لە هەلومەرجی ئێستادا، خەلکی کوردستان بو درێژەدان بە خەباتیکی یە کگرتوو شلگیرانە لە پیناوی مافەرەواکانیاندا، پێویستیان بە وەسەرێک کەوتنەوه و خۆریکخستنەوهی بنەمالەیی گەورەیی دیموکرات هەیە، لەم پێوهندییەدا پێویستە بریار بە دەستانی حیزبی دیموکرات پینداچوونەوه بەو بۆچوون و هە ئۆیستانەیاندا بکەنەوه کە لە رابردوودا بوونەتە کۆسپی سەر ریگای تەبایی و پیکەوه ژبانی ناشتیبانهی ئەندامانی حیزبی دیموکرات و دەبی نازایانە و راشکاوانە و بە نیازپاکی و بە گیانی هەست کردن بە بەرپرسیاریتی نەتەوهیی و بە پلاتفۆرم و ریکاری گونجاو و روون و شەفافو بە وتووێژی بنیاتنەر کاری جیددی بکەن بۆ ئیک نزیک کردنەوهی روانگە و بۆچوونە جیاوازهکانیان لە پیناوی یە کگرتوویی و یە کبوونەوهی بنەمالەیی گەورەیی دیموکرات.

ئەوه راستییەکی حاشا هەنەگرە کە بۆ گەشتن بە بەشیک لە ئامانجەکانی نەتەوهکەمان دەبی وشیاری و ئیرادەو بیرو بپارو زمان و گوتاری یە کگرتووی سیاسی هەبی کە "پیکهینانی بەرەیی کوردستانی" لەم پیناوهدا کاریگەری گرینگی هەیە، یە کگرتوویی و یە کبوونەوهی بنەمالەیی گەورەیی دیموکرات دەبیته یارمەتیدەر و ریخۆشکەری پیکهینانی بەرەیی کوردستانی. لە ناکامدا بەرەیی کوردستانی دەبیته بە دینامیزی خەباتی یە کگرتووی هیزو لایەنە سیاسیەکانی دیکەیی کوردستان و لە گەل پینشوازی خەلکی کوردستان بەرەوروو دەبی، وشیاری نەتەوا یەتی و هەستی نیشتمانی پەرەوری بە هیزتر دەکات، هیوا و هیزو وری خەلک بەرز دەکاتەوه، بە دینی سیاسی لە نیو لایەنە سیاسیەکاندا کە مەرەنگو لاواز دەکات و باوەر بە یە کتر کردن و یە کپیزی لە نیو خەلکو خەباتگیراندا پتەوتر دەکات و گەشینی و وتووێژی سەر دەمیانه و بنیاتنەر دەبیته بە شینوازیکی باش بۆ پیکەوه ژبانی ناشتیخووانەیی لایەنە سیاسیەکان و خەلکی کوردستان، لایەنە سیاسیەکانی کوردستان بە یە کپیزی و یە ک هە ئۆیستی و ئیرادەو

به‌شیک نه وتار و بابه‌ته‌کانی هاوړې حوسپن نازدار

یه‌کگرتووی سیاسی و به‌هیزو سه‌نگی زیاتر له‌گه‌ل لایه‌نه بیانی و ئیرانییه‌کان و تووئژو هه‌ئسوکه‌وت ده‌که‌نو له ناستی نیونه‌ته‌وه‌یشدا قورسایي و ئیعتباری کوردستان و خه‌باته ره‌واکه‌ی به‌رچاوتر ده‌بی و پیشوازی زیاتری ئیده‌کری.

ریکه‌وتی: ۲۱ مارچی ۲۰۱۴

گرىنگى رۆلى راگەيەنە گشتىيەكان نە جىھانى نە مېرۇدا

مېژووى مرقۇقايەتى گەواھى دەدا كە نە گەن سەرھەئدانى كۆمەنە سەرھەتايىيەكانو بەردەوامبوونى شارستانىيەتدا، بە گۆيرەى پىيوستى ژيانو نە پىناوى ئانگورى بىروراو وەدەستەينانى زانىارىدا، پىوھندى نىوان مرقۇقەكان بە شىوازى جىاواز بەردەوام بوو. مرقۇق ھەر نە سەرھەتاي پەيدا بوونىيەو و نەو رۆژەيەو كە قسەى زانىو پابەند بوو بە راگەياندەو، نامرازەكانى پىوھندى جەماوهرى دەورى كارىگەر گرىنگيان بوو نە ژيانى تاكو كۆمەئداو، نە ھەموو قوژبىنىكى ئەم دنيايەدا شان بە شانى مرقۇق نامرازەكانى پەيوھندى كردنىش نە ھەموو روويەكەو پەرەيان سەندوو .

نە كۆمەنە دىرىنەكاندا بە ھوى باروودۇخى جوگرافىيىو نەو ژىنگەيەى كە مرقۇق تىيدا پەرودە بوو مەوداى پىوھندى كردو زانىارى گەياندەو نامادەكردنى راي گشتى بەرتەسك بوو تايبەت بوو بە چەند بابەتەكەو و زور نەچۆتە قوولايى بابەتەكانەو، نە ھىندىك باروو تىروانىنى مېتافىزىكىانەى بوو.

نە سەدەكانى دىرىندا مرقۇق بۇ گواستەوھى پەيامىك يان ئاشكرا كردنى رووداويك پەناى بردۆتە بەر ھاوار كردو دەنگو دەھۆل كوتانو بۆرىيەژەنى و ئاگرو دوكلەو تىشك و تىشكدانەو، بەلام نە چاخى نويدا پىشكەوتنى راستەقىنەى نامرازەكانى پىوھندى راگەياندەو زانىارى نە گەن داھىنانى "پىت" و سەرھەئدانى "چاپ" و "تلگراف" دەست پىدەكات تا دەگاتە بلاو بوونەوھى كىتیبو گوشارو رۆژنامەو وەگەر كەوتنى رادىو و سىنەماو تەلەفزیونو مانگە دەسكردەكان (ماھوارە) و ئىنتىرنىت. نە راستىدا ھەر نەو سەردەمەو كە "پىت" سەرى ھەئداو نووسىن نە سەر پىستى نازەل و خشتى سوور دەستى پىكردو تا نەمرو، تىكنۆلوژىي زانىارى پىوھندىيەكان كارىگەرىيەكى چارەنووسسازى ھەيە.

راگەياندن، نە پەيام و پەيامنىرو ناوھندو شىوازو وەرگرو كاردانەو پىك دى، كەسايەتى راگەياندن و ھۆكارى راگەياندن راي گشتى پىكەو پەيامى راگەياندن تەواو دەكەن، پىوھندىكردن رەوتىكە كە راگەياندن بە جۆرو ناوھندو وەرگروھ بە كار دىنى، راگەياندننى كارا كارىگەر نەوھىە كە دەبىتە ھوى پىوھندىكردن.

راگەیهنە گشتییەکان، ئەو دەستەیه نە راگەیانندنەکانن کە بە مەبەستی گەیانندی دەنگو باسو زانیاری و دابینکردنی سەر گەرمی بۆ ژمارەیهکی زۆری خەلک بە کار دەهێنرێن، وەکو رۆژنامەکان، گوڤارەکان، رادیو، تەلەفزیون، سینەما، ویدئو سیدی و ئینتەرنێت، کە پیت و دەنگو وێنەیان دەگەنە لای زۆریک نە مەروڤەکان و کاریگەریهکی شوێندانەریان نە سەر ژبانی خەلک هەیە.

راگەیانندنەکان، نە چاخ و قوناقو سیستمی جیاوازدا نیوەروکو مەبەستی جیاوازیان هەبوو، ئامانجی سەرەکی راگەیهنە گشتیەکان نە جیهانی نە مەروڤا، بلأو کردنەووە ناساندنی شارستانیهتەکان، کۆلتووهرەکان، شیوازەکانی ژبان، سیستمەکان، یاساکان، بەهاکان، ئەزموونەکان و گەیانندی زانیاریه پێویستیەکان بە خەلک و بەرهوپیئشبردنی مەروڤایەتییه.

ئێمە نە هەزارە سێهەم و نە سەردەمیکی تیکچەرژاو پیکهوه بووندا دەژین کە نە ئاکامی بەنیو دەوڵەتی بوونی پێوهندییه مۆدێرنەکان، خەلکی سەرانسەری دنیا نە سیستمی جیهانی زانیاریدا بەشداری تیکنۆلۆژی زانیاری و پێوهندییهکان و هاوگەریی وەبەرھێنان و دابەش کردن و بەکارھێنەرانی کالو شتومەکە زانیارییهکان بە شیوهیهکی بەرفراوان پەری سەندوو، پێشەسازی راگەیهنەکان بە شیوهیهکی خیرا تیکهڵ بە رەوتی جیهانگەریی بوو، شیرکەتە راگەیهنەکان بەرینترو فراوانتر نە سنووو چوارچێوه نەتەوہییەکان چالاکي دەکەن، تیکهڵ کردنی کومپانیا راگەیهنەکان پەری سەندووو چالاکییەکانی خۆیان فرەچەشن و فرەلایەن و جۆراوجۆر کردونەتەوہ، پێشە راگەیهنە جیهانییهکان نە ژێر دەسەلات و رکیزی رێژەیهکی بەرچاو نە شیرکەتە فرەنەتەوہییەکاندايە. رۆژنامە، رادیو، تەلەفزیون و تەلەفونە جۆراوجۆرەکان نە نەجای پێشکەوتنی تیکنۆلۆژی و پەرسەندنی خیرایی ئینتیرنیت رووبەرەووی گۆرانکارییهکی قوول و سەر سورھینەر بوونەتەوہو شیوازەکانی ریکخستن و پێشکەش کردنی خزمەتگوزارییهکان نە گۆرانی بەردەوامان، ئینتیرنیت ئیمکانات و پێداویستی نوو و ورووژینەوہ دەخولقیینی و رێژە ی کارھینەرانی نە سەرانسەری دنیا بە خیرایی روو نە زیاد بوون کردوہ، کارکردی موبایلەکان نە حالی گەشەو پەرسەندن دایە، دەکرئ رۆژنامەکان نە سەر تۆرە ئیلێکترونیهکان بخوینرینەوہ.

نە سەردەمی بە جیهانی بوونی زانیاریدا، راگەیهنە گشتیەکان پێشکەوتن و گەشە کردنیان کردۆتە بە مەلەکە ی زیننی مەروڤو بەردەوام بە جیهانی زیننی مەروڤا فورم و شیوازی نوو دەدەن، کاتو شوینیان چر کردونەتەوہ، جیهانیان کردۆتە بە گوندیکی بچووکی، بوونەتە بە چاوو گویی کۆمەلگاو دەنگ و باسو زانیاری بە هەر کەسو هەموو لایەنیک دەگەیهنن، وریاکەرەو هاندەری خەلک، رینگا خوش دەکەن بۆ وتووێژو لیک تیکەیشن و یەکتەر

به شیک نه وتار و بابه ته کانی هاوړی حوسین نازدار

قبوول کردنو پیکهوه گونجانی مروقه کان، نه خشیان هیه نه ریکخستنی هاوولاتیان له پیناوی گه یشتن به نامانجه کانیان، بیرووی گشتی ریکده خه نو ناراسته ی دهبه خشن، که شو هه وای له بارو گونجاو دهره خسینن بو وهگه ریکخستنی سه رمایه و بازاری نازادو ریکابه ری نابووری.

له چاخی زانیارییدا، راگه یه نه گشتیه کان شیوازیکی مودیرنیان له پیوه ندیبه کومه لایه تی و کولتووریبه کانداندا ساز کرده، له گورینی کولتووری نه ریتی و باوکسالارانه بو کولتوور سازی نوئ و سه رده میانه و دارشتنه وهی سیستمی په روه رده و بیچم گرتی که سایه تی مروقی نوئ به تایبه ت مندالان و میز مندالاندا روئی کاریگه رو شویندانه ریان هیه.

میدیا جیهانیبه کان، سنووری نه ته وهی ده و له ته کانیان به زانده وه به تیکشکاندنن سانسووری جوړاوجور ده سه لاته دیکتاتورکانیان خستونه ته ژیر گوشارو، نه و دهره ته یان بو که مایه تیبه نه ته وهی و سیاسیه کان ره خسانده که په ره به کولتووری خوین بده نو بو دابین کردن و ده سه به ر کردنن ناسایشی نه ته وهی و سیاسی خوینان و گه یشتن به ناواتو نامانجه کانیان به شیوازی جوړاوجور خه بات ده کن.

له کومه لگای مده نی و نازادو دیموکراتیکدا، راگه یه نه گشتیه کان دهبه نه نائقه ی پیوه ندی نیوان ده سه لاته هاوولاتیان و مه وادی نیوان خه نک و حکومت که م ده که نه وه، له سه ر چوئیه تی به ریوه بردنی ولات له لایه ن ده سه لاته وه زانیاری دده ن به هاوولاتیان و ده سه لاتیس له ویستو خواستی خه نک ناگادار ده که نه وه، باروودوخی گونجاو دهره خسینن بو به شداری کردن و راهینانی هاوولاتیان له سه ر بریاره سیاسیه کان، به شیوه یه ک مه سه له کان ساده ده که نه وه که هاوولاتیان ناسانتر سه ر له کیشه سیاسیه کان ده رکن، پرسه سیاسیه کان ده خه نه به ر ره خه وه هه نسه نگانندن، روونکی ده خه نه سه ر کردارو ناکاری ده سه لاتدارن و شیوازی به ریوه به ریان ده خه نه ژیر پرسیار، به قورمدان به سیاست و ده و له تی یاسا باندووری کاریگه ر له سه ر چوئیه تی به ریوه بردنی ولات داده نین و ده سه لات پابه ند ده کن به وه لامدانده وه به رامبه ر به هاوولاتیان، له ریگای چاوه دیری کردن و له قاودانه وه پینشگیری له گه نده نی نیوداری و سیاسی و نابووری و کومه لایه تی ده کن.

ریکه وتی: ۲۲ ی نه پرلی ۲۰۱۴

د. قاسملوو، رییەریکی دیموکرات و سیمای بەرزى مرۆقايەتى

٢٢ى پووشپەرى ١٣٩٣ى هەتاوى ٢٥ ساڵ بە سەر شەهید بوونی دوکتور قاسملووی زاناومەزن دا تى دەپەرى، بەم بۆنەووە لەم رۆژەدا حیزبى دیموکراتى کوردستانى ئێران و گەلى کوردو دۆستان و لایەنگرانى کوردو دوکتورقاسملوو، لە زۆر شۆینى جیهان دا، بە شیوەى جۆراوجۆر ریز لە یادو بیرەووەرى ناودارترین کەسایەتى سیاسى و گەورە پیاوى میژووی کورد، دوکتور قاسملووی نەمەر دەگرن.

لە ٢٢ى پووشپەرى ساڵى ١٣٦٨ى هەتاوى (بەرانبەر بە ١٣ ژوئیهى ساڵى ١٩٨٩ زایینى) دا، تیرۆریستە دۆرەشەکانى ریزیى ولایەتى فەقیه، کە بە روائەت بۆسار و دیالوگ لە سەر مەسەلەى کورد لە ئێرانەووە ناردرا بوونە قییهن (پیتەختى ئوتريش). دوکتورقاسملوو سکرتیری گشتى حیزبى دیموکراتى کوردستانى ئێرانىان دەگەڵ کاک "عەبدوڵا قادری نازەر" ئەندامى کۆمیتەى ناوەندى و نوینەرى حیزب لە دەرهووی ولات و دوکتور فازل رەسوول "ماموستای کوردی زانستگەى قییهن، تیرور کرد.

رێبەرانى کۆماری ئیسلامى ئێران، دەیانزانى کە د. قاسملوو هەروەک لە خەبات بۆ دادپەرەوى سیاسى و نەتەوايەتى و کۆمەلایەتى دا شیلگیرە، زۆر زیاتر لەووەش باورى بە وتووێژو چارەسەرى ناشتیخووانەى مەسەلەى کورد هەیهو هەر بۆیە کاتیک لە ریگای نيزامى یهوه زەفەریان پى نەبرد، قیلبازانەو دەغەلکارانە لە دەروازەى ناشتیخووانەووە بۆی هاتنە مەیدان و بە ناوی وتووێژى ناشتیخووانە لە سەر مافی گەلى کورد لە کوردستانى ئێران، لە قییهن دەگەلى دانیشتنو تیروربان کرد.

راستییهكى حاشا هەنەگرە، کە شەهید یوونى د. قاسملوو زەبریکی کاریگەر و خەسارو کۆستیکی مەزن و شۆین دانەر بوو، کە بەتایبەتى لە حیزبى دیموکراتى کوردستانى ئێران کەوت. تەنانەت دەتوانین بلیین ئەو کۆستە گەورەیه، کۆستى هەموو نەتەووی کورد بە گشتى و بزوتنەووی مافخووانەى گەلانى ئێران و بزوتنەووی خەبات بۆ ناشتى و نازادى و دیموکراسى لە ناستى جیهانیدا بوو.

ئەو کۆستە گەورەیه ئەلایەک بوو بە مایهى خەمو پەژارەى خەلکى کوردستان و دۆستانى گەلى کوردو ئەلایەكى

به‌شیک له وتار و بابته‌کانی هاوړې حوسین نازدار

دیکه‌وه رڼو قینی شورشگيرانه‌ی رڼه‌کانی گه‌لی کوردی به‌رانبهر به ریژیمی ناخوندی زیاتر له پیشوو بزواند وله سهر درپژهدانی خه‌باتو ریښای ریښه‌ره مه‌زنه‌که‌یان شینگیر تری کردن وله‌ناستی جیهانیش دا، سیمو نیوه‌روکی تیرویستی کوماری نیسلامی ئیرانی باشر دهرخت.

دوکتور قاسملوو، به شاهیدی و ئیعترافی زور که‌سایه‌تی ناوداری کوردو ئیرانی و جیهانی که‌له‌نزیکه‌وه ناسیویانه، گه‌وره‌ترین و به‌ئیعتبارترین که‌سایه‌تی سیاسی و میژووی کورد بوو، ته‌نانه‌ت له روزه‌لانی ناوه‌راستیش دا که‌سایه‌تیه‌کی که‌م وینه‌ بوو، بزووتنه‌وه‌ی رزگاری خوازی کوردستان بویه‌شیکي به‌ر چاو له ده‌سکه‌وته‌سیاسیه‌کانی خوی قهرزرداری زانایی و زیره‌کی سیاسی نه‌و ریښه‌ره مه‌زنه‌یه، به‌ داخه‌وه ئیستاشی له گه‌ل بڼ گه‌لی کورد ریښه‌ریکی دیکه‌ی هاوتای قاسملووی نه‌بوته‌وه.

دوکتور قاسملوو، خویندکاریکی زیره‌کو به‌ برنامه، ماموستایه‌کی که‌م وینه، بیرمه‌ندو رووناکبیریکی بیرکراوه‌و تیژیرو وریاو ژیربوو.

دوکتور قاسملوو، ریښه‌ریکی مودیرنو سیمایه‌کی دیموکرات، مروقیکی شورشگیر، سیاسه‌توانیکی واقع بینو نمونه، دیپلوماتیکی هه‌لکه‌وتو وسه‌فیریکی گه‌وره‌ی نه‌ته‌وه‌ی چه‌وساوه‌ی کورد بوو.

دوکتور قاسملوو، مودیریکی داهینه‌رو چالاک و پرکارو ماندووی نه‌ناس، ریگه‌ریکی به‌ تواناو نه‌مانه‌ت دار، پیشمه‌رگه‌یه‌کی به‌ نه‌زمو دیسپیلین، تیکوشه‌ریکی خاکی و خه‌لکی و به‌هه‌ستو قسه‌ خوشو راستگو، کوردیکی مافخوازو نیشتمان په‌روه‌ر بوو.

دوکتور قاسملوو، له‌ ناستی کوردستان و ئیران و جیهان دا، به‌راستی خه‌بانگیږی شینگیرو له‌ خو‌ بوردوو ماندووی نه‌ناسی ریگای ناشتی و نازادی و دیموکراسی و مافی مروف و مافی نه‌ته‌وايه‌تی بوو..

د. قاسملوو، به‌ زیره‌کی و توانایی و نه‌زموونی که‌م وینه‌ی خوی روئینسانسینکی له‌ حیزبی دیموکراتی کوردستانی ئیران دا وه‌ړی خست، پیروه‌پرؤگرامی حیزبی له‌ سهر بناغه‌و بنچینه‌ی دیموکراسی و به‌رژه‌وه‌ندی گه‌لی کوردو سهره‌ خوی سیاسی بریاردان دارشته‌وه‌و کردیبه‌ به‌ ریښای سیاسی حیزبی، سوسیالیزمی دیموکراتی له‌ ناو حیزب دا چه‌سپاندو کردیبه‌ به‌ نامانجی دوا روژی حیزبی دیموکرات.

شەهید دوکتور قاسملوو، باوریک قوونى بە دیموکراسی هەبوو، پینی وابوو دیموکراسی شتیک نییه تەنیا تاییەت بە هیندیك کەس و چەند وڵات بێ، بە لکو دەسکەوتیکی مروڤایەتییه و هەرکەسیکو هەر وڵاتیک مافی هەیه کە هەیبو کە لکی لئ وەرگری، ئەو نەک هەر بۆ دۆستان تەنانهت بۆ دوژمنەکانیشی دیموکراسی دەپاراستو دەیفەرموو: "خەبات بۆ دیموکراسی نابێ بچیتە ژێر سیبەری خەبات بۆ مافی نەتەوایهتی و چینیایەتی"

د.قاسملوو، باوپی قوونى بە "نازادی و داد پەرەری" هەبوو، پینی وابوو مروڤا هەرەک بۆ درێژەدان بە ژیان پیوستی بە "ناو هەوا" هەیه، هەر بەو چەشنەش بۆ پەرەگرتن و گەشه کردن و درەوشانەوی کومە لگای مروڤایەتی پیوستی بە "نازادی و داد پەرەری" هەیه.

شەهید دوکتور قاسملوو، باوپی قوونى بە "دۆستایەتی و پەيوەندی هاوکاری" نیوان مروڤەکان هەبوو، پینی وابوو بۆ بەردەوام بوونی ژیانى کۆمە لگای مروڤایەتی، بە پاراستنی "بەرژەووندى و سەر بە خوی و حورمەتی" بەرانبەر، پیوستە ئەو پیوهندی هاوکارییه هەمیشە گەشه بکاو پەرە بستینی.

ئە بەر هەمووی ئەو تاییەتمەندییه بەرزانهی کە د.قاسملوو نەمر هەیبوون، شەمشەمه کوپرەکانی حکومەتی ئیسلامی نیوان، دوژمنانی ناشتی و نازادی و مافی مروڤا، بە پیلانی ناشتی و بەغەدرو خەیانەت دەست بەکار بوون و مامۆستای دیموکراسی و پیڤەمبەری ناشتیان شەهیدکرد.

ئەوان بە هە ئە چوون، پینیان وابوو بە تیروری د.قاسملوو، ریبازو نامانج و حیزب و گەلی قاسملووشیان تیرور کردو، بەلام نیستا پاش تیبەر بوونی ٢٥ ساڵ بە سەر شەهید بوونی د.قاسملوو دا، زۆر ئالوگۆری هەمه لایەنه و گرینگو چارهەنووس ساز لە ئاستی جیهانی و ناوچەیی و ناوخیی دا پیک هاتوون کە تەنانهت لە سەر حیزبی دیموکرات و گەلی کوردیش شوین و کاریگەری بەرچاویان هەیه، ریزیمی کۆماری ئیسلامی نیوانیش زیاتر لە هەموو کاتیک کەوتووتە بەر گەمارۆی جۆرو جۆری نیو دەوتەتی و جیهانی و حیزبی دیموکرات و بێر و ریبازو نامانجی قاسملووش بەردەوام لە بەرەو پیش چوون و گەشه کردن و درەوشانەودان و ریبواران و قوتاییانی قوتابخانەى قاسملووش، نالای پرلە شانازی ئەویان بە شەکاوهیی راگرتوو بۆ گەشتن بە مافو نامانجە بەرزەکانی گەلی کورد، دۆسوزانەو سەریەرزانهو شیلگیرانهو بێ ووچان خەبات دەکەن و بەرەو ئاسۆ روون هەنگاو دەنێن.

ریکەوتی: ٩ جۆولای ٢٠١٤

به نازادی و دادپه‌روه‌ری هه‌یه.

شه‌هید دوکتور قاسملوو، باوړی قوونلی به‌دۆستایه‌تی و پپوه‌ندی و هاوکارینییوان مرۆقه‌کان هه‌بوو، پپیی وابوو بو به‌رده‌وام بوونی ژبانی کۆمه‌لگای مرۆق‌ایه‌تی، به پاراستنی به‌رژه‌ووندی و سه‌ربه‌خویی و حورمه‌تیه‌رانبه‌ر، پپویسته نه‌و پپوه‌ندی و هاوکارییه هه‌میشه گه‌شه بکا و په‌ره بستیتنی .

د. قاسملوو، به زیره‌کی و توانا و نه‌زموونی که‌م وینه‌ی خوی رۆنیه‌سانسیکی له حیزبی دیموکراتی کوردستانی ئیران دا وه‌ریخست، پپه‌روپروگرامی حیزبی له سه‌ر بناغه‌و بنچینه‌ی دیموکراسی و به‌رژه‌وه‌ندی گه‌لی کورد و سه‌ربه‌خوی سیاسی بریاردان دارشته‌وه و کردییه به ریبازی سیاسی حیزبی دیمورات.

سوسیالیزمی دیموکراتی له ناو حیزب دا چه‌سپاند و کردییه به ئامانجی دوا رۆژی حیزبی دیموکرات.

دوکتور قاسملوو، له‌ئاستی کوردستان و ئیران و جیهان دا، به‌راستی خه‌باتگیریک شینگیر و له خو بوردو و ماندووی نه‌ناسی ریگای ناشتی و نازادی و دیموکراسی و مافی مرۆف و مافی نه‌ته‌وایه‌تی بو.

له بهر هه‌موو نه‌و تاییه‌تمه‌ندییه به‌رزانه‌ی که دقاسملووی نه‌مر هه‌بیوون، شه‌مشه‌مه کوپه‌ره‌کانی حکومه‌تی ئیسلامی ئیران، دوژمنانی ناشتی و نازادی و مافی مرۆف، به پیلانی ناشتی و به‌غه‌در و خه‌بیانه‌ت ده‌ست به‌کار بوون و مامۆستای دیموکراسی و پینغه‌مبه‌ری ناشتییان شه‌هید کرد.

ریبه‌رانی کۆماری ئیسلامی ئیران، ده‌یانزانی که د- قاسملوو هه‌روه‌ک له خه‌بات بو دادپه‌روه‌ری سیاسی و نه‌ته‌وایه‌تی و کۆمه‌لایه‌تی دا شینگیره، زۆر زیاتر له‌وه‌ش باوه‌ری به وتووێژ و چاره‌سه‌ری ناشتیخوازانیه‌ی مه‌سه‌له‌ی کورد هه‌یه و هه‌ر بۆیه کاتیک له ریگای نیزامی یه‌وه زه‌فه‌ریان پئ نه‌برد، قیل‌بازانه و ده‌غه‌تکارانه له ده‌روازه‌ی ناشتیخوازانیه‌وه بۆ هاتنه‌ مه‌یدان و به ناوی وتووێژی ناشتیخوازانیه‌ له سه‌ر مافی گه‌لی کورد له کوردستانی ئیران، له قییه‌ن ده‌گه‌لی دانشتن و تیروریان کرد.

ریبه‌رانی حکومه‌تی ئیسلامی ئیران به هه‌له‌ چون، پپیان وابوو به تیروری دقاسملوو، ریباز و ئامانج و حیزب و گه‌لی قاسملووشیان تیرور کردوه، به‌لام ئیستا پاش تیپه‌ر بوونی ۲۶ سال به سه‌ر شه‌هید بوونی دقاسملوو دا،

به‌شیک له وتار و بابه‌ته‌کانی هاوړې حوسین نازدار

حیزی دیموکرات و بیر وریباز و نامانجی قاسملووش به‌رده‌وام له به‌ره‌و پیش چوون و گه‌شه کردن و دره‌وشانه‌ودان و ریپواران و قوتابییانی قوتابخانه‌ی قاسملووش، نالای پرله شانازی نه‌ویان به شه‌کاوایی راگرتوه و بو‌گه‌یشتن به ماف و نامانجه به‌رزه‌کانی گه‌لی کورد، دل‌سوزانه و سه‌ریه‌رزانه و شیگی‌یرانه و بیوچان خه‌بات ده‌کن و به‌ره‌و ناسوی روون هه‌نگاو ده‌نین.

ریکه‌وتی: ۱۱ جوولای ۲۰۱۵

گولبژێریک له تایبه‌تمه‌ندییه‌کانی شه‌هید د. سه‌عید شه‌ره‌فکه‌ندی:

گه‌ره‌ی شه‌هید د. سه‌عید شه‌ره‌فکه‌ندی له‌گه‌وره‌یی کردارو هه‌توێست و بڕیاره‌کانی دابوو، نه‌و هه‌توێست و بڕیارانه‌ی که‌له‌ده‌ستی هه‌موو که‌س نایه‌ن، نه‌و هه‌توێست و بڕیارانه‌ی که‌ده‌بنه‌مایه‌ی گۆرانی نه‌رینی و به‌که‌تک و گه‌وره، نه‌و گۆرانه‌ی که‌ره‌وتی سیاسی و کۆمه‌لایه‌تی و ئابووری کۆمه‌لگا به‌ئاقاریکی دروست دا ده‌بات.

شه‌هید د. سه‌عید کادریکی راستگۆ، قسه‌له‌روو، روو خۆش، ره‌زا سووک، خاکی و خه‌تکی و بێ فیز و ریا بوو هه‌ر بۆیه‌ببوو به‌سیمای خۆشه‌ویستی کۆمه‌لانی خه‌تکی کوردستان.

د. سه‌عید شه‌ره‌فکه‌ندی ریه‌ریکی باوه‌ر به‌خۆ، به‌تواناو رچه‌شکین و پێشروه‌ بوو، مامۆستا و سیاسه‌توانیکی زاناو رووناکیروو بێر کراوه‌و شه‌ره‌زاو ژێر و وریاو رینالیست بوو.

د. سه‌عید، مودیریکی به‌مشوور، چالاک و پرکار، به‌هیوا و هومیدو باوه‌ر پیکراو بوو، ره‌خنه‌گرو راهینه‌ر و داهینه‌ر بوو، به‌نه‌زم و دیسیپلین بوو، خاوه‌ن نه‌خلاق و پره‌نسیب و پرستیژی دیموکراتی بوو.

د. سه‌عید کوردیکی نیشتمانپه‌روه‌ر، دیموکراتیکی شۆرشگێر، مرو‌فیکی مافخواز، ئازادخواز، دیموکراسیخواز، ئاشتیخوازو مرو‌ف دوست بوو.

شه‌هید د. سه‌عید له‌گه‌ڵ نه‌وه‌ی تیکۆشه‌ریکی سادقی نه‌ته‌وه‌یی بوو له‌هه‌مانکاتدا رینواریکی شینگیری رینگای دابین کردنی عه‌دالته‌ی کۆمه‌لایه‌تیش بوو، باوه‌ریکی قوونێ به‌هاوپه‌وه‌ندی و هاو‌خه‌باتی گه‌لانی ژێر ده‌ست و زوتم لیکراوی ئێران هه‌بوو، به‌کرده‌وه‌بو لیک کردنه‌وه‌ی هیز و لایه‌نه‌سیاسیه‌کانی ئێران هه‌نگاوی هه‌تیناو گیانی پیرۆزی خۆی له‌م رینگایه‌دا فیدا کرد.

له‌راستیدا ده‌توانین بڵین شه‌هید دوکتۆر سادق شه‌ره‌فکه‌ندی جینشینی به‌ر حه‌قی دوکتۆر قاسملوو بوو، واته‌به‌بوونی کاک سه‌عید که‌لینی بێ قاسملوویی که‌متر به‌حیزبی دیموکراتی کوردستانی ئێران هه‌دیار بوو، هه‌ر

بەشىك نە وتار و بابەتەكانى ھاوپى حوسىن نازدار

بۆيەكاربەدەستانى كۆمارى ئىسلامى ئىران بەمەبەستى بى سەر و رىبەر كوردنى حيزبى ديموكرات و سەر ئىشياناندىن و داماو كوردنى بزوتنەوى مىللى - ديموكراتىكى گەلى كورد نەكوردستانى رۆژھەلات و چاو ترسىن كوردنى خەلكى كوردستان، تىرۆرى رىستورانى ميكونوسيان بەرئوبەرد.

دياره كەئامانجى دوژمنانى گەلى كورد ھەر وەك بەئەسىدارەدانى قازى مەحمەد و تىرۆرى قاسملووى نەمر نەھاتەدى، بەشەھىد كرانى دوكتور سەعیدىش نایەتەدى.

رىكەوتى: ۱۹ى سىپتەمبەرى ۲۰۱۵

کۆماری کوردستان، یه‌که‌م حکومه‌تی مودی‌رنی کوردی

له سهدی بیسته‌مدا جولا‌نه‌وه‌کانی نه‌ته‌وه‌ی کورد تووشی هه‌ورازو نشیوی زۆر بوونو چه‌ندی‌ن راپه‌ری‌نو بزووتنه‌وه‌ی گه‌وره‌و بچووک، بۆ وه‌دییه‌نانو ده‌سته‌به‌ر کردنی مافه‌ ره‌واکانی نه‌ته‌وه‌ی کورد له ناوچه‌کانی کوردستان سه‌ریان هه‌لداوه، به‌لام له چوارچینه‌ی ناوچه‌یه‌کی دیاری کراوو به‌ر ته‌سک نه‌هاتوونه‌ته‌ ده‌ری‌و نامانجه‌کانیان زۆر پیشکەوتوو سه‌رکه‌وتوو نه‌بوون.

له‌و سه‌رده‌مدا که به‌ هۆی شه‌ری دووه‌می جیهانییه‌وه نه‌میریکاو بریتانیا له باشوورو یه‌کیه‌تی سۆقیه‌ت له باکووری ئیران جیگیر بوون، ریژی می‌پاشایه‌تی ئیران ده‌سه‌لاتی‌کی نه‌وتوی له به‌شیک له ناوچه‌کانی ئیران و کوردستان دا نه‌ما‌بوو، یا زۆر کزو لاواز بوو. باروودۆخی رۆژه‌لاتی کوردستان ناماده‌ بوو بۆ نه‌وه‌ی که گه‌لی کورد ده‌سه‌لاتی سیاسی به‌ ده‌سته‌وه‌ بگری. له ۲۵ی گه‌لاویژی سالی ۱۳۲۱ (۱۶ ئووتی ۱۹۴۲) چه‌ند رووناکییریکی کوردستان، له شاری مه‌هاباد "کۆمه‌له‌ی ژبان‌ه‌وه‌ی کورد" (کۆمه‌له‌ی ژ - ک) یان پیکه‌ینا. کۆمه‌له‌ی ژ - ک ریخراوینیکی داخراوو نه‌ینی بووو وه‌لامده‌ری وه‌زعی تازه‌ی کوردستان نه‌بوو. هه‌ریۆیه‌ وه‌ک پینوستییه‌کی سیاسی به‌ گویره‌ی باروودۆخی نویی رۆژه‌لاتی کوردستان له رۆژی ۲۵ی گه‌لاویژی ۱۳۲۴ی هه‌تاوی (به‌رامبه‌ر به‌ ۱۶ ئووتی ۱۹۴۵ی زایینی) له‌سه‌ر بناغه‌ی کۆمه‌له‌ی ژ - ک حیزبی دیموکراتی کوردستان له شاری مه‌هاباد دامه‌زراو به‌رنامه‌کانی خۆی بلاو کردنه‌وه.

له‌و کاته‌دا حیزبی دیموکراتی کوردستان وه‌ک حیزبیکی سیاسی نووی دیموکراتو پیشه‌وه، به‌ سیاسه‌تیکی دروستو ئوسوولی واقعی‌نانه، به‌ که‌لک وه‌رگرتن له نه‌زموونی میژووی خه‌باتی گه‌لی کورد، به‌ بلاو کردنه‌وه‌ی به‌رنامه‌یه‌کی هه‌شت به‌ندی که زۆربه‌ی داخوارییه‌کانی نه‌ته‌وه‌ی کوردی له خۆ گرتبوو، به‌ خه‌باتو تیکوشانی شۆرگی‌پانه، له ماوه‌یه‌کی که‌م (۱۶۰ رۆژ) دا توانی هه‌ستی نه‌ته‌وایه‌تی و بیرو باوه‌ری دیموکراتی له کوردستان دا بلاو بکاته‌وه‌وه‌ له‌و به‌شه‌ی کوردستان، به‌ تاییه‌ت ناوچه‌ی موکریان دا، زه‌مینه‌ی دامه‌زرانو راگه‌یانندی کۆماری کوردستان پیک بینی.

سه‌رئه‌نجام گه‌لی کورد به‌ ریه‌رایه‌تی حیزبی دیموکراتی کوردستان له رۆژی ۲ی ریه‌ندانی سالی ۱۳۲۴ هه‌تاوی

دا، دامەزرانی کۆماری کوردستانی ئە شاری مەهاباد راگەیاندو پێشەوا قازی مەحمەد وەک یەکەم سەرۆک کۆماری کوردستان دیاری کرا.

کۆماری کوردستان بە بەراورد لەگەڵ جوولانە و دەکانی رابردوو جیاوازی بەرچاوی هەبوو. خاوەنی بەرنامەییەکی رێکو پێکو ئامانجی نەتەواوەتی و دیموکراتی مۆدێرن بوو. زمانی کوردی کرا بە زمانی فەرمی و سوپای میلی لە ژێر ناوی هێزی پێشمەرگەدا پێکھاتو قوتابخانەی کوردی دامەزراو چەند رۆژنامە و گۆڤاری کوردی چاپ و بڵاو کرانەو. بۆ یەکەم جار یەکیەتیەکانی لاوان و ژنان دامەزرانو بە گشتی خزمەتێکی زۆر بە فەرھەنگ و کۆلتووری کوردی کرا.

بەرپێوەرانی کۆمار لە ناوچەیی ژێر دەسەلاتی خۆیاندا، زۆربەیی کێشە سیاسی و ئابووری کۆمەڵایەتی یەکان و تەنانەت کێشە سنووری یەکانیشیان لەگەڵ دراوسێکان و نەتەوێکانی دیکە بە شێوەی دیموکراتیکو لە رێگای وتووێژی ئاشتیخوازانەو چارەسەر دەکردن.

خائیکو بەهیزی دیکە کۆماری کوردستان، ئەو بوو کە بۆ هەموو نەتەوێ کورد جینگای هیواو ئاوات بوو، هەر بۆیەش بارزانیەکان بەرپێوەری خوائیخۆشبوو مستەفا بارزانی و زۆر کوردی دیکە باشووری کوردستان لە کاروباری کۆماری کوردستان دا چالاکانەو بەرپرسانە بەشدار بوون، زۆر نوێنەری کورد لە تورکیەو سوورپەو تەنانەت لە دەرەوێ کوردستان، لە ئورپا و ئەمریکاو سەردانی کۆماری کوردستانیان دەکردو بە چاوی هیواو تاسەو ئارەزوو دەیانروانییە یەکەم حکومەتی مۆدێرنی کوردی.

کۆماری کوردستان لە ناوچەیی ژێر دەسەلاتی خۆیدا تا رادەییەکی بەرچاوی ئەمنییەتو ئاسایشی بۆ خەڵک دابین کردو تەنانەت بۆ باشتر بوونی باری ئابووری کوردستان دەستی بە بازرگانی راستەوخۆ لەگەڵ یەکیەتی سۆڤیەت کرد.

بەداخەو کۆماری کوردستان زۆر نەژیا تا لە خزمەت کردن بە گەلی کورد بەردەوام بێ، بەلام ئەو ماوە کورتەش دا بەقەد دەیان ساڵ خزمەتی بە زمان و فەرھەنگ و کۆلتووری کوردی کردو. ماوەی ۱۱ مانگ بۆ ئیدارە کردن و دابەزاندنی پلان و بەرنامە، ماوەییەکی زۆر کەم بوو، بەلام گەلی کورد سەرەرای نەبوونی ئەزموونی حکومەتداری و ئیمکانات و هەروەها گەمارۆی دوژمن، دەری خست، شیاوی ئەوێە کە مافی چارەنووسی خۆی بە دەستەو بەگری و خۆی ئیدارە بکا.

به‌شیک له وتار و بابه‌ته‌کانی هاوړې حوسین نازدار

به‌داخه‌وه نه‌و حکومته‌ته ساوايه دواي ۱۱ مانگ که‌وته به‌ر په‌لاماری هيرشی درندانه‌ی نه‌رته‌شی ریژیمی په‌هله‌وی و رووخا. ریبه‌رانی کۆمار به‌شیکي زوریان گیران و پاش دادگایي کردنیکی کورتی نیزامی له سینداره دران. پیشه‌وا قازی مه‌حه‌مه‌دو سه‌دری قازی و سه‌یفی قازی له رۆژی ۱۰ی خاکه‌لیوه‌ی سالی ۱۳۲۶ی هه‌تاوی له مه‌یدانی چوارچرای مه‌هاباد له سینداره دران.

نیستا که‌ه‌قتا سال به‌ سه‌ر دامه‌زانی نه‌و کۆماره‌دا تیده‌په‌ری، نه‌ته‌وه‌ی کورد له هه‌ر چوار پارچه‌ی کوردستان، رۆژی ۲ی ریبه‌ندان به‌ رۆژیکي نه‌ته‌وه‌یی و کۆماری کوردستانیش به‌ یه‌که‌م حکومه‌تی موډیرنی کوردی ده‌زانو هه‌موو سالیک له رۆژی دامه‌زانیدا ریژی لیده‌گرن. تا نیستاش به‌شیکي هه‌ره‌زوری نامانجه‌کانی کۆماری کوردستان، ویستو داخوازی نه‌ته‌وه‌ی کوردن و نه‌م کۆماره هه‌میشه وه‌ک نه‌ستیره‌یه‌کی پرشنگذار له ناسمانی کوردایه‌تیدا ده‌دره‌وشیته‌وه.

ریکه‌وتی: ۲۰ی جانیویری ۲۰۱۶

سهرکه‌وتنی شوړشی گهلانی ئیران له ۲۲ ی ربه‌ندانې ۱۳۵۷ ی هه‌تاوی دا

هؤکاره‌کانی سهره‌لانی نهو شوړشه چی بوون؟ نهو شوړشه چ دهسکه‌وتیکی بو گهلانی ئیران به دواوه بوو؟

سالی ۱۲۹۹ ی هه‌تاوی (۱۹۲۱ ی زایینی) ره‌زاخان به کوده‌تایه‌کی نیزامی که به‌هاوکاری ئینگلیزیه‌کان کردی، ده‌سه‌لاتی قاجاریه‌ی وه‌لا ناو سالی ۱۳۰۴ هه‌تاوی (۱۹۲۵) زا یینی خوی وه‌ک شای ئیران و دامه‌زیننه‌ری سلسله‌ی په‌هله‌وی ناساند.

نهو سانه‌وه تا شوړشی گهلانی ئیران له سهر یه‌ک بنه‌ماله‌ی په‌هله‌وی (کوپو باب) ۵۸ سال به سهر ئیراندا حکومه‌تیاں کرد. له ماوه‌ی نهو ۵۸ ساله‌دا، گهلانی ئیران له ده‌ست سیاسته‌کانی نهو بنه‌ماله‌یه وه‌زانه‌هاتبوون و له ناکامی نهو سیاستانه‌دا بوو، که نه‌وشوړشه سهری هه‌لداو کۆتایی به ده‌سه‌لاتی پاشایه‌تی له ئیران هیئا .

ره‌زاشا دامه‌زیننه‌ری سلسله‌ی په‌هله‌وی له ماوه‌ی ده‌سه‌لاتی خویدا، زۆرداری گه‌یاند هه‌وپه‌ری خوی و شوونیزی ئیرانی کرده سیاستی فهرمی و نه‌ته‌وه غه‌یره فارسه‌کانی ئیران خراڼه ژیر توندو تیزترین سته‌می نه‌ته‌وايه‌تی و فهره‌نگو کولتووری نهو نه‌ته‌وانه که‌وته بهر هیږشی سیاستی نهو حکومه‌ته شوونییسته‌و ته‌نانه‌ت میژووی نه‌ته‌وه‌کانش که‌وته بهر ده‌ستکاری کردن و ... هتد. نهو سیاسته‌ی ره‌زاشا بو نه‌وه بوو و نیشان بدا که له ئیراندا ته‌نیا نه‌ته‌وه‌یه‌ک هه‌یه‌و نه‌ویش فارسه. له ماوه‌ی ده‌سه‌لاتی ناوبراودا ناره‌زایه‌تی گهلانی ئیران گه‌یشته هه‌وپه‌ری خوی و خه‌باتو تیڅوشان دژی نهو ده‌سه‌لاته له سهرتا سهری ئیران سهری هه‌لدا که به توندترین شیوه به هوی هیزه نه‌منیه‌تیبه‌کانی نهو رژی‌مه‌وه سهرکوت کرا.

له کاتی شهری دووه‌می جیهانیدا، ره‌زاشا له بهر به‌رژه‌وه‌ندی نالمانیبه‌کان خوی به بیلايه‌ن ناساند. به‌لام ولاتانی میحوه‌ری شهر (نه‌میریکا، بریتانیا و یه‌کیه‌تی سوڅیه‌ت) بو گه‌یاندنی یارمه‌تی به به‌ره‌کانی شهری دژی نالمان له سوڅیه‌ت، ئیرانیان داگیر کردو ره‌زاشایان له سهر ته‌ختی پاشایه‌تی لابر دو جه‌مه‌ره‌زا (کوری ره‌زاشا) یان له جیی نهو دانا. ناوبراو له سهره‌تای پاشایه‌تیبه‌که‌ی دا ده‌گه‌ل لاوازی و بی ده‌سه‌لاتی به‌ره‌وروو بوو، ههر بویه دهره‌تیک هاته پیش تا گهلانی ئیران چالاکتر له پیشوو بینه نیو سیاستو به دامه‌زراندنی حیزبو

ریځخراوی سیاسی له چاره‌نووسی ولاته‌که‌یان دا به‌شدار بن. به کۆتایی هاتنی شه‌ری دووه‌می جیهانی و پاشه‌کشه‌ی ولاتانی زله‌یز له ئیران، ورده ورده ده‌سه‌لاتی حکومته‌ی ناوه‌ندی به‌ه‌یترتر ده‌بی و روژ به روژ چوارچپوه‌ی چالاک‌ی حیزبو ریځخراوه سیاسی‌ه‌کان به‌رته‌سکتر ده‌بی و چه‌ندین جار له لایه‌ن ه‌یزه نه‌منیه‌تیبه‌کانی ریژیم ه‌یرش کرایه سهر نازاد‌یخو‌ازان و به هه‌زاران که‌سیان لیگیرو دواتر زیندانی و ئیعدام کران، یا له ناوچه‌ی خو‌بان دوور خرانه‌وه. ته‌نانه‌ت سالی ۱۳۲۲ی هه‌تاوی به کوده‌تایه‌کی نیزامی به ته‌واوی ولاتی به‌ره‌و داخرانی سیاسی بردو ته‌واوی نه‌و ورده نازاد‌یپانه‌ی که هه‌بوون، کۆتاییان پیه‌تات. همه‌ره‌زاشا ههر وه‌ک باوکی، سیاسه‌تی شو‌وینیزی فارسی دریزه پینداو له‌و پینوه‌ندیبه‌دا چه‌ندین جار ناره‌زایه‌تی گه‌لانی ئیرانی به تووندترین شیوه سهرکوت کرد، که ده‌توانین نامژه به له‌ناو بردنی ده‌ولته‌تی موسه‌ددیق، ه‌یرشی ساواک بو سهر نازاد‌یخو‌ازان به تاییه‌تی نه‌ندامانی حیزبی دیموکراتی کوردستانی ئیران له ساله‌کانی ۱۳۳۸ و ۱۳۴۲ی هه‌تاوی ده‌ستگیر کردنی سهدان تیکۆشه‌ری دیموکراتو سهرکوتی بیره‌حمانه‌ی جوولانه‌وه‌ی ۴۶ و ۱۳۴۷ له کوردستانی ئیران بکه‌ین.

له ناکامدا گه‌لانی ئیران له سالی ۱۳۵۶ رژانه سهر شه‌قامه‌کان و بو ده‌سته‌به‌ر کردنی نازادی و مافه ئینسان‌ییه‌کانیان دژی نه‌م ریژیمه شو‌رشیکی سهرتاسه‌رییان ده‌ست پیکردو له ۲۲ی ریبه‌ندانی ۱۳۵۷ی هه‌تاوی، حکومته‌ی پاشایه‌تیبیان رووخاند. به‌لام به داخه‌وه به هوی نه‌بوونی به‌دیلیکی دیاری کراو له لایه‌ن نوپۆزسیونی دیموکراتو پیشکه‌وتنخو‌از، ده‌سه‌لات که‌وته ده‌ست ناخونده پاوانخو‌ازه‌کان، به تاییه‌تی نایه‌توللا خومه‌ینی و دواتر حکومته‌ی دیکتاتۆری ویلایه‌تی فه‌قیه‌یبیان له ژیر ناوی کۆماری ئیسلامی دامه‌زراند. له سهر گه‌وره‌یی و به‌شکو بوونی نه‌و شو‌رشه ه‌یج شکو گومانیک نیه، به‌لام ئایا کۆماری ئیسلامی داواکاریه‌کانی گه‌لانی ئیرانی دابین کرد؟

به ئاور دانه‌وه‌یه‌کی کورت به سهر میژووی ۳۷ ساله‌ی کۆماری ئیسلامیدا بو‌مان ده‌رده‌که‌وی که نه‌ته‌نیا نه‌و داواکاریه‌بانه دابین نه‌کران به‌لکوو نه‌و نیزامه به حکومته‌ته دواکه‌وتوه‌که‌ی خو‌ی، ئیرانی به‌ره‌و سه‌ده‌کانی نیوه‌راست گیرایه‌وه‌وه له‌و ماوه‌یه‌دا ولاتی تووشی ده‌یان موسیبه‌ت کردوه. هه‌شت سال شه‌ر ده‌گه‌ل عیراق، ئابووری ولاتی به ته‌واوی لاواز کرد. له ناکامی نه‌و شه‌رده‌دا به سهدان هه‌زار که‌س کوژران و بیسه‌روشوی‌نو که‌م نه‌ندام بوون. سیاسه‌تی ناردنه‌ ده‌ره‌وه‌ی شو‌رش‌ی ئیسلامی و په‌ره‌پیندانی تیرو‌ریزی نیوده‌ولته‌تی به‌شیکی به‌رچاو له داها‌تی ولاتی بو سهرف کراوه. سه‌پاندنی شه‌ری سهرانسهری به سهر کوردستاندا، پیتیل کردنی هه‌موو جو‌ره نازاد‌یبه‌ک وه‌ک: نازادی به‌یان، نووسین، پیک ه‌ینانی حیزبو ریځخراوی سیاسی، په‌ره پیندان به بازرگانی و بلا‌وکردنه‌وه‌ی مه‌واددی موخه‌ددیر، ته‌واوی نه‌و سیاسه‌تو کرده‌وانه له نیو خو‌ی ولاتدا بوونه‌ته هوی بیکاری و فه‌سادو گرانی و له

بەشىك نە وتار و بابەتەكانى ھاوپىن ھوسىن نازدار

دەرھەدى ولاتىش بوونەتە ھۆى تەرىك كەوتنەوھو بى ئىعتبارى رژیھو گەمارۆى جۆراوجۆرى كۆمەنگای نىئودەولتەتى. كە وابوو بەو ئاكامە دەگەين كە شۆرشى گەلانى ئىران شۆرشىكى بە شكۆو پىئويست بوو، بەلام ئەو شۆرشە ھەر وەك نە ماوہى ئەو ۳۷سالەدا ديومانە نە رىبازى سەرەكى خۆى لادراوھو ھەموو مافو ئازادىيەكانى گەلانى ئىران پىشیل كراون.

ھەر بۆيە دەنگى نارەزايەتى نە دژى ئەو رژیھە نە سەرتا سەرى ئىران بەرز بۆتەوھ . بەلام ئەو جارەيان دەبى ئە ئەزموونى شۆرشى سالى ۱۳۵۷ دەرس وەرگىن و ھەر نە ئىستاوہ پىئويستە بە دىلىكى دىموكراتى ئەوتۆمان بۆ حكومەتى داھاتووى ئىران ھەبى كە وەلامدەرو دابىن كەرى ويستو داخووزىيە نەتەوايەتى و دىموكراتىكەكانى گەلانى چەوساوہى ئىران بىت.

رىكەوتى: ۹ فېبرىوئىرى ۲۰۱۶

هەبژاردنی نازاد و دیموکراتیک

هەبژاردن یەکیک ئە بنەما سەرەکییەکانی دیموکراسییە و پێوەندی راستەوخۆ و پتەوی بە نازادییەوه هەیە، یان بە دەربڕینیکی تر دەتوانین بڵین نازادی، پێشەرجی مانا پەیدا کردنی هەبژاردنە.

ئەگەر هەبژاردن بریتی بێت ئە دەرخستنی ئیرادەى مرۆف سەبارەت بە بابەتییکی دیاریکراو، ئەوا بە بێ هەبوونی نازادی، ئەو هەبژاردنە مانای ناییت، چونکە ئیرادەى راستەقینەى مرۆف ئە نازادی و نازاد بوونی ئەو مرۆفەدا دەردەکەوێ و دەتوانی خۆی نیشان بدات.

مافی هەبژاردن بریتیە ئە مافی سەرەخۆیی ئە بریاردان و نازادی ئە جۆری بریاردانی مرۆف ئە چارەنووسی خۆی و کۆمەلگاکەى. مافیکی سروشتی، مەدەنى و سیاسى هەر مرۆفیکە ئە نازادانە بیروباوەر، دین، کار، هاوسەر، شوینی نیشتهجێ بوون و حکومەتى وڵاتى خوی هەبژێرێ. هەبژاردن گرینگترین ماف و ئەرکی هاوولاتییه ئە ئەسەر بنەمای تاک پینکھاتوو، چونکە تاک دەکات بە خاوەنى بریاردان و کەسایەتى و بەرپرسایەتى بۆ دروست دەکات و ویست و خواستە هاوبەشەکانى تاکەکان یەکدەخات و دەبیتە هۆی ئەو ئەو ئەو ئەو ئەو تاک ئە بەرانبەر چارەنووسی داھاتووی کۆمەلگاکەى هەست بە بەرپرسایەتى بکات.

ئە هەبژاردنی نازاد و دیموکراتیکدا، هاوولاتییان ئە بارودۆخ و کەشیکى ئەبار و گونجاودا بە شیوہیەکی نازاد، نەینی، راستەوخۆ، گشتی، یەکسان و دادپەرورانه بریار و دەنگ دەدەن. بۆ هەموو ئەو کەسانەى ئە بەگۆیرەى یاسا مافی دەنگدانیان هەیه شانس و دەرتانی وەک یەک دابین و دەستەبەر دەکری و مافی هەبژاردن و خۆپالوتن ئە کەس زەوت ناکری، هیچ کەس و گروپ و لایەنیک بە هۆی جیاوازیی بیروباوەر، پەگەز، ئابین، قەوم و نەتەووه پەراویز ناخری و هەلاوردنی ئەسەر بەرپوه ناچی. هەر هاوولاتییهک تەنیا خاوەنى یەک دەنگە و کەس بەهۆی بارودۆخی نابووری و کۆمەلایەتى مافی تاییەت و جیاوازی ئە کەسانی دیکە نییه.

ئە هەبژاردنی نازاد و دیموکراتیکدا پالیوراو و لیستی رەنگاورەنگ بە پرۆژە و پلانی روون و ناشکرا ئە مەلانیی هەبژاردندا بەشداری دەکەن و دەرفەتیان پێدەدری ئە بەگۆیرەى یاسا بۆ پاگەیانندی پرۆژە و بەرنامەکانیان

به‌شیک له وتار و بابه‌ته‌کانی هاوړی حوسین نازدار

دهستیان به نامرازه‌کانی راگه‌یاندن رابگات و که‌تکیان لئ وه‌رگرن، نامرازه‌کانی راگه‌یاندنی گشتی له‌سه‌ر پالیئوراوان و پرۆژه‌کانیان و یاساکانی هه‌ئبژاردن و پیشیل کردنی یاساکانی پیوه‌ندی‌دار و تایبه‌تمه‌ندییه‌کانی شوین و شیوه‌ی ده‌نگدان، زانیاری پیویست به هاوولاتیان راده‌گه‌یه‌نن.

له‌هه‌ئبژاردنی دیموکراتیکدا، ده‌ولت ناسایش و ته‌ناهی هه‌ئبژاردنه‌که دابین و ده‌سته‌به‌ر ده‌کات و هه‌ر چه‌شنه گوشاریک له‌لایه‌ن حکومت، یان هه‌ر گرووپ و لایه‌نیک ره‌وایی و یاسایی بوونی هه‌ئبژاردنه‌که ده‌خاته مه‌ترسییه‌وه.

کۆمیسوونی هه‌ئبژاردن که دامه‌زراوه‌یه‌کی سه‌ربه‌خۆ و جیی متمانه‌ی لایه‌نه سیاسییه‌کان و هاوولاتیان، به‌ماف و ده‌سه‌لاتی ته‌واو هه‌ئبژاردنه‌که به‌رپوه‌ده‌بات و پاک و بیگه‌رد بوونی پرۆسه‌که ده‌سه‌لمینتی و رایده‌گه‌یه‌نن.

هه‌ئبژاردنی نازاد و دیموکراتیک ره‌وتیکی مه‌ده‌نییانه و ناشتیخوازانیه‌که ریگه‌چاره‌ی به‌ده‌ر له توندوتیژی بو چاره‌سه‌ر کردن و که‌م کردنه‌وه‌ی کیشه‌و‌گرفته‌کۆمه‌لایه‌تی و سیاسییه‌کان دابین ده‌کات و ده‌رفه‌تییکی له‌بار بو هاوولاتیان پیکدیته‌ی که نوینه‌رانی جیی باوهری خویان هه‌ئبژیرن و متمانه به ده‌سه‌لاتی سیاسی داهاتوویمان بدن و به‌رپرسانیه‌تی کاروباری ولاتیان پی‌پسپیرن و سی ده‌سه‌لاتی یاسادانان، جیبه‌جی کردن و دادوهری نوژن بکه‌نه‌وه و جیگۆرکی له ده‌سه‌لاتدا بکه‌ن و به‌م چه‌شنه له پیناوی ژیانیکی باشتتر و خزمه‌ت‌گوزاری زۆرتتر و گه‌شه و پیشکوه‌وتنی نیشتمانه‌که‌یان، بریار له چاره‌نووسی خویان و کۆمه‌لگه‌که‌یان ده‌ده‌ن.

رینگه‌وتی: ۱۶ مای ۲۰۱۷

پینکرد و حه‌مه‌ره‌زاشای کورې درېژې پیندا و ته‌نانه‌ت شه‌ری دووه‌می جیهانی و شۆرشى ۱۳۵۷ی گهلانى ئیران نه‌یتوانی کۆتایی پې بیټی و له چوارچپوهی پینشودا مایه‌وه و ریژیمی ئیسلامی ئیرانیش به شیوه‌یه‌کی دیکه و به که‌نک وه‌رگرتن له ئایدیولوژیی ئیسلامی درېژې پیندا و تا هه‌نوکه به‌رده‌وامه.

به درېژایی میژووی مؤدیرنی ئیران، فارسه شوقینیس‌ته‌کان به مهبه‌ستی به تاکانه هیشتنه‌وه و به هه‌میشه‌یی کردنی ده‌سه‌لاتی سه‌ره‌رۆیانه‌ی نه‌ته‌وه‌ی فارس و نکۆتیکردن له شوناسی نه‌ته‌وه‌کانی دیکه‌ی ئیران به پلان و پیلانی جوړاوجوړ هه‌وئیانداوه نه‌و گوتاره ناراست و نارپه‌وايه بسه‌لمینن و بچه‌سپینن که نه‌و به‌شه له‌نه‌ته‌وه سته‌میلکراوه‌کانی ئیران که په‌چه‌ته‌کی‌ناریاییان هه‌یه به‌شیکن له نه‌ته‌وه‌ی ئیران (نه‌ته‌وه‌ی فارس) و بو پاراستنیه‌کیارچه‌ی خاکی ئیرانده‌بی به‌ناچاری وه‌ککۆیله له‌ژیر ده‌سه‌لاتی نارپه‌وای شوقینیزی فارس دا درېژ به‌ژیان بدن.

ولاتی ئیران له زۆریه‌ی نزیک به ته‌واوی میژووی هاوچه‌رخى خویدا، به شیوه‌ی ده‌سه‌لاتی ناوه‌ندی سه‌ره‌رۆ و پاوانخواز به ریوه چووه و نه‌ته‌وه‌ی فارس خاوه‌نی هه‌موو ئیمکانات و سه‌رمایه و ده‌سه‌لاتیک بووه و به شیوازی جوړاوجوړ نه‌ته‌وه‌کانی دیکه‌ی ئیرانی چه‌وساندونه‌ته‌وه و به پئی یاساکانی (رابردوو و ئیستای) ده‌سه‌لاتدارانی شوقینیس‌تی ئیرانی، نه‌ته‌وه‌کانی غه‌یره فارس وه‌کوو نه‌ته‌وه به فه‌رمیی نه‌ناسراون و خاوه‌نی هیچ ماف و ئیمتیازیکی نه‌ته‌وايه‌تی نین.

هیندیک کهس ولایه‌نی شوقینیس‌تی ئیرانی ده‌ئین؛ له ئیرانیکی دیموکراتیکدا نه‌گهر ریژله مافی مروّف بگيردری و هه‌مووتاکیک خاوه‌نیمافی یه‌کسانی هاوولاتی بن، نه‌قوامی ئیرانیبه مافه‌کانیان ده‌گهن، به‌م چه‌شنه شوناس و مافی نه‌ته‌وه سته‌میلکراوه‌کان تا ئاستی ماف و شوناسی قه‌ومی که‌م و بچووک ده‌که‌نه‌وه و مافی مروّف سنووردار ده‌که‌ن به مافی تاکه که‌سی و مافی نه‌ته‌وايه‌تی له چوارچپوهی پیناسه‌ی مافی مروّف دیننه‌هر، مهبه‌ستی نه‌وه‌کس و لایه‌نانه‌ش له‌باشترین حالته‌دا سه‌پاندنی ناسیونالیزی مه‌زنیخوازی فارسه له بیچم وه‌ورمیکی دیکه‌دا، له‌راستیدا له ولاتیکی فره نه‌ته‌وه‌ی وه‌ک ئیران که کیشه‌ی شوناسه جیاوازه‌کان به چاره‌سه‌رنه‌کراوی ماوه‌ته‌وه، دیموکراسیبه بی دابه‌شکردنی سه‌روه‌ری و ده‌سه‌لاته‌باشترین حالته‌دا به‌ره‌مه‌ینه‌ری دیکتاتوری زۆریه‌یه و نه‌ته‌وه سته‌میلکراوه‌کانی ئیران ناماده نین بو دیموکراسیبه‌کی رووت و ساده‌ی لیبرالی به‌ستراوه به ره‌وایی تاکه‌که‌سی چاوپوشی له مافه نه‌ته‌وايه‌تیبه‌کانیان بکه‌ن.

بەشیک ئە وتار و بابەتەکانی هاوێنی حوسین نازدار

دیاره نەتەووە و کەمینه ستەملیکراوەکانی ئێران ئەمڕۆکە زیاتر ئە رابردوو و شیاریی سیاسی و هەستی نەتەواوەتیان بەرزبۆتەووە و بە تاقیکردنەووە بۆیان دەرکەوتوووە کە ئە ولاتیکی ئاۆزو فرەچەشنی وەک ئێراندا کێشە و پرسە گرینگەکانی نەتەووەکان بە دەوڵەتیکی تاک پینکھاتە و یەکدەست چارەسەر ناکرێن، چونکە سروشتی دەوڵەت - نەتەووەی تاک پینکھاتەو ئێوەندگەرا بەرھەمھێنەری توتالیتاریزمە کە ناتەبایی بنچینەیی ئەگەڵ فرەچەشنی و مافی نەتەووە و کەمینه ستەملیکراوەکان داھەییە، ھەرودھا ئەو راستییەشیان بۆ دەرکەوتوووە کە یەکیک ئە کێشە سەرھەکییەکانی ولاتی ئێران، کێشە نەگۆرینی دەسلاتی شوڤینیزی فارسی کە بۆتە ماکە و مەیدانی توندوتیژی و زەبروزەنگ و کودەتا و جەنگ. پرسی نایین و نایینزا کێشە سەرھەکیی گەلانی ئێران نیە، بە لکھوو ئەو مەسەلە نەتەواوەتیییە کە بڕبڕی پستی کێشە پیکەووە ژبانی کۆمەنگای ئێرانە و ھەتا ئەو کێشەییە بە شیوہی دادپەرورەنە و دیموکراتیک چارەسەر نەکرێ ئەو ولاتە رووی ناشتی و ئاسوودەیی بە خۆیەووە نایینی .

رێکەوتی: ۱۰ سێپتەمبەری ۲۰۱۷

جیاوازی نیوان فیدرا لیزم و کۆنفیدرا لیزم

* فیدرا لیزم وەک سیستمی حکوومەتی: سیستمی دیموکراتیکە کە بە پێی رێککەوتنی هاوبەشی دەستووری، سەروری بە شیوەی ستوونی ئە نیوان حکوومەتی ناوەندی (فیدرا ل) و هەریەکەکان دابەش دەکاتو ئە هەردوو ئاستی حکوومەتیدا دەسەڵاتەکانی یاسادانان و بەرپۆهبردن و دادووری بەشیوەی ئاسۆیی لیک جیا دەکاتەو.

* کۆنفیدرا لیزم: دوو یان چەند دەوڵەت، بە شیوەیەکێ ئارەزوومەندانە، بۆ چەند مەبەستێکی دیاریکراو (کاروباری دەرەو، بەرگری یان ئابووری) پەیمانێکی نیۆدەوڵەتی پێک دێنن کە ئەو پەیمانە دەبێتە هۆی دروست بوونی نیهادیکی بەرپۆهبەری هاوبەش کە پێی دەگوترێ کۆنفیدراسیۆن.

* جیاوازی نیوان کۆنفیدرا لیزم و فیدرا لیزم:

۱- ئە کۆنفیدرا لیزمدا دەوڵەتەکان وەک یەک نۆینەریان ئەو پەیمانەدا هەیە، بەلام ئەهەموو دەوڵەتانی فیدرا لیدا هەریەکەکان وەک یەک نۆینەریان ئە ناوەند دا نییە.

۲- ئە کۆنفیدرا لیزمدا دەوڵەتانی ئەندام مافی جیا بوونەوهیان پارێزراو، بەلام ئە فیدرا لیدا هەریەکەکان مافی جیا بوونەوهی یەک لایەنەیان نییە.

۳- کۆنفیدراسیۆن ئە ئاستی نیۆتەتەوهیبیدا کەسایەتی یاسایی نییە بەلام هەموو دەوڵەتانی ئەندام ئەو پەیمانەدا کەسایەتی یاسایی نیۆتەتەوهیبیان پارێزراو، ئە فیدرا لیزمدا تەنیا دەوڵەتی فیدرا ل ئە ئاستی نیۆتەتەوهیبیدا کەسایەتی یاسایی هەیە.

۴- ئە کۆنفیدراسیۆندا بپارەکان بە کۆی دەنگ (اتفاق آرا) دەدرێن بەلام ئە فیدرا لیدا هەمیشە بپارەکان بە کۆی دەنگ نادرین.

بەشىك نە وتار و بابەتەكانى ھاۋرى ھوسىن نازدار

- ۵- نە كۆنڧىدراسيۇندا دەۋلەتەكان مافى قىتۇكردنى بىرپارەكانيان ھەيە بەلام نە فېدرا ئىدا وانىيە.
- ۶- نە كۆنڧىدراسيۇندا دەۋلەتەكانى ئەندام دەسەلاتو سەلاھىيەتەكان ۋەك يەكۋىەكسانە بەلام نە ھەموو دەۋلەتەكانى فېدرا ئىدا ھەرىمەكان دەسەلاتو سەلاھىيەتەكان ۋەكەك نىيە.
- ۷- نە كۆنڧىدرا ئىزىمدا ناۋەند خاۋەنى سەرچاۋە دارايى و پىنگەى ھە ئىزاردنى سەربەخۇ نىيە بەلام نە فېدرا ئىزىمدا ھكۆۋمەتى ناۋەندى (فېدرا) بە پىي ياسا خاۋەنى دەسەلاتى دارايى و پىنگەى ھە ئىزاردنى سەربەخۇيە.
- ۸- سنوورى دەسەلاتى كۆنڧىدراسيۇن گرىدراۋى دەۋلەتەكانى ئەندامە ۋە تەنيا ئەۋ بەشە نە دەسەلات پراكتىزە دەكات كە دەۋلەتەكانى ئەندام پىيان داۋە، بەلام ھكۆۋمەتى ناۋەندى (فېدرا) ھىندىك دەسەلاتى بە پىي ياسا پىدراۋە كە بە شىۋەيەكى سەربەخۇ دەتۋانى پراكتىزەيان بكات.
- ۹- نە كۆنڧىدرا ئىزىمدا تەنيا دەۋلەتەكانى ئەندام پابەندىن بە بىرپارەكانى ئەۋ پەيمانە نەك ھاۋولاتىيانى دەۋلەتەكانى ئەندام بەلام نە فېدرا ئىزىمدا ھەموو ھاۋولاتىيان پابەندىن بە بەرىۋەبەردى بىرپاراتو ياساۋ رىساي دەۋلەتى فېدرا.

رىكەۋتى: ۱۷ ئۆكتۆبەرى ۲۰۱۷

گرینگى پیکهینانى بەرهى کوردستانى پۆژههلات

ئە بارودۆخى ئەمڕۆدا کۆر و کۆمەڵ و لایەنە سیاسییەکانى کوردستان پتر ئە رابردوو باس ئە پیکهینانى بەرهى کوردستانى وەک پێویستییهکی سیاسى و هەنگاویکی گرینگ ئە رهوتى بزووتنەوهى نەتەوهیى - دیموکراتیکى کوردستان دەکەن و ئەو باوەڕەدان کە پیکهینانى بەره، ئەوهنده گرینگ و پرپایەخە کە ناکرێ و نابێ گیروگرفت و کۆسپەکان ریگای ئی بگرن.

ئەم پێوهندییهدا پێویستە هیز و لایەنە سیاسییەکانى کوردستان پیداپوونەوه بەو بۆچوون و هەتۆستانەیاندا بکەنەوه کە ئە رابردوودا بوونەتە کۆسپى سەر ریگەى پیکهینانى بەره و نازایانە و راشکاوانە و بە نیازپاکى و بە گیانى هەست کردن بە بەرپرسیاریتی نەتەوهیى و بە پلاتفۆرم و ریکارى گونجاو و روون و شەفاف و بە تەوویژی بنیاتنەر، کارى جیددى بکەن بۆ ئیک نزیک کردنەوهى روانگە و بۆچوونە جیاوازهکانیان ئە پیناو پیکهینانى بەرهیهکی فرەچەشن و یهگرتوو و دیموکراتیکى کوردستان دا.

بەره پەیمانیکە کە ئەودا هیز و لایەنە سیاسییەکان بە شێوهى نازادانە و دئخوازانه ئە سەر بناغەى بەرژەوهندی هاوبەش بۆ گەشتن بە یەک یان چەند ئامانجى دیاریکراو، ریکهوتنیکى هاوبەش ئە نیوان خۆیاندا دەبەستن و سەرەرای پاراستنى شوناسى پێشووی خۆیان شوناسیکى گشتگیری نوێ بە ناوی بەره پیک دینن.

بەرهى کوردستانى پێویستە ئە سەر بناغەى پرەنسیپ و بنەما سەرەکییهکانى ئازادى، مافی مرۆف، مافی نەتەوايهتی، دیموکراسى، دادپەرورەى کۆمەلایهتی و سیکۆلاریزم پیک بێت و لایەنە پیکهینەرەکانى دەبێ باوەرى قوولیان بە پلۆرالیزمی سیاسى و جۆراوجۆرى و فرەلایەنى و هەمەپهنگى و ئازادى رادەبرین و پیکهوه ژيانى ئاشتبخوازانه و چارهسەرکردنى کێشه و گرفتهکان ئە ریگەى تەوویژی هێمنانه و بنیاتنەرەبێ و بۆ پراکتیزهکردنى، خەباتى جیددى بکەن.

بۆ مان و بەردهوام بوونی کار و تیکۆشانى بەرهى کوردستانى پێویستە فرەچەشنى و یهگرتووییى ئە نیو بەرهدا پارێزراو بێ، سنوورى ماف وئهرک و دەسهلاتى ئەندامانى بەره روون و دیاریکراو بێ، سەرپهخۆیى سیاسى و

به‌شیک له وتار و بابه‌ته‌کانی هاوړی حوسین نازدار

ته‌شکیلاتی لایه‌نه پیکهینه‌ره‌کانی به‌ره پاریزراو بی، ریگه له پاوانخوازی و سه‌ره‌پویی هر نه‌ندامیکی به‌ره بگیری، هموو نه‌ندامانی به‌ره تیگه‌یشتنیکي هاوبه‌شيان بو پېرهو و پرؤگرامی به‌ره هه‌بی و به‌کرده‌وه پېبه‌ندی ریوشوین و بریاره‌کانی به‌ره بن.

به‌ره‌ی کوردستانی پېویسته بو هه‌لومه‌رجی دیاریکراو لیک‌دانه‌وه‌ی دیاریکراوی هه‌بی و بو کیشه و پرسه سیاسییه‌کان و رووداو و دیارده و پیکه‌اته جوړاو‌جوړه‌کان خویندنه‌وه‌ی دروست و واقیعی‌نانه‌ی هه‌بی و له پیناو دایین‌کردنی مافه نه‌ته‌وايه‌تی و دیموکراتییه‌کانی خه‌ئکی کوردستان، له هموو شیوه ره‌واکانی خه‌بات که‌ئکی پېویست وهرگری.

مه‌به‌ست له پیکه‌ینانی به‌ره‌ی کوردستانی نه‌وه‌یه که له پیناو گه‌یشتن به مافه ره‌واکانی گه‌له‌که‌مان و به‌دیپینانی نه‌وه‌ به‌رنامه و نامانجان‌ه‌ی که لایه‌نه پیکهینه‌ره‌کانی به‌ره پیکه‌وه‌گه‌لا‌ئ‌ه‌ی ده‌کن، هیژ و توانای لایه‌نه سیاسییه‌کان و خه‌ئک بخریته سه‌ریه‌ک و خه‌باتیکي هاوبه‌ش و یه‌کگرتوو و شینگیرانه بکریته.

نه‌وه راستییه‌کی حاشاه‌نه‌گره که بو گه‌یشتن به به‌شیک له نامانجه‌کانی نه‌ته‌وه‌که‌مان، ده‌بی وشياری و ئیراده و بیر و بریار و زمان وگوتاری یه‌کگرتوو سیاسی هه‌بی که پیکه‌ینان و وه‌کارکه‌وتنی به‌ره‌ی کوردستانی له‌م پیناوه‌دا کاریگری گرینگی ده‌بیت.

به‌ره‌ی کوردستانی ده‌بیته دینامیزی خه‌باتی یه‌کگرتوو هیژ و لایه‌نه سیاسییه‌کان و له‌گه‌ئ پیشوازی خه‌ئکی کوردستان به‌ره‌وو ده‌بی، وشياری نه‌ته‌وايه‌تی و هه‌ستی نیشتمان‌په‌روه‌ی به‌هیز ده‌کات، هیوا و هیژ و وه‌ی خه‌ئک به‌رز ده‌کاته‌وه، به‌دیننی سیاسی له نیو لایه‌نه سیاسییه‌کاندا که‌م ره‌نگ و لاواز ده‌کات، باوه‌ر به یه‌کگرتن و یه‌کریزی له نیو خه‌ئک و خه‌بات‌گپراندا پته‌وتر ده‌کات، وتوویزی سه‌رده‌میان و بنیاتنه‌ر ده‌بیت به شیوازیکی باش بو پیکه‌وه ژبانی ناشتیخوازان‌ه‌ی لایه‌نه سیاسییه‌کان و خه‌ئکی کوردستان.

به‌ره‌ی کوردستانی یارمه‌تیده‌ر ده‌بیت بو نه‌وه‌یکه لایه‌نه سیاسییه‌کانی کوردستان به یه‌کریزی و یه‌ک هه‌ئوستی و ئیراده‌ی یه‌کگرتوو سیاسی و به هیژ و سه‌نگی زیاتر له‌گه‌ئ لایه‌نه بیانی و ئیرانییه‌کان وتوویز و هه‌ئسوکه‌وت بکن، هه‌روه‌ها له ناستی نیونه‌ته‌وه‌ییشدا قورسای و ئیعتباری کوردستان و خه‌باته ره‌واکه‌ی به‌رچاوتر ده‌بی و پیشوازی زیاتری ئیده‌کری.

ریکه‌وتی: ۱۱ جانپویری ۲۰۱۷

٢٢ ھەمین ساڵرۆژی تیرۆر کرانی مامۆستا ھەسەن شیوەسەلی:

٢٢ سال لەمەو بەرلە ١٦ سەرماوەزی ١٣٦٦، رێژی می ئیسلامی ئییران لە کردەوویەکی تیرۆریستیدا، کتییکی بۆمبڕێژکراو بەناوی "سپید دندان" بۆ مامۆستا ھەسەن شیوەسەلی، ئەندامی کۆمیتە ی ناوەندی حیزبی دیمۆکراتی کوردستانی ئییران دەنیرێ، کە بە داخەو لە دستیدا دەتەقیتەو و لە ئەنجامی ئەو تیرۆردا مامۆستا ھەسەن ھەردوو دەست و چاوەکانی و ھەستی بۆن کردن لە دەست دەدا. ھەر و ھا ھەشت ددان و بیسیای گۆنیەکانیشی تا رادە ١٠٠% و ٢٥% لە دەست دەدا و سینگی بە تەواوی دەسوتی و تووشی نەخۆشی تینیتوس دیت.

بە شاھیدی کادر و پێشمەرگە و تیکۆشەرانێ دیمۆکرات و خەلکی کوردستان؛ مامۆستا ھەسەن شیوەسەلی مەرفۆئیکی ئازادیخواز، عەدالەتخواز. نیشتمانی پەرور، دیمۆکرات و شۆرشگێڕ بوو. رووناکیبیریکی بێرکراو، تیزبیرو وریاو ژیر بوو. رەخنەگریکی بنیاتنەر و راینەرێکی داھینەر بوو. سیاسەتوانیکی واقیعبین، دووربین، بەھومبیدو باوەر پینکراو، مودیریکی بە بەرنامە، بە ئەزمون، دلسۆز، بەمشوور، پڕکارو چالاک بوو. فەرماندەبەکی ئیوہشاوہ، شەرزا، بە توانا، ئازاو فیداکار بوو. پێشمەرگەبەکی بەدیسپلین، خاوەن پەوشت و ئاکار و کردەوی دیمۆکراتی بوو. کادریکی راستگۆ، رووخۆش، خۆش مەشرەف و خاکی و خەلکی بوو.

ھەموو ئەو تاییبەتەندییە بەرزانە بوون کە مامۆستا ھەسەن شیوەسەلیان کردبە خۆشەویست و جیی متمانەو ھیوای خەلکی کوردستان، ئە لایەکی دیکەشەو فەرماندەیی و ئازایەتی و فیداکاری و قارەمانەتی کەم وینە ی ھەسەن شیوەسەلی ئە شەری جەبھەیی دورودریژو شەری پارتیزانی ئە ناوەندو باکوور و باشووری رۆژھەلاتی کوردستان ئەدژی بە کریگیراوانی رێژی می ئیسلامی ئییران، ببوو بە باس و ویردی سەرزمانی خەلکی کوردستان و ترس و دڵراوکی و نیگەرانی زۆری بۆ دەسەلاتدارانی رێژی می ئیسلامی ئییران دروست کردبوو، ھەر بۆیە رێژی می ئیسلامی ئییران پیلانی تیرۆری مامۆستا ھەسەن شیوەسەلی جیبە جی کرد.

تیرۆر کردنی مامۆستا ھەسەن شیوەسەلی زەبیریکی کاریگەر و شویندانەر بوو کە بە جەستە ی حیزبی دیمۆکرات کەوت و بۆ بزوتنەووی میلی دیمۆکراتی رۆژھەلاتی کوردستانیش خەساریکی گەورەبوو. ئەم تیرۆر ئە لایەک بوو بەمایە ی خەم و پەژاری خەلکی کوردستان و دوستانی گەلی کورد و ئە لایەکی دیکەو رقی وقینی شۆرشگێرانە ی

رۆڼه‌کانی گه‌لی کوردی به‌رام‌بهر به‌ریژی می نیسانی ئیران زیاتر له پیشوو بزواند و له‌سهردریژدانی خه‌بات و ریباری ماموستا حه‌سن شیوه‌سه‌لی شیلگیرتی کردن .

ریژی می نیسانی ئیران پیی وابوو به‌م تیرۆره ماموستا حه‌سن ده‌کوژی و حیزبی دیموکرات و خه‌ئکی کوردستان له‌خه‌بات و تیکۆشان سارد ده‌بنه‌وه، به‌لام پاش تیپه‌ریوونی ۳۲ سال به‌سهر ئه‌م تیرۆره‌دا، ماموستا حه‌سن شیوه‌سه‌لی به‌رده‌وام و بیجه‌سانه‌وه‌و بی پسانه‌وه به‌شیوازی سیاسی و ته‌شکیلاتی و دیپلوماسی له‌دژی ریژی می نیسانی ئیران خه‌بات ده‌کات و حیزبی دیموکرات و بیرو ریبارو ئامانجی ماموستا شیوه‌سه‌لی به‌رده‌وام له به‌ره‌وپیش‌چوون و گه‌شه‌و دره‌وشانه‌وه‌دان و قوتابییانی شیوه‌سه‌لی ئالای پر له‌شانازی ئه‌ویان به‌شه‌کاوه‌یی راگرتوه‌و بو گه‌یشتن به‌ماف و ئامانجه به‌رزه‌کانی نه‌ته‌وه‌ی کورد دئسۆزانه و سه‌ربه‌رزانه‌و شیلگیرانه خه‌بات ده‌کهن .

تیبینی ۱: ئه‌و خو‌فرۆشانه‌ی که ئه‌و تیرۆره‌یان جیبه‌جی کرد ۲ که‌س بوون:

۱- حه‌سنی ره‌مه‌زانی دیوان

۲- سه‌مه‌دی مه‌لا حه‌سنی کارژی ناوچه‌ی سه‌رده‌شت، که‌له‌لایه‌ن حیزبی دیموکراتی کوردستانی ئیرانه‌وه گیران و به‌سه‌زای تاوانی خو‌یان گه‌یشتن .

تیبینی ۲: پیوسته ئاماره به‌ئه‌وه به‌که‌م که داده کلسووم (هاوسه‌ری ماموستا حه‌سن شیوه‌سه‌لی) نه‌خش و رۆئی گرینگی بووه له پاراستن و به‌رده‌وامی ژیان و زیندوو‌مانه‌وه‌ی ماموستا حه‌سن، به‌م بو‌نه‌وه سپاس و ریزو ئه‌مه‌کداری خو‌م ئاراسته‌ی داده کلسووم ده‌که‌م و له ئاست له‌خو‌بوردوی و دئسۆزی و فیداکاری ئه‌م خو‌شکه گه‌وره‌و به‌ریزه سه‌ری ریزو نه‌وازش داده‌نوینم،

هیوادارم له‌گه‌ل ماموستا حه‌سن شیوه‌سه‌لی ته‌ندروست و ته‌مه‌ندریژو و شادو سه‌ر فرازین .

ریکه‌وتی: ۵ی دئسه‌مه‌ری ۲۰۱۹

۱۶ ی سهرماوهز. پوړی ریزگرتن له که‌منه‌ندامانی رهوتی خه‌باتی ره‌وای گه‌له‌که‌مان؛

هرچه‌ند ریزگرتن له‌که‌م نه‌ندامانی گه‌له‌که‌مان له‌هم‌موو پوړه‌کانی سا‌ندا نه‌رکی نی‌مه‌یه، به‌م حاله‌ بو‌ نه‌مه‌گناسی به‌ران‌بهر به‌تیک‌کوشه‌رانی که‌منه‌ندام، ناوه‌ندی سیاسی حیزبی دیموکراتی کوردستانی ئیران له‌راگه‌یه‌ندراویک دا (له ۱۳ ی سهرماوهزی ۱۳۹۷ ی هه‌تاوی)، پوړی ۱۶ ی سهرماوهزی وه‌ک پوړی که‌م نه‌ندامانی حیزبی دیموکرات دیاریکرد.

۱۶ ی سهرماوهزی ۱۳۶۶ دا، ریژیمی ئیسلامی ئیران له‌کرده‌وه‌یه‌کی تیروریستیدا، کتیبکی بوم‌پرتزکراو به‌ناوی "سپید دندان" بو‌ماموستا حه‌سن شیوه‌سه‌لی، نه‌ندامی کومیت‌ه‌ی ناوه‌ندی حیزبی دیموکراتی کوردستانی ئیران و فهرانده‌ی نی‌وه‌شاوه‌ی هیزی گیاره‌نگ ده‌نیری، که‌به‌دا‌خه‌وه‌له‌دستیدا ده‌ته‌قیته‌وه و له‌نه‌نجامی نه‌و تیروره‌دا ماموستا حه‌سن هه‌ردوو ده‌ست و چاوه‌کانی و هه‌ستی بون‌کردن له‌ده‌ست ده‌دا. هه‌روه‌ها هه‌شت دان و بیسای گوییه‌کانیشی تا راده‌ی ۱۰۰٪ و ۲۵٪ له‌ده‌ست ده‌داوسینگی به‌ته‌واوی ده‌سوتی و تووشی نه‌خوشی تینیتووس دیت.

ریژیمی ئیسلامی ئیران پی‌وابوو به‌م تیروره‌ماموستا حه‌سن ده‌کوژی و حیزبی دیموکرات و خه‌نکی کوردستان له‌خه‌بات و تیک‌کوشان سارد ده‌بنه‌وه، به‌لام پاش تیپه‌ر بوونی ۳۲ سال به‌سه‌ر نه‌م تیروره‌دا، ماموستا حه‌سن شیوه‌سه‌لی به‌رده‌وام و بیجه‌سانه‌وه‌و بی‌پسانه‌وه‌به‌شیوه‌ی سیاسی و ته‌شکیلاتی و دیپلوماسی له‌دژی ریژیمی ئیسلامی ئیران خه‌بات ده‌کات و حیزبی دیموکرات و بیرو ریبازو ئامانجی ماموستا شیوه‌سه‌لی به‌رده‌وام له‌به‌ره‌وپیش‌چوون و گه‌شه‌و دره‌وشانه‌وه‌دان و قوتابیان شیوه‌سه‌لی ئالای پر له‌شانازی نه‌ویان به‌شه‌کاوه‌یی راگرتووه‌و بو‌گه‌یشتن به‌ماف و ئامانجه‌به‌رزه‌کانی گه‌له‌که‌مان دلسوزانه و سه‌ربه‌رزانه‌و شیلگیرانه خه‌بات ده‌که‌ن.

له‌پوړی ۱۶ ی سهرماوهزدا له‌ناست فیدکاریی و خو‌راگری که‌منه‌ندامانی گه‌له‌که‌مان سه‌ری ریزو نه‌وازش داده‌نوینم و نه‌مه‌گناسیم به‌رام‌بهر به‌م تیک‌کوشه‌رانه‌ه‌رده‌بیرم و هیواخو‌ازم شادو سه‌ره‌رازو سه‌رکه‌وتوو بن.

ریکه‌وتی: ۱۶ ديسه‌مه‌ری ۲۰۱۹

پیشمەرگە باسکی بەهیزی گەلە

پیشمەرگە ئەو مەرۆقە راستە قینەییە کە لە پیناو رژگاری و نازادی و بەختیاری گەل و نیشتمانە کەیدا، لە هەه موو خۆشی و ئاسوودەییەکی ژیانی گوزەر اوو و لە وریبازەدا بە شینواری رهوا و گونجاو شیلگیڕانە و نازایانە خەبات دەکات.

پیشمەرگە؛ ئەو مەرۆقە مافخوارییە کە دژی چەوسانەووی مەرۆق بە دەستی مەرۆقە و لە پیناو بنبرکردنی هەرچەشە ستمیکی چینیایەتی، رەگەزی، ئایینی، نژادی و نەتەوایەتی دا خەبات دەکات.

پیشمەرگە؛ ئەو مەرۆقە تیکۆشەرەییە کە لە پیناو چەسپاندن و سەرکەوتنی دیموکراسی، مافی مەرۆق، مافی نەتەوایەتی، فرەچەشنی و پلۆرالیزمی سیاسی دا خەبات دەکات.

پیشمەرگە؛ ئەو مەرۆقە ژێرو بێرکراوێیە کە لە پیناو بەرزکردنەووی هەستی نیشتمانپەرەری، هوشیاری نەتەوایەتی و بەهیزکردنی ئیرادەیی سیاسی نەتەوەکەیی داخەبات دەکات.

پیشمەرگە؛ ئەو مەرۆقە پیشکەوتنخوارییە کە لە پیناو چاکسازی، نووبوونەووه، گۆران و گەشەیی کۆمەلایەتی، سیاسی و ئابووری نیشتمانە کەیدا خەبات دەکات.

پیشمەرگە؛ ئەو مەرۆقە خۆشناو دەست و زمان و داوین پاکەییە کە پارێزگاری لە حورمەت و کەرەمەتی مەرۆق، سەرودت و سامانی گشتی، میژوو، زمان، کولتووور و کە لە پوووری رەسەنی نەتەووه و نیشتمانە کەیی دەکات.

پیشمەرگە؛ ئەو مەرۆقە هۆشیارییە کە بە زانین و تیگەیشتنەووه یاساو رێساو دیسپیلینی گەل و نیشتمانە کەیی پەسەند دەکات و لە پیناو سەلماندن و چەسپاندن و سەرکەوتنیدا خەبات دەکات.

پیشمەرگە؛ ئەو مەرۆقە ناشتیخوارییە کە لە مەیدانی "شەری رهوا و تووویژی شەرافەتمەندانە و ناشتی سەربەرزانه و دادپەرورانە" دا، لێهاتوو نازاو چاو نەترسە.

به‌شیک نه وتار و بابه‌ته‌کانی هاوړی حوسین نازدار

پېشمه‌رگه؛ چرای رووناکی ریځای خه‌باته، سوّمای چاوه، چاوگه‌ی هیوايه، قه‌لای وره‌يه، باسکی به‌هیزی گه‌نه، پاریزه‌ری راسته‌قینه‌ی کوردو کوردستانه.

ریکه‌وتی: ۱۴ دېسه‌مه‌بری ۲۰۱۹

سه‌رچاوه‌کان: مالپه‌ری کوردستان میدیا، مالپه‌ری هه‌لوی کوردستان و تۆری کۆمه‌لایه‌تی فه‌یسبوک

کۆکردنه‌وه و نامه‌ده‌کردنی: ره‌حمان نه‌قشی

به‌فرانباری ۲۷۱۹ ی کوردی - جانپوړی ۲۰۲۰ ی زایینی

سپاس و پڙائين

بۆ هاوڤي حوسين نازدار بۆ نووسين و ناماده کردني وتارو بابه ته کان.

دهستان خوش و ههروا قه له م په نگين بن بۆ گه ل و نيشتمان.

په حمان نه قشي

